ŽUMBERAČKI KRIJES

KALENDAR 2023.

Izdavač Žumberački vikarijat Križevačke biskupije

Glavni urednik Mile Vranešić

Grafički urednik Daniel Vranešić

Uredničko vijeće Mile Vranešić, Daniel Vranešić,
Ivan Romanović, Nenad Krajačić

Uredništvo Stojdraga 16, 10432 Bregana, Hrvatska
Tel/fax. (01) 33 87 600
e-mail: zumberacki.krijes@gmail.com

Slika na naslovnici Krist veliki svećenik

Slika na omotu Sv. Bazilije Veliki

Grafička priprema Tangir, Samobor

Tisak Edok, Samobor

Službena web stranica Žumberačkog vikarijata

www.zumberacki-vikarijat.com

ŽUMBERAČKI KRIJES

2023.

UVODNA RIJEČ

U vrijeme kada se vrše pripreme za tiskanje Žumberačkog krijesa a to je većinom na kraju kalendarske i građevinske sezone zbrajaju se rezultati minulih mjeseci što je i kako učinjeno. Kao djeca svog zavičaja veseli nas svaki napredak i uspjeh. Svaki pedalj uređenih i asfaltiranih cesta, svaki metar novog vodovoda, svaka obnovljena djedovinska kuća ohrabruje. Nismo ni naivni, ni slijepi da ne vidimo kako se broj i onako malog broja stanovnika svake godine sve više smanjuje. Žalosti nas i zadnja zatvorena škola, trgovina, pošta, ambulanta kao i sve manje ljudi u crkvi. Isto tako nismo toliko romantičarsko nostalgičarski zaneseni da će se nekadašnji način života vratiti. Nastojimo biti sasvim realni i događaje u svijetu i našoj domovini sagledavati svjesni da i k nama dolazi jedan novi način života kao što se živio u razvijenim zemljma svijeta. Promatrajući i analizirajući što se sve događa, a još više predviđajući što bi se moglo dogoditi u skorašnjoj budućnosti s vedrijim pogledom usprkos svim nevoljama nastojimo biti realno optimistični. Žumberak kao geografski pojam brdsko-planinskog masiva, omeđen velikim rijekama bio je stoljećima izoliran, cestovno nepovezan bez nekih većih naselja gdje se mogao razviti neki urbani način života bio je zaštićen od raznih osvajača. Ta prednost se u vrijeme nagle industrijalizacije i urbanizacije u okolnim nizinskim sredinama pretvorila u veliki i pogubni nedostatak. Tome svakako moramo dodati i nerazumijevanje upravljačih struktura za policentrični razvoj države u bilo kojoj vlasti, jednopartijsko-totalitarnoj ili demokratskoj. Nadošla su nova vremena kada će se ova izoliranost vrlo skoro nadoknaditi jednim novim i suvremenim – ekološkim načinom promišljanja i življenja.

Kroz duga stoljeća na žumberačkim planinama svojom prisutnošću nekad uspješno nekad manje uspješno postoji i opstoji Kristova crkva. Kao mistično tijelo Kristovo Crkva je božanska i ljudska ustanova sa svojom glavom - Isusom Kristom i vidljvim djelovima svoje hijerarhije. Hijerarhijski- upravno ustrojena ovdje na kugli zemaljskoj na čelu joj je, nasljednik apostola Petra, rimski biskup. Organizacijski ustroj se spušta prema pojedim krajevima, narodima, državama a posebno prema specifičnim potrebama biskupije. Svaka biskupija s apostolskim nasljednikom svojim biskupom uređena je po župama koje mogu biti najčešće teritorijalne a ako potrebe nalažu mogu biti personalne radi njegovanja nekih specifičnosti. Povijesni arhivi svjedoče o bogatoj crkvenoj povijesti, od prvih crkava iz

trinsestog stoljeća u crkvi sv. Jurja u Dojutrovici i crkvi Svetog Križa u Schilebergu (Starom gradu). Najprije u sklopu zagrebačkog Kaptola, a kasnije kostanjevačke cistercije. Dolaskom dinarsko–uskočkog entiteta u 16. stoljeću raznolikost crkvenog života dobila je novu i širu dimenziju. Crkveni život nosio je poticaje za razvoj prosvjete (prve škole u Sošicama i Mrzlom Polju), ali i na drugim mjestima, otvaranje škola, poticaj za izvođenje javnih radova oko cesta, vodovoda.

Pitate se zašto sve ovo navodimo? Odgovor je vrlo jednostavan. Na temelju povijesnih dokaza i ozbiljne analize svih nevolja koje se sada događaju na kugli zemaljskoj ali i novih tehnoloških dostignuća vjerujemo da će se život vratiti u naš kraj. Sigurno ne onakav kakvoga pamtimo pred pedesetak godina. Biti će to nešto sasvim novo i drugačije. Da bi se sve to ostvarilo moraju se stvoriti preduvjeti prikladni sadašnjem načinu života. Jer imamo žalosno iskustvo da tko ne ide s vremenom taj i ode s vremenom.

U pozitivnom ozračju iščekivanja naša Križevačka biskupija već se godinama priprema kroz tumačenje sedam svetih sakramenata na proslavu velikog jubileja 250. godišnjice grkokatoličke biskupije u Križevcima (1777.-2027.). Među sedam svetih sakramena spada i svećenički red. Ne zavaravajući se moramo biti istinoljubivi i suočiti se s činjenicom da su u socijalističkom režimu apologete ateizma nijekali Boga a Crkvu i svećenike stavili u red drugorazrednih građana. U nadirućoj globalizaciji i religiji brutalnog kapitala božanska poruka o važnosti čovjeka kao Božjeg miljenika biva omalovažavana. Želeći biti istinoljubivi moramo priznati da ni unutar crkvenih redova često nije bilo sve onako kako Krist očekuje od svojih učenika. Ali ne budimo i nezahvalni za sve ono dobro što nam je Kristova crkva pružila i dala, što nam pruža i ako se dobro duhovno pročistimo i obogatimo što nam može pružiti. Crkva to smo svi kršteni u ime Isusovo; hijerarhija i narod Božji vođen Duhom Svetim. Taj zajednički hod kroz ovaj svijet i život činimo zajedništvo – sinodu.

Poštovani prijatelji, želeći ostati vjerni najsvjetlijim primjerima naše crkve i njenih svećenika uz veliki napor pružamo Vam i ovaj broj svima nama dragog Žumberačkog krijesa.

Najava i predbilježbe za

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU - IZRAEL

MJESEC RUJAN 2023. GODINE

Posjet svim kršćanskim svetim mjestima i gradovima:

JERUZALEM, BETLEHEM, NAZARET, JERIHON, RIJEKA JORDAN

Razgledavanje ostalih biblijskih znamenitosti

Cijena prihvatljiva, avionski let, višednevni puni pansioni, boravak u kvalitetnim hotelima

Vrlo stručna biblijska prezentacija i duhovno vodstvo

Hodočašće se planira pod određenim uvjetima: osobna sigurnost, dostupnost svim mjestima i dovoljan broj hodočasnika

Predbilježbe na mobilni telefon 091/5042 062 ili mailom zumeracki-uskok@zg.t-com.hr

KALENDAR 2023.

1	**N**	**NEDJELJA PRIJE BOGOJAVLJENJA, glas 5.; OBREZANJE GOSPODNJE;** Sv. Bazilije Veliki, nadbiskup kapadocijski
2	P	Silvestar, papa rimski
3	U	Malahija, prorok; Gordij, mučenik
4	S	Zbor sedamdesetorice apostola; Teoktist, časni otac;
5	Č	Teopemt i Teon, mučenici; Sinkletika, časna majka
6	**P**	**BOGOJAVLJENJE GOSPODNJE**
7	S	Zbor sv. Ivana Krstitelja, Preteče Gospodnjega
8	**N**	**NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU, glas 6.;** Juraj Hozevit, časni otac; Dominika, časna majka; Emilijan, priznavalac
9	P	Polieukto, mučenik
10	U	Grgur, biskup Nise; Domecijan, biskup; Marcijan, časni otac
11	S	Teodozije Veliki, časni otac
12	Č	Tatjana, mučenica
13	P	Ermil i Stratonik, mučenici
14	S	Sinajski i Raitski časni oci mučenici
15	**N**	**NEDJELJA 31. PO DUHOVIMA, glas 7.;** Pavao iz Tebe, časni otac; Ivan Kušnik, časni otac
16	P	Poklonstvo časnim lancima (verigama) svetog apostola Petra
17	U	Antun Veliki, časni otac pustinjak
18	S	Atanazije i Ćiril, nadbiskupi aleksandrijski
19	Č	Makarije Egipćanin, časni otac
20	P	Eutimije Veliki, časni otac
21	S	Maksim Priznavalac, č.o.; Neofit, Eugen, Kandid, Valerij i Akil, mč.
22	**N**	**NEDJELJA 32. PO DUHOVIMA (O ZAKEJU), glas 8.;** Timotej, apostol; Anastazij Perzijski, časni otac
23	P	Klement, biskup mučenik; Agatangel, mučenik
24	U	Ksenija Rimljanka, časna majka
25	S	Grgur Bogoslov, patrijarh carigradski
26	Č	Ksenofont, časni otac, i njegova obitelj
27	P	Prijenos moći sv. Ivana Zlatoustoga
28	S	Efrem Sirski, časni otac
29	**N**	**NEDJELJA 33. PO DUHOVIMA (O CARINIKU I FARIZEJU), glas 1.;** Prijenos moći sv. svećenika mučenika Ignacija Bogonosca
30	P	SVETA TRI SVETITELJA: Bazilije Veliki, Grgur Bogoslov i Ivan Zlatousti, zaštitnici Križevačke eparhije; Hipolit, svećenik mč.
31	U	Kir i Ivan, dobrotvori

Siječanj

1. N SV. MARIJA BOGOROD.; NOVA GODINA
2. P Bazilije Veliki; Grgur N.; Gregor
3. U IME ISUSOVO; Cvijeta; Genoveva; Mladenka
4. S Anđela F.; Borislav; Emanuel; Elizabeta
5. Č Miljenko; Emilijana; Radoslav; Eduard
6. P BOGOJAVLJENJE – SV. TRI KRALJA G+M+B
7. S Rajmund; Zorka; Lucijan; Zoran; Karlo
8. N KRŠTENJE GOSPOD.; MB od Brze Pomoći; Teo
9. P Julijan; Živko; Marcelin; Jadranko
10. U Grgur X.; Dobroslav; Vilko; Agaton
11. S Neven; Zdravko; Bernard; Paulin
12. Č Ernest; Tanja; Benedikt; Tatjana
13. P Hilarije; Radovan; Veronika; Veselko
14. S Srećko; Feliks; Rajko; Malahija
15. N 2. NED. KROZ GOD.; Anastazija; Pavao
16. P Marcel; Oton; Mislav; Časlav
17. U **Sv. Antun Pust.;** Lucije; Zvonko; Toni
18. S Margareta; Biserka; Priska; Izabela
19. Č Makarije; Mario; Ljiljana; Senka; Marta
20. P Fabijan; Sebastijan; Henrik; Hinko
21. S Agneza; Janja; Nives; Ines
22. N 3. NED. KROZ GOD.; Ned. Božje riječi; Vinko
23. P Emerencijana; Ema; Vjera; Milko
24. U **Franjo Saleški;** Vera; Bogoslav
25. S **Obraćenje Sv. Pavla;** Andrija; Henrik
26. Č Timotej i Tit; Paula; Tonka; Ksenija
27. P Anđela Merici; Živko; Pribislav; Vital
28. S **Sv. Toma Akvinski;** Tomislav; Leonid
29. N 4. NED. KROZ GOD.; Tvrtko; Zdeslav
30. P Martina; Tina; Gordana; Darinka
31. U **Ivan Bosco;** Vanja; Viktor; Marcela

1 S Trifun, mučenik
2 Č SUSRET GOSPODA ISUSA KRISTA U HRAMU
3 P Simeon Bogoprimac i proročica Ana
4 S Izidor, časni otac
5 N NEDJELJA 34. PO DUHOVIMA (O RASIPNOM SINU), glas 2.; Agata, mučenica
6 P Vukol, biskup; Silvan, biskup i drugovi, mučenici
7 U Partenije, biskup; Luka, časni otac
8 S Zaharija prorok; Teodor Tiron, velemučenik
9 Č Nicefor, mučenik
10 P Haralampije, biskup mučenik; bl. Alojzije Stepinac, bk.mč.
11 S **Mesopusna zadušna subota (prva);** Blaž (Vlaho), biskup mč.
12 N MESOPUSNA NEDJELJA (35. PO DUH.), Spomen Strašnoga suda, glas 3.; Meletije, nadbiskup
13 P Martinijan, časni otac
14 U Preminuće časnog oca Konstantina - Ćirila, učitelja slavenskog; Auksencije, časni otac; Maron, pustinjak i čudotvorac
15 S Onezim, apostol
16 Č Pamfilije, Porfirije i drugovi mučenici
17 P Teodor Tiron, velemučenik
18 S Siropusna subota – Spomen svih otaca isposnika; Lav Veliki, papa
19 N SIROPUSNA NEDJELJA (36. PO DUH.), glas 4.; Arhip, ap.
20 P **Početak Velikoga i časnoga posta (Četrdesetnice) – strogi post;** Lav, biskup katanski
21 U Timotej, časni otac; Eustat, nadbiskup
22 S Našašće časnih moći Eugenijskih mučenika
23 Č Polikarp, biskup mučenik
24 P Prvo i drugo našašće časne glave sv. Ivana Krstitelja, Preteče Gospodnjega
25 S Prva subota Velikoga posta (Tedorova subota); Taras, nadbiskup carigradski
26 N PRVA NEDJELJA VELIKOGA POSTA (SVETIH IKONA ILI PRAVOVJERJA), glas 5.; Profirije, biskup Gaze
27 P Prokopije Dekapolit, časni otac priznavalac
28 U Bazilije, časni otac priznavalac; (Kasijan, časni otac)

Veljača

1. S Brigita; Miroslav; Ela; Sever
2. Č **Prikaz. Gospod. – Svijećnica** (bl. svijeća)
3. P **Sv. Blaž (Vlaho);** Oskar; Tripun (bl. grla)
4. S Veronika; Andrija; Josip; Izidor
5. N **5. NED. KROZ GOD.; Agata; Dobrila**
6. P Pavao Miki i dr.; Doroteja; Dora; Goran
7. U **Bl. Pio IX.;** Rikard; Držislav; Teodor
8. S Jeronim E.; Jozefina; Jerko; Mladen
9. Č Skolastika; Apolonija; Sunčana; Zora
10. P **Bl. Al. Stepinac;** Vjekoslav; Slavica; Vilim
11. S **Gospa Lurdska;** Mirjana (dan bolesnika)
12. N **6. NED. KROZ GOD.; Zvonimir; Damjan**
13. P Katarina; Božica; Pavao; Kristina
14. U **Valentin;** Zdravko; Eufrazija; Vital
15. S Mihael; Faust; Klaudije; Vitomir; Tin
16. Č Julijana; Julka; Danijel; Samuel
17. P Božidar; Darko; Donat; Bartol
18. S Šimun; Bernardica; Flavijan; Gizela
19. N **7. NED. KROZ GOD.; Bonifacije; Ratko**
20. P Leon; Lav; Eleuterije; Slobodan
21. U Petar D.; Damir; Mira; Eleonora
22. S **PEPELNICA – ČISTA SRIJEDA** (post i nemrs)
23. Č Polikarp; Romana; Jozefina; Grozdan
24. P Modesto; Goran; Lucije; Matija
25. S **Donat Zadar.;** Hrvoje; Berislav
26. N **1. KOR. NED. (čista); Aleksandar; Robert**
27. P Donat; Gabrijel; Tugomil; Franjo P.
28. U Roman; Vikica; Timotej; Teofil

1 S Eudokija, časna majka mučenica
2 Č Teodot, biskup mučenik
3 P Eutropije, Kleonik i Bazilisko, mučenici
4 S **Druga zadušna subota;** Gerazim, časni otac
5 N DRUGA NEDJELJA VELIKOGA POSTA, glas 6.
6 P Amorijski mučenici
7 U Kersonski mučenici
8 S Teofilakt Nikomedijski, časni otac priznavalac
9 Č Četrdesetorica mučenika sebastijskih
10 P Kodrat i drugovi, mučenici
11 S **Treća zadušna subota;** Sofronije, patrijarh jeruzalemski
12 N TREĆA NEDJELJA VELIKOGA POSTA (KRIŽUPOKLONSTVENA), glas 7.; Teofan, časni otac priznavalac; Grgur Dvojeslov, papa rimski
13 P Prijenos moći sv. Nicefora, patrijarha carigradskog
14 U Benedikt Nursijski, časni otac
15 S Agapije i drugovi, mučenici
16 Č Sabin i Papije, mučenici
17 P Aleksije, časni otac
18 S **Četvrta zadušna subota;** Ćiril, nadbiskup jeruzalemski
19 N ČETVRTA NEDJELJA VELIKOGA POSTA (Spomen sv. Ivana Ljestvenika), glas 8.; Krizant i Darija, mučenici
20 P Monasi samostana sv. Save, časni oci mučenici
21 U Jakov, biskup katanski, priznavalac
22 S Bazilije, svećenik mučenik
23 Č Četvrtak Velikoga kanona; Nikon i njegovi učenici, časni oci mč.
24 P Zaharija, časni otac; Artemon, biskup Seleucije
25 S BLAGOVIJEST PRESVETOJ BOGORODICI Akastistova subota
26 N PETA NEDJELJA VELIKOGA POSTA (Spomen sv. Marije Egipćanke), glas 1.; Zbor arkanđela Gabrijela
27 P Matrona Solunska, časna majka
28 U Hilarije, časni otac priznavalac; Stjepan, čudotvorac
29 S Marko, biskup, Ćiril, đakon i drugovi mučenici
30 Č Ivan Klimak (Ljestvičar), časni otac
31 P Hipatije, biskup

1. S David; Jadranko; Zoran; David
2. Č Iskra; Zorka; Janja; Ines
3. P Zvjezdan; Renato; Marin; Kamilo
4. S Kazimir; Eugen; Natko; Matilda
5. N **2. KOR. NED. (pačista); Teofil; Lucije**
6. P Viktor; Nika; Zvjezdana; Ruža
7. U Perpetua; Felicita; Tereza; Eugen
8. S Ivan od Boga; Boško; Ivša; Blaženko
9. Č Franciska R.; Franka; Dominik; Bruno
10. P Emil; Makarije; Krunoslav; Kajo
11. S Tvrtko; Blanka; Kandid; Konstantin
12. N **3. KOR. NED. (bezimena); Maksimilijan**
13. P Patricija; Sabina; Ratka; Rozalija
14. U Matilda; Milijana; Borka; Eva
15. S Zaharija; Veljko; Ljudevit; Vjekoslava
16. Č Hilarije; Ticijan; Hrvoje; Smiljan
17. P Patrik; Gertruda; Domagoj; Hrvatin
18. S Ćiril Jeruz.; Eduard; Narcis
19. N **4. KOR. N. (sredoposna); Sv. Josip** *(dan očeva)*
20. P Dionizije; Klaudija; Vladislav; Sonja
21. U Serapon; Vesna; Vlasta; Kristijan
22. S Oktavijan; Lea; Leonarda; Jaroslav
23. Č Oton; Turibije; Rebeka; Dražen
24. P Katarina Š.; Latin; Javorka; Karin
25. S **NAVJEŠTENJE GOSPOD. – BLAGOVIJEST;** Marija
26. N **5. KOR. NED. (gluha); Montan; Maksima**
27. P Rupert; Lada; Lidija; Ernest
28. U Siksto III.; Renata; Sonja; Jana
29. S Eustazije; Bertol; Jona; Vilim
30. Č Amadeus; Leonardo; Vlatko; Viktor
31. P Benjamin; Gvido; Natalija; Amos

1 S **Lazarova subota;** Marija Egipćanka, časna majka
2 N CVJETNA NEDJELJA (SVEČANI GOSPODNJI ULAZAK U JERUZALEM); Tit, časni otac čudotvorac
3 P Veliki ponedjeljak; Nikita, časni otac priznavalac
4 U Veliki utorak; Josip Pjesmopisac i Juraj, časni oci
5 S Velika srijeda; Teodul, Agatopod i drugovi, mučenici
6 Č VELIKI ČETVRTAK; Preminuće sv. Metoda; Eutih, nadbiskup carigradski
7 P VELIKI PETAK; Juraj, biskup mitilenski – strogi post
8 S VELIKA SUBOTA; Herodij, Agab, Ruf, Asinkret, Flegon i Herma, apostoli
9 N USKRS (VAZAM, PASHA); (Eupsihije, mučenik)
10 P SVIJETLI PONEDJELJAK; Terenc, Pompej i drugovi mučenici
11 U SVIJETLI UTORAK; Antipa, biskup mučenik
12 S Svijetla srijeda; Bazilije, časni otac priznavalac
13 Č Svijetli četvrtak; Artemon, svećenik, i drugovi, mučenici
14 P Svijeti petak; Martin, papa rimski; Antun, Ivan i Eustat, mč.
15 S Svijetla subota; Aristarh, Pud i Trofim, apostoli
16 N TOMINA NEDJELJA, glas 1.; Agapa, Irena i Kionija, mučenice akvilejske
17 P Šimun Perzijanac, časni otac; Akacij, biskup
18 U Ivan, učenik Grgura Dekapolita, časni otac
19 S Pafnucij, biskup mučenik; Ivan Staropečerski, časni otac
20 Č Teodor Trihin, časni otac isposnik
21 P Januarije, biskup, i drugovi, mučenici; Teodor iz Perge, mučenik
22 S Teodor Sikeot, časni otac
23 N NEDJELJA MIRONOSICA, glas 2.; Juraj, velemučenik
24 P Sava Stratilat, mučenik
25 U Marko, apostol i evanđelist
26 S Bazilije, biskup amasijski, mučenik
27 Č Simeon, rođak Gospodnji, biskup mučenik; Stjepan, biskup
28 P Jason i Sosipater, apostoli; Dada, Maksim i Kvintilijan, mučenici
29 S Kiziški mučenici; Memnon, časni otac čudotvorac
30 N NEDJELJA O UZETOM, glas 3.; Jakov apostol, brat svetog Ivana Bogoslova

1. S Venancije; Hugo; Božica; Teodora
2. N **NED. MUKE GOSPOD. – CVJETNICA; Franjo P.**
3. P Siksto I.; Rikard; Cvijeta; Ratko
4. U Izidor; Strahimir; Žiga; Benedikt
5. S Vinko; Vedran; Irena; Berislav; Krescencija
6. Č **VELIKI ČETVRTAK;** Celestin; Petar
7. P **VELIKI PETAK;** Ivan de la Salle
8. S **VELIKA SUBOTA;** Dionizije; Valter
9. N **USKRS – VAZAM; Marija; Demetrije**
10. P **USKRSNI PONEDJELJAK; Ezekijel**
11. U Stanko; Filip; Izak; Gema
12. S Julije; Damjan; Davorka; Viktor
13. Č Martin; Ida; Albertina; Justin
14. P Zdravko; Dunja; Maksim; Valerije
15. S Petar Barbarić; Bosiljka; Anastazija
16. N **2. USKRS. NED. – NED. BOŽ. MILOSRĐA**
17. P Rudolf; Robert; Inocent; Šimun
18. U Eleuterije; Apolonije; Roman; Euzebije
19. S Marta; Ema; Leon; Berta
20. Č Agneza; Teotim; Dina; Marcijan
21. P Anzelmo; Konrad; Goran; Silvije
22. S Soter i Kajo; Leonida; Teodor
23. N **3. USKRS. NED.; Sv. Juraj**
24. P Filip S.; Vjera; Marija; Vjeran
25. U **Sv. Marko,** ev.; Maroje; Ermin; Franka
26. S **Majka Dobrog Savjeta;** Višnja
27. Č **Bl. Ozana Kotorska; Bl. Jakov Zadar.**
28. P Petar Chanel; Ljudevit M.; Valerija
29. S **Katarina Sijenska;** Kaja; Robert
30. N **4. USKRS. NED. – DOBRI PASTIR; Zrinka**

1 P Jeremija, prorok; Josip Radnik, zaručnik presvete Bogorodice
2 U Atanazije Veliki, nadbiskup aleksandrijski
3 S Timotej i Maura, supružnici mučenici; Teodozije Veliki, č.o.
4 Č Pelagija, mučenica
5 P Irena, mučenica; Nicefor, iguman, časni otac
6 S Job Strpljivi, sveti pravednik
7 N NEDJELJA O SAMARIJANKI, glas 4.; Spomen pojave časnog Križa u Jeruzalemu; Akacij, mučenik
8 P Ivan Bogoslov, apostol i evanđelist; Arsenij Veliki, časni otac
9 U Prijenos moći sv. Nikole, biskupa čudotvorca; Izaija, prorok; Kristofor, mučenik
10 S Šimun Revnitelj, apostol
11 Č Ćiril i Metod, učitelji i apostoli slavenski; Mokij, svećenik mč.
12 P Epifanije i German, č.oci; Leopold Bogdan Mandić, č.o. svećenik
13 S Glikerija, mučenica
14 N NEDJELJA O SLIJEPOROĐENOM, glas 5.; Izidor, mučenik
15 P Pahomije Veliki, časni otac
16 U Teodor Posvećeni, časni otac
17 S Andronik, apostol, i drugovi
18 Č UZAŠAŠĆE GOSPODNJE NA NEBO
Teodot, Petar, Dionizije i drugovi, mučenici
19 P Patrik, svećenik mučenik i drugovi
20 S Talelaj, mučenik
21 N NEDJELJA SVETIH OTACA I. NICEJSKOG SABORA, glas 6.; Konstantin i Jelena, ravnoapostolni
22 P Bazilisko, mučenik
23 U Mihael, biskup priznavalac
24 S Šimun Pustinjak, časni otac; Nikita Stupnik, časni otac
25 Č Treće našašće časne glave sv. Ivana Krstitelja
26 P Karpo, apostol
27 S **Peta zadušna subota;** Terapont, svećenik mučenik
28 N NEDJELJA PEDESETNICE (SILAZAK SVETOGA DUHA – DUHOVI) Nikita, biskup
29 P PRESVETA TROJICA; Teodozija, časna majka mučenica
30 U Izakije, časni otac
31 S Herma, apostol; Hermej, mučenik

1. P **Sv. Josip Radnik;** Jeremija; Julijan
2. U Atanazije; Boris; Eugen; Felicije
3. S **Filip i Jakov, ap.;** Aleksandar; Emilija
4. Č **Sv. Florijan;** Bl. Julian iz Bala; Cvjetko; Iskra
5. P Irena; Maksim; Peregrin; Anđelko
6. S Irenej; Dominik S.; Dinko; Nedjeljko
7. N **5. USKRS. NED.; Sv. Dujam**
8. P **BDM Posred. Milosti;** Viktor; Arsen; Ida
9. U Izaija; Dionizije; Mirna; Beata
10. S **Bl. Ivan Merz; Gospa Trsatska;** Job
11. Č Franjo; Stela; Serafin; Mamerto
12. P **Sv. Leopold B. Mandić;** Pankracije; Ahil
13. S **Gospa Fatimska;** Agneta; Janja
14. N **6. USKRS. NED.; Sv. Matija, ap. (majčin dan)**
15. P Solinski i Bleiburg. muč.; Izidor ratar
16. U Ivan Nepomuk; Nenad; Andrija
17. S Paskal; Gizela; Antonija; Bruno
18. Č **UZAŠAŠĆE GOSP. – SPASOVO;** Ivan I.
19. P Celestin; Teofil; Ivona; Urban; Sv. Dizma
20. S Bernard S.; Lidija; Zlatko; Zvjezdan
21. N **7. USKRS. NED.; Kristofor M.; Dubravka**
22. P Rita; Helena; Renata; Jagoda
23. U Deziderije; Nadan; Željko; Nada
24. S **Marija Pomoćnica;** Vinko; Stela
25. Č Beda Časni; Grgur VII.; Marija Magdalena
26. P Filip Neri; Zdenko; Anamarija
27. S Augustin K.; Julije; Bruno; Tin; Barbara
28. N **PEDESETNICA – DUHOVI; Margareta**
29. P **Marija Majka Crkve; Duhovski pon.**
30. *U Ivana Arška; Hubert; Bazilije
31. S **Pohod BDM; MB od Kamen. vrata**

1 Č Justin Filozof i drugovi, mučenici
2 P Nicefor, patrijarh carigradski, priznavalac
3 S Lucilijan i drugovi, mučenici
4 N NEDJELJA SVIH SVETIH, glas 8.; Mitrofan, biskup carigradski
5 P Dorotej, biskup tirski, mučenik; Kuzma, mučenik
6 U Besarion, časni otac čudotvorac; Hilarije Mlađi, časni otac priznavalac
7 S Teodot, svećenik mučenik
8 Č POKLONSTVO PRESVETOJ EUHARISTIJI
Prijenos moći sv. Teodora Tirona, velemučenik
9 P Ćiril, nadbiskup aleksdandrijski
10 S Timotej, biskup mučenik
11 N NEDJELJA 2. PO DUHOVIMA, glas 1.
Bartolomej i Barnaba, apostoli
12 P Onufrije Veliki i Petar Atoški, časni oci
13 U Akilina, mučenica; Trifilije, biskup
14 S Elizej, prorok; Metod, patrijarh carigradski
15 Č Amos, prorok; Jeronim Stridonski, svećenik
16 P KRIST ČOVJEKOLJUBAC, Tihon, biskup čudotvorac
17 S Muke presvete Bogorodice; Manuel, Sabel i Išmael, mučenici
18 N NEDJELJA 3. PO DUHOVIMA, glas 2.; Leoncije, mučenik
19 P Juda Tadej, brat Gospodnji, apostol
20 U Metod, biskup patarski, mučenik
21 S Julijan Tarški, mučenik
22 Č Euzebije, biskup mučenik
23 P Agripina, mučenica
24 S ROĐENJE SV. IVANA, KRSTITELJA I PRETEČE
25 N NEDJELJA 4. PO DUHOVIMA, glas 3;
Febronija, časna majka mučenica
26 P David Solunski, časni otac
27 U Samson, časni otac
28 S Prijenos moći svetih dobrotvora Kira i Ivana
29 Č SVETI APOSTOLSKI PRVACI PETAR I PAVAO
30 P Zbor Dvanaestorice apostola

Lipanj

1. Č Justin; Gaudencije; Mladen; Slobodan
2. P Marcelin i Petar; Eugen; Gvido
3. S **BDM Kraljica apostola;** Paula; Drago
4. N **PRESVETO TROJSTVO; Sv. Kvirin Sisački**
5. P Bonifacije; Darinka; Valerija; Dobroslav
6. U Norbert; Nada; Klaudije; Berto
7. S Antun; Robert; Koloman; Rade
8. *Č **TIJELOVO;** Žarko; Melanija; Medard
9. P Efrem; Rikard; Ranko; Vinko
10. S **Sv. Josip zašt. Domovine;** Biserka; Dijana
11. N **10. NED. KROZ GOD.; Barnaba ap.; Borna**
12. P Bosiljko; Ivan; Leon; Gašpar
13. U **Sv. Antun Padovanski;** Tonka; Toni
14. S Valerije; Elizej; Rufin; Zlatko
15. Č **Sv. Vid;** Vito; Modest; Toma; Bernard
16. P **Presveto Srce Isusovo;** Franjo; Borko
17. S **Bezgrješno Srce Marijino;** Laura; Lovro
18. N **11. NED. KROZ GOD.; Marcela; Ozana**
19. P Romuald; Bogdan; Božidar; Rajka
20. U Naum O.; Cvijeta; Margareta
21. S Alojzije G.; Vjekoslav; Slava; Slavko
22. *Č Paulin; Ivan Fisher i Toma More
23. P Josip; Aron; Zdenka; Sidonija
24. S **Rođenje Sv. Ivana Krstitelja;** Krsto
25. N **12. NED. KROZ GOD.; Adalbert; Dorotea**
26. P Josip Marija E.; Zoran; Ivan; Pavao
27. U Ćiril A.; Ladislav; Vlatko; Ema
28. S Irenej; Mirko; Vinka; Lucija
29. Č **Sv. Petar i Pavao;** Krešo; Petra; Pejo
30. P Rimski Prvomučenici; Ernest; Kajo; Oto

1 S Kuzma i Damjan, dobrotvori
2 N NEDJELJA 5. PO DUHOVIMA, glas 4.;
Polaganje Bogorodičinih haljina u Blaherni
3 P Hijacint, mučenik
4 U Andrija, nadbiskup kretski; Marta, časna majka
5 S Atanazije s Atosa, časni otac
6 Č Sisoje Veliki, časni otac
7 P Toma i Akacije, časni oci; Nedjelja, velemučenica
8 S Prokopije, velemučenik
9 N NEDJELJA 6. PO DUHOVIMA, glas 5.; Pankracije, biskup mč.
10 P Četrdesetpetorica mučenika iz Nikopolisa; Antun Pečerski, č.o.
11 U Eufemija, mučenica
12 S Proklo i Hilarije, mučenici; Mihael, časni otac
13 Č Zbor ark. Gabrijela; Stjepan Sabait, časni otac; Julijan, biskup
14 P Akila, apostol
15 S Kerik, mučenik, i majka Julita
16 N NEDJELJA SV. OTACA PRVIH 6 OPĆIH SABORA, (7. PO DUHOVIMA), glas 6.; Atenogen, svećenik mučenik, i drugovi
17 P Marina, velemučenica
18 U Hijacint i Emilijan, mučenici
19 S Dio, časi otac; Makrina, sestra sv. Bazilija, časna majka
20 Č Sveti i slavni prorok Ilija
21 P Ezekijel, prorok; Šimun i Ivan, časni oci
22 S Marija Magdalena, mironosica; Prijenos moći sveć. muč. Foke
23 N NEDJELJA 8. PO DUHOVIMA, glas 7.;
Trofim, Teofil i drugovi, mučenici
24 P Kristina, velemučenica; Boris i Gleb, mučenici
25 U Preminuće sv. Ane majke presvete Bogorodice; Olimpijada, đakonisa; Eupraksija, časna majka
26 S Hermol i drug., sveć. muč.; Paraskeva Rimljanka, časna majka muč.
27 Č Pantelemon, liječnik i velemučenik; Sveta sedmorica: Ćiril i Metod i njihovi učenici Klement, Naum, Gorazd, Angelar i Sava
28 P Prohor, Nikanor, Timon i Parmen, đakoni, apostoli
29 S Kalinik, mučenik
30 N NEDJELJA 9. PO DUHOVIMA, glas 8.; Sila i Silvan i drugovi, ap.
31 P Eudokim, pravednik

1. S Aron; Stela; Estera; Oliver
2. N **13. NED. KROZ GOD.; Višnja; Mladen**
3. P **Sv. Toma, ap.;** Leon; Rajmund; Tomislav
4. U Elizabeta P.; Elza; Laura; Neven
5. S Ćiril i Metod; Antun; Slaven
6. Č Marija Goretti; Agata; Neda; Dominika
7. P Benedikt; Vilibald; Vilko; Goran
8. S Akvila; Priska; Eugen; Adrijan
9. N **14. NED. KROZ GOD.; Bl. Marija Petković**
10. P Amalija; Ljubica; Emanuel; Veronika
11. U **Sv. Benedikt – zaš. Europe;** Budimir; Olga
12. S Mislav; Tanja; Ivan; Suzana
13. Č **MB Bistrička;** Henrik; Hinko; Ferdo
14. P Kamilo; Angelina; Gašpar; Milan
15. S Bonaventura; Bono; Dobroslav; Vlado
16. N **15. NED. KROZ GOD.; MB Karmelska**
17. P Nadan; Branimir; Branko; Dunja
18. U Emilija; Miroslav; Natko; Bruno
19. S Makrina; Zora; Zlata; Arsen
20. Č **Sv. Ilija;** Apolinar; Ilijana; Biserka
21. P Lovro B.; Danijel; Danica; Viktor
22. S **Marija Magdalena;** Manda; Lenka
23. N **16. NED. KROZ GOD.; Brigita Š.; Ezekijel**
24. P Sarbelije; Kristina; Boris; Borna; Maro
25. U **Sv. Jakov, ap.;** Kristofor; Teo; Valentina
26. S **Joakim i Ana (roditelji BDM);** Anita
27. Č Klement O.; Nataša; Natalija; Ljerka
28. P Prohor; Viktor; Nazarije; Neven
29. S Marta; Marija; Lazar; Urban; Vilma
30. N **17. NED. KROZ GOD.; Petar K.; Anđa**
31. P **Ignacije Lojolski;** Vatroslav; Ognjen

1 U Ophod časnim Križem; Makabejski mučenici, majka Saloma i starac Eleazar
2 S Prijenos moći svetoga arhiđakona i prvomučenika Stjepana
3 Č Izak, Dalmat i Faust, časni oci
4 P Sedmorica mladića u Efezu, mč.; Eudokija, časna majka mč.
5 S Eusignij, mučenik
6 N PREOBRAŽENJE GOSPODNJE (NEDJELJA 10. PO DUHOVIMA, glas 1.)
7 P Domecij, časni otac mučenik
8 U Emilijan, biskup priznavalac
9 S Matija, apostol
10 Č Lovro, arhiđakon, mučenik
11 P Euplo, mučenik
12 S Focij i Anicet, mučenici
13 N NEDJELJA 11. PO DUHOVIMA, glas 2. Maksim, priznavalac; Hipolit, mučenik
14 P Mihej, prorok; Prijenos moći Teodora Pečerskog, časni oca
15 U UZNESENJE PRESVETE BOGORODICE NA NEBO
16 S Spomen prijenosa sv. Ubrusa iz Edese u Carigrad; Diomed, mč.
17 Č Miron, mučenik
18 P Flor i Lauro, mučenici
19 S Andrija i drugovi, mučenici
20 N NEDJELJA 12. PO DUHOVIMA, glas 3. Samuel, prorok
21 P Tadej, apostol; Basa, mučenica
22 U Agatonik i drugovi, mučenici
23 S Lupo, mučenik; Irenej Lionski, biskup
24 Č Eutih, svećenik mučenik
25 P Prijenos moći sv. Bartolomeja apostola; Tit, apostol
26 S Adrijan i Natalija, mučenici
27 N NEDJELJA 13. PO DUHOVIMA, glas 4. Pimen, časni otac
28 P Mojsije Etiopljanin, časni otac; Augustin, biskup hiponski
29 U GLAVOSIJEK SV. IVANA, KRSTITELJA I PRETEČE GOSPODNJEGA
30 S Aleksandar, Ivan i Pavao Mlađi, patrijarsi carigradski
31 Č Polaganje časnog pojasa presv. Bogorodice u Kalkoprateji

Kolovoz

1. U Alfonz Ligouri; Nada; Leon; Vjera
2. S **Gospa od Anđela;** Euzebije; Stjepan I.
3. Č **Bl. Augustin Kažotić;** Martin; Lidija; Tin
4. P Ivan Marija Vianney; Rajner; Justin
5. *S **BDM Krs. zavjeta; Gospa Snježna;** Nives
6. N **18. NED. KROZ GOD.; Preobraženje Gospod.**
7. P Albert; Siksto; Kajetan; Donat
8. U Dominik; Dinko; Neda; Emilije
9. S **Sv. Terezija Benedikta;** Edita; Tvrtko
10. Č **Sv. Lovro;** Laura; Klaudije; Zvjezdan
11. P **Sv. Klara Asiška;** Jasna; Suzana; Ljerka
12. S Ivana F. de Chantal; Franjka; Sebastijan
13. N **19. NED. KROZ GOD.; Poncijan i Hipolit**
14. P Maksimilijan Kolbe; Elizabeta; Rajmund
15. *U **UZNESENJE BDM – VELIKA GOSPA**
16. S **Sv. Rok;** Stjepan; Kruno; Rudolf
17. Č Miron; Klara; Slobodan; Natalija
18. P **Sv. Jelena Križarica;** Jela; Helena
19. S Ivan E.; Ljudevit; Ratko; Jordan
20. N **20. NED. KROZ GOD.; Bernard; Samuel**
21. P **MB Voćinska;** Pio X.; Bruno; Agaton
22. U **BDM Kraljica;** Regina; Vladislava
23. S Ruža Limska; Zdenko; Filip
24. Č **Sv. Bartol, ap.; Bl. M. Bulešić;** Emilija
25. P Ljudevit; Josip K.; Marcela; Grgur
26. S Aleksandar; Jadranka; Branimir; Saša
27. N **21. NED. KROZ GOD.; Monika; Amadeus**
28. P **Sv. Augustin;** Gustav; Tin; Živko
29. U **Mučeništvo sv. I. Krstitelja;** Sabina; Ivanka
30. S Petar; Rebeka; Margareta; Feliks
31. Č **BDM od Suza;** Josip; Rajko; Željko

1 P Početak Crkvene godine; Šimun, časni otac
2 S Mamant, mučenik; Ivan Isposnik, časni otac
3 N NEDJELJA 14. PO DUHOVIMA, glas 5.; Antim, biskup Nikomedije, mučenik; Teoktist, časni otac; Pio X., papa rimski
4 P Mojsije, prorok; Babila biskup Velike Antiohije, mučenik
5 U Zaharija, otac sv. Ivana Krstitelja; Terezija iz Kalkute, časna majka
6 S Čudo sv. Mihaela, arkanđela; Eudoks, mučenik; Arhip, časni otac
7 Č Sozont, mučenik; Marko Križevčanin, sveć. muč.
8 P ROĐENJE PRESVETE BOGORODICE
9 S Joakim i Ana, roditelji presvete Bogorodice; Severijan, mučenik
10 N NEDJELJA PRIJE UZVIŠENJA SV. KRIŽA, (15. PO DUHOVIMA), glas 6.; Minodora, Mitrodora i Nimfodora, mučenice
11 P Teodora Aleksandrijska, čana majka
12 U Autonom, mučenik
13 S Posveta Hrama Uskrsnuća u Jeruzalemu; Kornelije, svećenik mč.
14 Č UZVIŠENJE ČASNOGA KRIŽA GOSPODNJEGA
15 P Nikita, velemučenik
16 S Eufemija, velemučenica
17 N NEDJELJA POSLIJE UZVIŠENJA SV. KRIŽA (16. PO DUHOVINA), glas 7.; Sofija i njezine kćeri Vjera, Nada i Ljubav, mč.
18 P Eumenij, biskup čudotovorac
19 U Trofim, Sabat i Dorimed, mučenici
20 S Eustat, velemučenik, i njegova obitelj; Mihael i Teodor, mučenici
21 Č Kodrat, apostol
22 P Jona, prorok; Foka, svećenik mučenik; Jona, časni otac
23 S Začeće sv. Ivana Krstitelja
24 N NEDJELJA 17. PO DUHOVIMA, glas 8.; Tekla ravnoapostolna, prvomučenica
25 P Eufrosina, časna majka
26 U Preminuće sv. Ivana Bogoslova, apostola i evanđeliste
27 S Kalistrat i drugovi, mučenici; Nil, utemeljitelj Grottaferrate, časni otac
28 Č Hariton, časni otac priznavalac
29 P Cirijak, časni otac pustinjak
30 S Grgur, biskup velike Armenije, mučenik

1. P Egidije; Jošua; Venera; Tamara
2. S Prosper; Just; Ingrid; Vedran
3. N **22. NED. KROZ GOD.; Grgur V.; Martin**
4. P Ruža; Dunja; Iris; Bonifacije; Ida
5. U **Sv. Majka Terezija;** Roman; Borko
6. S Zaharija; Boris; Davor; Kristina
7. Č **Sv. Marko Križevčanin;** Regina; Blaženko
8. P **Rođenje BDM – Mala Gospa;** Marija
9. S Petar Claver; Strahimir; Ozana; Alen
10. N **23. NED. KROZ GOD.; Nikola; Pulherija**
11. P Bonaventura; Helga; Danijel; Gašpar
12. U **Presveto Ime Marijino;** Dubravko; Gvido
13. S Ivan Zlatousti; Zlatko; Ljuba
14. Č **Uzvišenje Sv. Križa;** Višeslav; Slavko
15. P **BDM Žalosna;** Dolores; Melita; Emil
16. S Eufemija; Kornelije; Ciprijan; Edita
17. N **24. NED. KROZ GOD.; Rane Sv. Franje**
18. P Josip K.; Sonja; Irena; Rikarda
19. U Januarije; Dora; Igor; Emilija
20. S Andrija; Svjetlana; Pavao; Ivan
21. Č **Sv. Matej, ap. i ev.;** Matea; Matko; Jona
22. P Mauricije; Emerita; Toma; Oton
23. S **Sv. Pio iz Pietrelcine;** Zaharija
24. N **25. NED. KROZ GOD.; Gospa od Otkupljenja**
25. P Nikola; Tvrtko; Svjetlana; Zlata
26. U **Kuzma i Damjan;** Damir; Justina
27. S **Vinko Paulski;** Gaj; Vincet
28. Č Većeslav; Lovro Ruiz; Lovorka; Faust
29. P **Sv. Mihael, Gabrijel i Rafael, arkanđeli**
30. S **Sv. Jeronim;** Jerko; Grgur; Sofija

1 N NEDJELJA 18. PO DUHOVIMA, glas 1.; Pokrov (zaštita) presvete Bogorodice; Ananija, apostol; Roman Slatkopojac, č.o.
2 P Ciprijan, sveć. muč.; Justina, muč.; Andrija, časni otac jurodivij
3 U Dionizije Aeropagita, svećenik mč.; Terezija od Djeteta Isusa, č.m.
4 S Jerotej, biskup mučenik
5 Č Haritina, mučenica
6 P Toma, apostol
7 S Sergije i Bakho, mučenici
8 N NEDJELJA SV. OTACA 7. OPĆEG SABORA (19. PO DUH.), glas 2.; Pelagija, časna majka
9 P Jakov Alfejev, apostol; Praotac Abraham, pravednik Božji; Andronik, časni otac, i supruga Atanazija, isposnici
10 U Eulampije i Eulampija, mučenici
11 S Filip, đakon i apostol; Teofan, časni otac
12 Č Prob, Tarah i Andronik, mučenici; Kuzma, časni otac, biskup majumski; Martin Milosrdni, biskup tourški
13 P Karpo, Papila i Agatonik, mučenici
14 S Nazar, Gervaz, Protaz i Celzo, muč.; Paraskeva (Petka) Trnovska, č.m.
15 N NEDJELJA 20. PO DUHOVIMA, glas 3.; Eutimij Mlađi, časni otac; Lucijan, časni otac mučenik
16 P Longin satnik, mučenik
17 U Hošea, prorok; Andrija Kretski, časni otac mučenik
18 S Luka, apostol i evanđelist
19 Č Joel, prorok; Var, mučenik; Ivan Rilski, časni otac
20 P Artemije, velemučenik
21 S Hilarije Veliki, časni otac
22 N NEDJELJA 21. PO DUHOVIMA, glas 4.; Averkij, biskup čudotv.; Sedmero braće mučenika iz Efeza; sv. Ivan Pavao II, papa rimski
23 P Jakov, brat Gospodnji, apostol
24 U Areta i drugovi, mučenici
25 S Marcijan i Martir, mučenici
26 Č Dimitrij (Dmitar), velemučenik
27 P Nestor, mučenik
28 S Terenc, žena Neonila, mč.; Stjepan Sabait; Paraskeva iz Ikonije, mč.
29 N NEDJELJA KRISTA KRALJA (22. PO DUH.), glas 5.; Anastazija Rimljanka, časna majka mučenica; Abraham Zatvornik, č.o.
30 P Zinovije i Zinovija, mučenici
31 U Stahije, Amplije i drugovi, mučenici; Epimah, mučenik

1. N 26. NED. KROZ GOD.; Terezija od Dj. Isusa
2. P **Anđeli Čuvari;** Anđela; Ljudevit; Lucija
3. U Dionizije; Kandid; Gerhard; Maksimilijan
4. S **Sv. Franjo Asiški;** Franka; Frane
5. Č **Faustina Kowalska;** Flavijan; Mauro
6. P Bruno; Leonard; Verica; Renato
7. S **BDM od Krunice;** Justina; Ruža
8. N 27. NED. KROZ GOD.; Demetrije
9. P Dionizije; Ivan; Denis; Sara
10. U Franjo B.; Danijel; Darija; Danko
11. S **Sv. Ivan XXIII.;** Milijan; Filip; German
12. Č Serafin; Maks; Velibor; Bruno
13. P Eduard; Teofil; Magda; Faust
14. S Kalist I.; Divna; Stanislav; Gaudencije
15. N 28. NED. KROZ GOD.; Terezija Avilska
16. P Hedviga; Margareta; Marija; Biserka
17. U Ignacije Antiohijski; Vatroslav; Cvjetko
18. S **Sv. Luka, ev.;** Lukša; Petar; Svjetlana
19. Č Pavao od Križa; Ivan B.; Laura; Izak
20. P Vendelin; Irena; Sanja; Adela
21. S Uršula; Zvjezdan; Karlo; Laura
22. N 29. NED. KROZ GOD.; Ivan Pavao II.
23. P Ivan Kapistranski; Borislav; Severin; Teodor
24. U Antun M. Claret; Proklo; Dejan; Feliks
25. S **Katarina Kotromanić;** Darija; Darka
26. Č Dimitrije S.; Dmitar; Zvonimir; Damjan
27. P Bartol; Florijan; Sabina; Gordana
28. S **Sv. Šimun i Juda Tadej, ap.;** Siniša
29. N 30. NED. KROZ GOD.; Narcis; Donat; Ida
30. P Marcel; German; Klaudija; Marojko
31. U Alfons R.; Volfgang; Lucila; Vuk

1 S Kuzma i Damjan, dobrotvori i čudotvorci
2 Č Akindin, Pegaz, Afton, Elpidefor i Adempodist, mučenici
3 P Akepsim, Josip i Aitala, mučenici; Posveta crkve sv. velemuč. Jurja u Lidi
4 S Joanikij Veliki, časni otac; Nikander i Ermej, mučenici
5 N NEDJELJA 23. PO DUHOVIMA, glas 6.; Galaktion i Epistimija, mučenici
6 P Pavao, patrijarh carigradski, priznavatelj
7 U Trideset i tri mučenika u Meliteni; Lazar, časni otac čudotvorac
8 S Zbor arkanđela Mihaela i drugih bestjelesnih Sila
9 Č Onesifor i Porfirij, mučenici; Matrona i Teoktista, časne majke
10 P Erast, Olimp, Rodion i drugovi, mučenici
11 S Mina, Viktor i Vinko, mučenici; Stefanida, mučenica; Teodor Studita, časni otac priznavalac
12 N NEDJELJA 24. PO DUHOVIMA, glas 7.; Jozafat Polocki, nadbiskup mč. Ivan, patrijarh aleksandrijski; Nil, č.o.
13 P Ivan Zlatousti, patrijarh carigradski
14 U Filip, apostol; Nikola Tavelić, časni otac mučenik .
15 S Gurije, Samon i Abib, mučenici
16 Č Matej, apostol i evanđelista
17 P Grgur, biskup novocezarejski, čudotvorac
18 S Platon i Roman, mučenici
19 N NEDJELJA 25. PO DUHOVIMA, glas 8.; Obadija, prorok; Barlam, mučenik
20 P Grgur Dekapolita, časni otac; Proklo Carigradski, nadbiskup
21 U UVOD PRESVETE BOGORODICE U HRAM
22 S Filemon, apostol i drugovi, mučenici; Cecilija, mučenica
23 Č Amfilohije i Grgur, biskupi
24 P Katarina Aleksandrijska, velemučenica; Merkurije, velemučenik
25 S Klement, papa rimski, i Petar, biskup aleksandrijski, mučenici
26 N NEDJELJA 26. PO DUHOVIMA, glas 1.; Alipije, časni otac
27 P Jakov Perzijanac, časni otac; Paladije, časni otac
28 U Stjepan Mlađi, časni otac; Irinarh, mučenik
29 S Paramon i Filumen, mučenici; Akacije, časni otac
30 Č Andrija Prvozvani, apostol

Studeni

1.	***S**	**SVI SVETI; Sveto; Dobroslav; Julijan**
2.	Č	**Dušni Dan;** Dušan; Viktorin
3.	P	Martin; Hubert; Silvija; Malahija
4.	S	**Karlo Boromejski;** Drago; Karolina
5.	**N**	**31. NED. KROZ GOD.; Emerik; Mirko**
6.	P	Leonard; Vedran; Melanija; Kristina
7.	U	Lazar; Anđelko; Ernest; Zdenka
8.	S	**Bl. Gracija Kotor.;** Bogdan; Klaudije
9.	Č	**Posveta Lat. Bazilike;** Ivan L.; Gabrijel
10.	P	Leon Veliki; Noa; Andrija
11.	S	**Sv. Martin b.;** Martina; Davor; Teodor
12.	**N**	**32. NED. KROZ GOD.; Jozafat; Natko**
13.	P	Stanislav K.; Mitar; Brcko; Stana
14.	U	**Sv. Nikola Tavelić;** Nika; Nikica; Ivan T.
15.	S	Albert Veliki; Leopold; Berto
16.	Č	Gertruda; Margareta; Agneta; Biserka
17.	P	Elizabeta U.; Igor; Grgur; Hilda
18.	***S**	**Posveta baz. Sv. Petra i Pavla;** Roman
19.	**N**	**33. NED. KROZ GOD.; Janja; Borka**
20.	P	Oktavije; Srećko; Edmund; Zlatko
21.	U	**Prikaz BDM; Gospa od Zdravlja; Mauro**
22.	S	Cecilija; Dobrila; Slavujka; Lukrecija
23.	Č	Klement; Kolumban; Felicita; Milivoj
24.	P	Andrija; Lorena; Krševan; Jasmina
25.	S	**Katarina Aleks.;** Kaja; Tina; Kata
26.	**N**	**KRIST KRALJ; Konrad; Dubravko**
27.	P	**BDM od Čudotv. Medalj.;** Valerija; Maksim
28.	U	Jakov; Držislav; Božena; Katarina L.
29.	S	Svi sveti Franjevač. reda; Svjetlana; Vlasta
30.	Č	**Sv. Andrija, ap.;** Andro; Narcis; Hrvoje

1 P Naum, prorok
2 S Habakuk, prorok
3 N NEDJELJA 27. PO DUHOVIMA, glas 2.; Sefanija, prorok
4 P Barbara, velemučenica; Ivan Damašćanski, časni otac
5 U Sava Posvećeni, časni otac
6 S Nikola, nadbiskup Mire, čudotvorac
7 Č Ambrozije, biskup milanski; *predblagdan*
8 P Bezgrješno začeće presvete Bogorodice
9 S Patapije, časni otac
10 N NEDJELJA 28. PO DUHOVIMA, glas 3.;
Mino, Hermogen i Eugraf, mučenici
11 P Danijel Stilita, časni otac
12 U Spiridon, biskup čudotvorac
13 S Eustrat, Auksent, Eugen, Mardar i Orest, mučenici; Lucija, mč.
14 Č Tirzo, Leuk, Filemon, Apolon i Kalinik, mučenici
15 P Eleuterije, svećenik mučenik; Pavao, časni otac
16 S Hagaj, prorok
17 N NEDJELJA SVETIH PRAOTACA, (29. PO DUH.), glas 4.
Daniel, prorok, i tri sveta mladića Ananija, Arzarija i Mišael
18 P Sebastijan i drugovi, mučenici
19 U Bonifacije, mučenik
20 S Ignacije Antiohijski, biskup mučenik
21 Č Julijana, mučenica
22 P Anastazija (Stošija), velemučenica
23 S Kretski mučenici
24 N NEDJELJA SVETIH OTACA, (30. PO DUH.), glas 5.
BADNJAK – Predvečerje Rođenja; Eugenija, časna majka mč.
25 P ROĐENJE GOSPODA NAŠEGA ISUSA KRISTA (BOŽIĆ)
26 U ZBOR PRESVETE BOGORODICE; Eutim, biskup mučenik
27 S **Stjepan, arhiđakon i prvomučenik;** Teodor, č.o. priznavalac
28 Č Nikomedijski mučenici
29 P Nevina betlehemska dječica; Marcel, časni otac
30 S Anizija, mučenica; Zotik, časni otac
31 N NEDJELJA PO BOŽIĆU, Spomen Josipa, zaručnika, Davida kralja i Jakova apostola, brata Gospodnjeg; glas 6.;
Melanija Rimljanka, časna majka

1. P Natalija; Božena; Blanka; Kazimir
2. S Živka; Bibijana; Biljana; Habakuk
3. N 1. NED. DOŠAŠĆA; Franjo Ksaver.; Lucije
4. P **Sv. Barbara;** Ivan D.; Adolf; Kristijan
5. U Sabina; Slavka; Savka; Krispina
6. S **Sv. Nikola;** Nikša; Niko; Nika; Nikica
7. Č Ambrozije; Agaton; Urban; Jasna
8. P **Bezgrešno začeće BDM;** Edita; Ljiljana
9. S Ivan; Valerija; Zdravka; Abel; Radmila
10. N 2. NED. DOŠAŠĆA; Gospa Loretska
11. P **Sv. Maravillas od Isusa;** Damir; Damaz
12. U BDM Guadalupska; Špiro; Ivana F. Chantal
13. S **Sv. Lucija;** Jasna; Otilija; Svjetlana
14. Č Ivan od Križa; Krševan; Oton
15. P **Bl. Drinske muč.;** Jula; Viktorija; Darija
16. S Adela; Albina; Zorka; Ela; Sebastijan
17. N 3. NED. DOŠAŠĆA; Oton iz Pule
18. P Malahija; Gracijan; Bosiljko; Dražen
19. U Anastazije; Urban; Tea; Vladimir
20. S Eugen; Makarije; Amon; Dominik
21. Č Petar Kanizije; Mihej; Snježana
22. P Honorat; Flavijan; Časlav; Zenon; Toma
23. S Ivan; Viktorija; Servul; Ivon
24. N 4. NED. DOŠ.; Badnjak; Adam i Eva (očići)
25. P ROĐENJE ISUSOVO – BOŽIĆ; Božidar
26. U Sv. Stjepan; Kruno; Dionizije; Zenon
27. S **Sv. Ivan, ap. i ev.;** Fabiola; Janko
28. Č **Nevina dječica;** Mladen; Nevenka
29. P Toma Becket; David; Davor
30. S Ruđer; Trpimir; Srećko; Tihomir
31. N SV. OBITELJ; Stara god.; Silvestar – zahval.

DRŽAVNI PRAZNICI U REPUBLICI HRVATSKOJ 2023. GODINE

1.	siječnja	**Nova godina**
6.	siječnja	**Sveta tri kralja (Bogojavljenje)**
9.	travnja	**Uskrs**
10.	travnja	**Uskrsni ponedjeljak**
1.	svibnja	**Praznik rada**
30.	svibnja	**Dan državnosti**
8.	lipnja	**Tijelovo**
22.	lipnja	**Dan antifašističke borbe**
5.	kolovoza	**Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja**
15.	kolovoza	**Uznesenje Blažene Djevice Marije - Velika Gospa**
1.	studenoga	**Svi sveti**
18.	studenoga	**Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata**
25.	prosinca	**Božić**
26.	prosinca	**Drugi dan Božića – Sv. Stjepan**

IZ ŽIVOTA SVEOPĆE CRKVE

2023. - GODINA SVEĆENIČKOG REDA

U vrijeme priprave za 250. godišnjicu Križevačke eparhije nastavljamo s tumačenjem svetih sakramenata. Ove godine na red je došao sakrament svećeničkog reda. Njemu je u našoj biskupiji posvećena 2023. godina. Kako bi vam ga približili i pokazali njegovu veličinu i važnost odlučili smo ga prikazati s biblijsko-teološkog i liturgijsko-pastoralnog vida kao i okolnosti zbog kojih može doći do gubitka kleričkog staleža.

Biblijsko-teološki vid sakramenta sv. reda

Teologija sakramenta svetog reda počiva u Božjoj volji, po kojoj on šalje svoga Sina na zemlju da izvrši svoje poslanje. U tom je smislu Isus Krist, kao posrednik između Boga i ljudi jedini pravi Svećenik. Ipak, sam je Krist, htijući da se njegovo poslanje izvršava do nakraj zemlje, opunomoćio Dvanaestoricu da nastave njegovo djelo. Nakon Kristove smrti oni postaju posrednici između Boga i ljudi. Sami su apostoli polaganjem ruku,

Zajedništvo svećenika u Žumberačkom vikarijatu nekada. Fotografija ispred župne crkve u Mrzlom Polju nakon zajedničke liturgije 60-tih godina prošlog stoljeća.

Svećenici u Žumberku stoljećima čuvaju obredno zajedništvo. Na fotografiji grkokatolički svećenici (župnik pećanski o.Joakim Hološnjaj i mrzlopoljski o.Živko Kustić) i svećenik franjevac. Pećno 60-tih godina prošlog stoljeća.

znakom primanja Duha Svetog, svoju vlast prenosili na druge. Novi zavjet svjedoči o trostrukoj podjeli reda: o episkopima, prezbiterima i đakonima. Slično i danas imamo tri stupnja svetog reda: biskupi, prezbiteri i đakoni.

U pravom smislu riječi, puninu svećeništva imaju biskupi – nasljednici apostola. Prezbiteri (obično se nazivaju svećenici) participiraju na biskupskoj službi, pomažu biskupu u njegovoj biskupiji. Đakoni su pak najčešće oni koji se pripremaju za svećenike, ali mogu biti i oženjeni muškarci koji se nikada neće rediti za svećenike. Đakon je, prema tome, onaj koji je primio prvi stupanj svetog reda. On poslužuje oko oltara i čita evanđelje, ali ne može slaviti misu, ispovijedati, dijeliti bolesničko pomazanje. Prezbiter je onaj tko je primio drugi stupanj svetog reda. On slavi misu, ispovijeda, dijeli sakramente.

Puninu svetog reda ima biskup, glava svake biskupije. Svaki je biskup nasljednik apostola. Kao što je sv. Petar bio od Krista izabran da vodi Crkvu, a istovremeno je bio član Dvanaestorice, tako je i danas papa prvi među jednakima, prvi među svim biskupima svijeta, odnosno papa je Petrov nasljednik, dok su ostali biskupi nasljednici svih apostola.

Zajedništvo biskupa i svećenika u Žumberačkom vikarijatu 2022. godine

Liturgijsko-pastoralni vid sakramenta sv. reda

Sakrament svetog reda, i to sva tri stupnja, dijeli biskup, i to pod svetom misom. Sveti red se podjeljuje polaganjem ruku i molitvom.

Kad se redi đakon, nakon što biskup položi ruke nad ređenikovu glavu i izmoli molitvu, đakon oblači štolu (širi šal koji se stavlja na jedno rame, a veže u struku u dijagonalnom smjeru) i dalmatiku (liturgijsku odjeću đakona, sličnu kao svećenička misnica, samo što se dalmatika veže s unutrašnje strane rukava i sa svake strane dalmatike), te mu biskup predaje evanđelistar (knjigu koja sadrži čitanja iz evanđelja; đakoni sada smiju čitati evanđelja pod misom) i upućuje poljubac mira.

Slično je i kod ređenja svećenika, samo što se njemu nakon polaganja ruku i posvetne molitve, mažu dlanovi krizmom, daje misnica i kruh i vino, koji označavaju opunomoćenost za slavljenje svete mise. Na kraju mu biskup i svi nazočni već prije ređeni svećenici daju poljubac mira.

Da bi se redio biskup, potrebna je nazočnost barem trojice biskupa, znak biskupskog (apostolskog) jedinstva. Nakon polaganja ruku i izgovaranja posvetne molitve, biskupu se maže glava, daju evanđelistar i biskupske insignije, prsten, mitra, štap, te ga se vodi do tzv. katedre, tj. biskupske stolice (odatle i naziv katedrala).

Kod ređenja biskupa i svećenika, oni koji su ređeni, nastavljaju koncelebrirati svetu misu (zajedno slaviti s onim svećenikom ili biskupom koji predvodi misno slavlje).

Gubitak kleričkog staleža

Primljeni sveti red se ne može izgubiti i sveto ređenje, jednom valja no primljeno, ne može nikad postati nevaljano. Moguće je samo da se u nekom konkretnom slučaju utvrdi kako nije bilo valjano ni podijeljeno. Može se, međutim, izgubiti klerički stalež u koji se stupa primanjem đakonata (kan. 266, § 1), i klerik, ne dirajući primljeni red, može biti sveden u laički stalež.

Svođenje klerika u laički stalež događa se na tri načina: sudskom presudom ili upravnom odlukom kojom se proglasi da netko nije ni bio valjano ređen; zakonito izrečenom kaznom otpuštanja iz kleričkog staleža zbog delikta za koji se kanonskim pravom predviđa takva kazna; i otpisom Apostolske Stolice, danim na zamolbu onoga tko želi povrat u laički stalež (kan. 290).

Izvori: Vjera i djela i Velimir Blažević, Vodič kroz crkveno pravo za vjernike

ARHIVSKA DOKUMENTACIJA O DR. IVANU ŠIMRAKU (2)

U prošlogodišnjem Žumberačkom krijesu (2022.) objavljena je izvorna dokumentacija o dr. Ivanu Šimraku koja se nalazi u arhivu Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu i u arhivu zagrebačke grkokatoličke župe sv. Ćirila i Metoda. I ove godine nastavljena su istraživanja vezana za život dr. Ivana Šimraka svećenika Žumberačkog vikarijata koji je mučenički završio svoj život. Put do proglašenja blaženim među ostalim iziskuje mnoštvo informacija s tim u vezi obrađen je Arhiv križevačke eparhije (EXHIBIT - Urudžbeni zapisnik) u kojem su pronađeni slijedeći dokumenti vezani za ovog svećenika za period stradanja i neposredno nakon toga - 1944. godine.

Dr. Ivan Šimrak

Arhiv Križevačke eparhije u Križevcima

God. 1944.

Br. 820, Izvješće iz Jelenića o hapšenju dr. Ivana Šimraka

Br. 826, (Ex offo -iz ureda) pismo žumberačkom dekanu u kojem se traži izvješće Ordinarijatu o odvođenju dr. Ivana Šimraka

Br. 846, Izvješće jedne žene o tome kako je bila prisutna u Pribiću prilikom saslušanja dr. Ivana Šimraka

Br. 854, Izvješće o odvođenju dr. Ivana Šimraka iz sela

Br. 886, Izvješće (novinsko) o odvođenju dr. Ivana Šimraka

Br. 926, (Ex offo -iz ureda) telegramom se javlja smrt dr. Ivana Šimraka

Br. 927, Izvješće Petra Šimraka o stradanju dr. Ivana Šimraka

Br. 928, Svećenik Ivan Kuhar iz Pribića javlja o dr. Ivanu Šimraku

Br. 938, (Ex offo) Pismo ministru o umorstvu dr. Ivana Šimraka

Br. 943, dr. Tomo Severović o pokojnom dr. Ivanu Šimraku

Br. 948, Zabilježba o. Ivana Kuhara o tragičnoj smrti dr. Ivana Šimraka

Br. 949, iskaz Petra Gvozdanovića o smrti dr. Ivana Šimraka

Br. 950, Iskaz kotarskog predstojnika u Jastrebarskom Milutina Firisa o smrti dr. Ivana Šimraka

Br. 951, zabilježba o smrti dr. Ivana Šimraka

Br. 952, isto

Br. 954, (Ex offo) sažalnica za dr. Ivanom Šimrakom

Br. 967, Posljednje pismo koje je pisao dr. Ivan Šimrak početkom lipnja u Pisarovini. Primljeno u Pribić 18. 6. 1944., primljeno u Križevce 22. 6. 1944.

Br. 968, zabilješka o smrti dr. Ivana Šimraka

Br. 969, isto

Br. 970, Izvješće Janka Šimraka iz Šimraka o stradanju dr. Ivana Šimraka

Br. 977, (Ex offo) Izvješće ministru o tragediji dr. Ivana Šimraka

Br. 986, izvješće plešivičkog župnika vlč. franje Ljubetića o smrti dr. Ivana Šimraka

NOVI BISKUPI

Mons. Milan Zgrablić, novi zadarski biskup

Milan Zgrablić, svećenik Porečke i Pulske Biskupije, rođen je kao peto dijete u obitelji, 29. kolovoza 1960. u Pazinu od oca Josipa i majke Josipe (Marije) r. Zgrablić. Sakrament svetoga krsta primio je u Župi sv. Nikole u Pazinu 5. rujna 1960. Sakrament svete potvrde primio je 6. lipnja 1975. u Pazinu. Osnovnu školu završio je u Pazinu 1976. godine.

Do završetka osnovne škole živi s roditeljima u selu Zgrablići, u kapelaniji Sv. Ivan i Pavao, na Pazinskom polju, u župi Pazin. Po završetku osnovne škole, 5. srpnja 1976. upisuje se u Biskupsko sjemenište u Pazinu. U Pazinu je pohađao dva razreda opće srednje škole. Godine 1978. mons. Dragutin Nežić, biskup porečki i pulski, šalje ga u Zadar na daljnje srednjoškolsko obrazovanje, gdje pohađa treći i četvrti razred Srednje škole za spremanje svećenika u Sjemeništu „Zmajević“. Maturu je položio u Zadru 10. lipnja 1980. godine. U jesen 1980. godine započinje filozofski i teološki studij na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci. Diplomu o završenom studiju primio je 10. listopada 1986. godine.

Tijekom pastoralne, šeste, godine studija na VBŠ u Rijeci, 21. travnja 1985. mons. Antun Bogetić, biskup porečki i pulski, podijelio mu je službu đakonata u župnoj crkvi sv. Nikole u Pazinu. Đakonski pastoralni praktikum obavljao je u Župi sv. Eufemije u Rovinju do svećeničkog ređenja koje je bilo u istoj župi, 8. lipnja 1986. godine. Mladu misu slavio je u novoosnovanoj župi sv. Ivana i Pavla na Pazinskom polju, 29. srpnja 1986. godine.

Prvu svećeničku službu kao župni vikar obavljao je u župi sv. Eufemije u Rovinju od rujna 1986. do srpnja 1987. godine. Od kolovoza 1987. godine do srpnja 1990. godine vrši službu prefekta u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević" u Zadru. U srpnju 1990. godine imenovan je biskupijskim povjerenikom za duhovna zvanja u Porečkoj i Pulskoj biskupiji i upraviteljem Biskupskog doma u Puli. Od 1996. do 2009. godine član je Vijeća za kler i duhovna zvanja Hrvatske biskupske konferencije.

Godine 1992. biskup mons. Antun Bogetić šalje ga na postdiplomski studij duhovnosti na Papinsko sveučilište „Gregoriana" u Rimu. Za vrijeme studija u Rimu boravi u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronim. Po završetku dvogodišnjeg studija u Rimu (20. lipnja 2004.) i postizanja titule magistra znanosti, mons. Bogetić imenuje ga voditeljem doma novoosnovanog Pazinskog kolegija – klasične gimnazije u Pazinu, gdje ostaje do prosinca 1997. godine. Od 1997. do 2007. vrši službu ravnatelja Caritasa Biskupije Porečke i Pulske.

Od prosinca 1997. do kolovoza 2015. vrši službu župnika u župi sv. Eufemije u Rovinju. U istom razdoblju vrši i službu dekana Dekanata rovinjsko – kanfanarskog. Od 2008. godine nadalje vrši službu ravnatelja Biskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Porečke i Pulske biskupije.

Biskup Dražen Kutleša imenuje ga od 1. rujna 2015. župnikom župe Uznesenja Blažene Djevice Marije – katedrala u Poreču. U istom razdoblju vrši službu dekana Porečkog dekanata. Od 2016. do 2018. uz navedene službe župnik je i u župi sv. Lovreč Pazenatički.

Dana 21. studenoga 2019. godine imenovan je kanonikom Stolnog kaptola sv. Mavro u Poreču. Za vrijeme svećeničke službe u više navrata član je Svećeničkog vijeća; član Zbora savjetnika Biskupije; član je Pastoralnog i Ekonomskog vijeća Biskupije; član Vijeća za umjetnost, izgradnju i obnovu sakralnih objekata u Biskupiji; voditelj Vijeća za mlade, duhovna zvanja i ministrante Biskupije; voditelj Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu Biskupije; te član drugih povjerenstava i događanja u Biskupiji.

Mons. Roko Glasnović, novi dubrovački biskup

Don Roko Glasnović rođen je 2. srpnja 1978. u Šibeniku. Osnovnu školu pohađao je u Janjevu na Kosovu (1985.-1990.) i u Šibeniku (1990.-1993.). Srednju Tehničku školu pohađao je u Šibeniku (1993.-1997.), a na Pravnom fakultetu u Splitu studirao je jednu godinu (1998.-1999.).

Od 1999. do 2005. godine studirao je teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu, a od 2005. do 2008. godine nastavlja studij pastoralne teologije na Papinskom Lateranskom Sveučilištu u Rimu. Za svećenika Šibenske biskupije zaređen je 2. srpnja 2005.

Bio je župnik u župi Pohođenja BDM u Njivicama, Šibenik (2008. – 2009.). Od 2008. bio je Povjernik za pastoral braka i obitelji, a od 2009. i osobni biskupov tajnik. Upravljao je župom sv. Margarite u Jadrtovcu (2014. – 2017.) i župama sv. Petra na Kapriju i Uznesenja BDM na Žirju (2017. – 2019.). Od 2012. Član je Vijeća HBK za život i obitelj, a od 2017. bio je ekonom Šibenske biskupije, ravnatelj Katoličkog školskog centra i predstojnik Biskupijskog ureda za škole. Bio je član svećeničkog i ekonomskog vijeća Šibenske biskupije, kao i član Povjerenstva za katolički školski centar i za Katoličku osnovnu školu.

Papa Franjo imenovao ga je dubrovačkim biskupom 30. studenoga 2021. Za biskupa je zaređen u dubrovačkoj prvostolnici 22. siječnja 2022.

IKONE

Kako je nastala prva sveobuhvatna hrvatska studija o ikonama

Ovaj prikaz nastao je na temelju rukopisa Zlatka Latkovića „Ikonografija ikone", koji se nalazi u vlasništvu obitelji Herak, donosi povijest i isječke prve sveobuhvatne hrvatske studije o ikonama koju je taj grkokatolički svećenik Žumberačkog vikarijata i akademski umjetnik stvarao desetljećima.

Desetljećima stvarano, desetljećima nepoznato

Riječ je o „Ikonografiji ikone" – rukopisnom djelu grkokatoličkoga svećenika i likovnoga umjetnika Zlatka Latkovića rođena 1928. u Berkasovu kraj Šida. Za razliku od njegove bogate grafičke zbirke koja je danas u posjedu Kabineta grafike HAZU-a i jedinstvene zbirke ikona koja je izložena u Sakralnom muzeju Grkokatoličkoga sjemeništa, taj je rukopis nakon smrti strastvenoga kolekcionara umjetnina 1999. ostao nepoznat široj javnosti. Stoga ćemo u nastavcima ovoga niza donijeti isječke toga Latkovićeva životnoga djela, a u ovom ćemo broju iznijeti priču o njegovu nastanku i slikarskoj ruci koja ga je pisala. Prve informacije o rukopisu i uvid u više od 20 mapa s Latkovićevim bilješkama i skicama Glasu Koncila pružio je njegov nećak Branko Herak iz Zagreba.

„Materijali za 'Ikonografiju ikone' nisu bili navedeni u ujakovoj oporuci, tako da, za razliku od većine njegove imovine, nisu pripali Grkokatoličkoj Crkvi. Budući da je ujak živio u celibatu, rukopis je naslijedila rodbina, a igrom slučaja završio je kod mene." No sugovornika sa slikarom osim srodstva i rukopisa povezuju i brojne uspomene.

Herak je kao student svake godine odlazio na rad u Zapadni Berlin, gdje je živio kod Latkovića, koji je od 1963. ondje služio kao župnik grkokatoličke župe sv. Nikole u četvrti Kreuzberg. „Ujak je u Njemačku došao radi liječenja od posljedica nesreće, za koju je krivio Udbu, koja ga je pratila još od srednjoškolskih dana. Velik dio rukopisa nastao je upravo ondje, što se vidi po tome što je dio bilježaka pisan na njemačkom, a dio na hrvatskom. U ondašnjim je staretinarnicama ujak dobavio i većinu svoje grafičke zbirke i sve ikone, koje su uglavnom sa sobom donijeli grkokatolički izbjeglice iz istočnoga bloka." No odakle Latkoviću sredstva za sve te pothvate? „Zahvaljujući svojim prijateljstvima, uspio je na kredit kupiti čitavu zgradu u kojoj se nalazila berlinska grkokatolička crkva. Crkvu je proširio i oslikao, dodao joj župni ured i pastoralne prostore, a preostalih je

stotinjak stanova iznajmljivao. Tako je uvelike popravio stanje župe pa ga je Sveta Stolica 1970. proglasila i protojerejem stavroforom, a stekao je i dovoljno sredstava da se posveti umjetnosti."

Revolucija iz Zagreba?

Latkovićev višedesetljetni zanos za ikonama nije stao ni nakon povratka u Zagreb 1981., gdje je do 1990. godine služio kao liturg i propovjednik u konkatedrali sv. Ćirila i Metoda na Gornjem gradu. A nisu prestala ni druženja s nećakom. „Godinama sam živio vrata do ujakova atelijera u Bosanskoj ulici, gdje su se okupljali umjetnici poput Ede Murtića i Koste Angelija Radovanija. Ondje se nalazila i golema biblioteka knjiga o umjetnosti, uglavnom posvećenih ikonama." Saznanja o ikonama Latković je crpio i na brojnim putovanjima. „Svakoga je slobodnoga ljeta odlazio na obilaske muzeja, galerija i crkava u Italiju, potom Englesku i Nizozemsku, a kasnije i u Grčku i Tursku." No unatoč knjigama i putovanjima, neke su mu ikone ipak ostale nedostupne. „Uz rukopis je ujak uvijek držao i hrpu dijapozitiva ikona koje nije uspio pronaći u literaturi. Oni nažalost nisu očuvani, a vjerojatno bi pomogli čitatelju da shvati revolucionarnost njegovih zaključaka."

A po čemu bi oni mogli biti revolucionarni otkrio je dugogodišnji Latkovićev prijatelj i umjetnički kolega Sergije Mihić. „Nasuprot uvriježenu mnijenju o samoniklosti ikonografske tradicije Istoka, Latković je često tumačio kako se nakon ikonoklazma ikonopisanje na istok ponovno proširilo upravo sa zapada – iz Italije", objašnjava Mihić. „Zato bi objava njegova rukopisa bila jedinstven događaj za povijest umjetnosti. Osim toga, on je bio i naš jedini stručnjak za ikone te je često obavljao i stručne ekspertize na njima za hrvatske institucije." No zašto su ikone toliko važne za povijest umjetnosti? „Zapadni, romanski jezici rabe samo jedan izraz za umjetnost – 'art', umijeće. Istočni pak, slavenski jezici osim 'iskustva', koje slično prethodnomu označava znanje ili vještinu, poznaju i 'hudočestvo'. Ta nas riječ upozorava da je u srži umjetnosti nešto nepronično i mistično. Upravo tu leži snaga ikone."

Kulturni kompas od drva i kamena

Prije nego što je razdijelila duh čovječanstva, sudbonosna je međa morala proći upravo tijelom čovjeka: rukom koja stvara, okom koje promatra, jezikom koji tumači. Zato je i njezine pravce i pregibe nemoguće dokraja spoznati ne upozna li se i nutarnji jezik tijela – jezik kojim se čo-

vjeku ponajprije obraća umjetnost. Međaši Istoka i Zapada tim jezikom nisu tek ispisani; on je te međaše dobrim dijelom i postavio. A njihov je najjasniji trag vidjeti – u jednoj crkvi.

Stane li, naime, promatrač na sredinu katedrale Uznesenja na venecijanskom otočiću Torcellu, pred njim će se rastvoriti isti prizor kojemu je na svojim putovanjima zasigurno svjedočio i Zlatko Latković. Na zapadnom

Ikona Susret Gospodnji u Hramu

zidu podiže se golemi zlatom protkani mozaik Posljednjega suda; njemu nasuprot stoji nenametljivi templon – na stubište uzdignuto i gredom (epistilom) povezano stupovlje što dijeli lađu (naos) od svetišta (beme). Prizor je to koji na prvu ne upućuje ni na što čudesno. No crkva koju je u srcu današnjega Zapada u 7. stoljeću podigao bizantski egzarh Izak svojevrsni je kulturni kompas što upućuje na smjerove kuda su se nekoć sjedinjeni svjetovi razišli. Na njezinu zapadu – drvena vrata rastvorena svijetu čije šarenilo prožima zlato Suda. Na njezinu istoku – kameni stupovi što skrivaju svetinju tek naznačenu prozračnim reljefima bilja i životinja. Kameni kipovi što će na Zapadu napustiti lađu i drveni ikonostasi što će na Istoku zakloniti svetište tek su osviješteni kulturni razvoj oprječnih vjerskih pogleda. Svijet se na Zapadu motri kroz Boga; Bog se na Istoku motri kroz svijet.

Izrezbarena ispovijest pravoslavlja

Iako Latković u rukopisnoj mapi o Posljednjem sudu, bogatoj fotografijama torčelske katedrale, mozaikom iz Ravenne još jednom potkrjepljuje tezu da je istočna ikonografija rođena na Zapadu, u mapi posvećenoj ikonostasu daje za pravo iz korijena istočnjačkoj povijesti te sakralne umjetnine što koleba između slike, skulpture i arhitekture. „Ispovijest pravoslavlja", kako Latković naziva ikonostas, razvija se iz srebrnih medaljona i mramornih reljefa koji su resili rane templone, a prvo povijesno svjedočanstvo o njima čuva šestostoljetni pjesnički zapis o carigradskoj crkvi svete Mudrosti, Aji Sofiji. U početku su se ikone smještale na epistil, a tek nakon 14. stoljeća spuštaju se i ispod njega. U 11. stoljeću temploni dobivaju i carske dveri – dvostruka vrata urešena slikama ili reljefima.

Dvanaestostoljetnu pojavu njihova sistematičnoga urešavanja likovima Krista, Bogorodice i svetaca Latković je smatrao točkom preobrazbe templona u ikonostas – preobrazbom koja se zbiva u isto vrijeme kada temploni iščezavaju sa Zapada.

Mala ikona sv. Petke
dimenzija svega 12x12 cm

Ikona svete Petke

Nastavak razvoja ikonostasa Latković donosi u kratkim crtama. „Teme ikona počinju se još u 14. st. ustaljivati. U to doba i praznične ikone postaju veće i samostalne. Ikonostas postaje viši, katkad dosežući strop crkve

kao u Rusiji, a u Grčkoj je niži. Tada se već razlikuje baza, epistil s manjim ikonama i deesis (središnji prikaz Krista Svevladara s Bogorodicom i Pretečom, op. L. T.) s križem na vrhu. Križ je kao kruna ikonostasa nastao u 15. st., kada i drveni ikonostasi postaju sve češći. Drveni je ikonostas gotovo potisnuo mramorni templon i zbog cijene i zbog nedostatka kamena i kamenorezaca, a pozlaćivanje i rezbarenje drvu daju nove mogućnosti i novi sjaj. Sa sigurnošću se može tvrditi da su rezbareni ikonostasi potekli s Krete (15. – 17. st.) i da su uz slike bili izvoženi po čitavom pravoslavnom Mediteranu. Kreta je pala pod Turke 1669., u isto doba kada nastaju rezbareni ikonostasi na Atosu. Oni će postati uzor Grčkoj, Makedoniji, Bugarskoj i Srbiji."

Sudac osloboditelj i prazno prijestolje

Upravo Srbija i Kosovo čuvaju neke od Latkoviću najvažnijih ikona Posljednjega suda – u Mileševi, Sopoćanima, Dečanima i Prizrenu. Ipak, kruna svih takvih prikaza nalazi se na Torcellu. „Taj je mozaik tematski najinteresantniji i najpotpuniji. Spojeni su Silazak u Had i Posljednji sud. Propovijed Efrema Sirca objašnjava taj spoj: Silazak u Had nagovještaj je ponovnoga Kristova dolaska i uzor Velikoga dana – Posljednjega suda. U prvom razbija okove Hada da bi izveo pravednike iz pretpakla, a u drugom dolazi u trijumfu, uskrisuje mrtve i otvara nebo izabranima te u vječni oganj šalje grješnike." Osim razjašnjenja teme koja se nalazi u značenjskom središtu ikone – na njezinu vrhu – sveti je Efrem na temelju svojega viđenja prvi intonirao i njezino strahotno raspoloženje, dodaje Latković. „Bog će sa stravičnim promjenama u svemiru poslati Krista da provede posljednji sud. Anđeli će drhtati od užasa. Mrtvi će u trenu na zov trublja anđeoskih uskrsnuti. Mora će gutati zle, zvijeri će ih razdirati, a plamen paliti."

Razvedenosti ikonografskoga prikaza, na kojem je Latković pobrojio i opisao 14 prizora, svojim su riječima osim Efrema pridonijeli i drugi sveti oci: Klement, Justin, Irenej, Tertulijan i Ciprijan. No njezin najzanimljiviji odjeljak ne potječe ni od otaca ni iz Pisma. Latkovićev je opis te teme – etimasije – kratak: „Prijestolje prekriveno plaštem; na njega je položena Knjiga života i znakovi Kristove muke, a iznad svega je križ." U tom pretkršćanskom simbolu na zapadu crkve na Torcellu ogleda se radosni nemir iščekivanja još odsutna Sudca. Nasuprot tomu, iz središta svakoga ikonostasa ističe spokoj slavlja već prisutna Svevladara.

Što Bogorodičine ikone otkrivaju o najvećoj marijanskoj svetkovini

Za kršćane diljem svijeta – od pravoslavaca na sjeveroistoku Europe do katolika na jugozapadu Pacifika – kolovoz je doba proslave Marijina uznesenja na nebo, najvećega Bogorodičina blagdana. A upravo je Bogorodici posvećeno i najviše stranica dosad neobjavljena rukopisa Zlatka Latkovića „Ikonografija ikone". Skice i zapisi istočnih marijanskih prikaza čine čak petinu rukopisne ostavštine toga žumberačkoga svećenika i umjetnika, što je više od prostora posvećena ikonama drugih svetaca, pa i samih božanskih osoba. No i letimičan pogled na povijest kršćanske kulture razjasnit će tu naizgled neobičnu pojavu.

Marijanski poučak bizantskoga podrijetla

Kristova je Majka, naime, jedna od prvih tema umjetnosti koja se rodila u neizvjesnoj tami rimskih katakomba, a rascvala u zlatnom sjaju bizantske tempere. Nebrojena Marijina lica tako potvrđuju starinu štovanja koje joj Crkva iskazuje, ali i znamenuju Crkve koje su kroz stoljeća odoljele krivovjerju, rijetko naklonjenu sakralnoj umjetnosti. Marijanski poučak povijesti ikona lako je iščitati: gdje kršćanska srca ostanu odana Mariji, ondje opstaju i umjetnici predani izvornomu kršćanstvu. Od 18 izvornih vrsta Bogorodičinih ikona, koliko ih je u proslavljenom slikarskom priručniku „Knjiga s Atosa" naveo osamnaestostoljetni monah Dionizije iz Furne, Latković je do smrti uspio opisati tek njih sedam. Ipak, Dionizijev je popis Latković proširio i drugim uvriježenim istočnim marijanskim prikazima poput Neopalimaje Kupine, Kazanske i Kikske Bogorodice te Bogorodice Pasije, ali i ikonama koje oslikavaju marijanske blagdane.

Uz samo Istoku svojstvene proslave Pokrova i Zbora Presvete Bogorodice, tu pripadaju i svetkovine koje Istok dijeli sa Zapadom: Marijino začeće, rođenje, prikazanje, navještenje i uznesenje.

Svetkovina Velike Gospe u istočnim se Crkvama slavi pod nazivom Usnuća (Uspenja) Bogorodice zbog drevne predaje da je Marija prije svoga uznesenja umrla, što su kao teološku mogućnost razmatrali i Latkovićevi suvremenici blaženi Pio XII. i sveti Ivan Pavao II. Podrobno proučavajući suvremenu mu ikonografsku literaturu – od Konrada Onascha do Aurelija de Santosa Otera – Latković je uspio rekonstruirati i prožimanje povijesti toga blagdana i njegovih prikaza, čijim prvim primjerom smatra šestostoljetni reljef iz crkve sv. Jurja u gruzijskom selu Kapanakčiju. Taj se prikaz usnuća, naime, javlja u isto doba kada je car Mauricije ustanovio njegovo

Ikona Bogorodice i Krista sa svecima

„praznovanje" u Bizantu, odakle se uznesenjska ikonografija nakon Drugoga sabora u Niceji u osmom stoljeću širi zapadno u Italiju, ali i istočno u Kijivsku Rus. I blagdan i ikona nadahnuće crpe iz apokrifnih predaja i spisa crkvenih otaca, među kojima Latković izdvaja apokrif Juvenala Jeruza-

lemskoga iz 5. stoljeća, Zlatnu legendu te dvije sedmostoljetne homilije Modesta Jeruzalemskoga i Ivana Solunskoga, od kojih je prema autoru potonja osobito omiljela pobožnim Slavenima.

Dvije zagonetke i dva tumačenja

Pobožnu će maštu suvremenoga zapadnjaka možda zapanjiti početak Dionizijeva opisa ikone usnuća koji Latković prenosi u svom djelu. „U kući leži Presveta na odru, prekriženih ruku na prsima, na obje strane su svijećnjaci s upaljenim svijećama. Jedan Židov zvan Jehonija (…) kleči pred odrom

Ikona Rođenja Kristovog na kojem Bogorodica zauzima važno mjesto

s odsječenim pesnicama – nasuprot njemu je anđeo sa sabljom kojom mu je odsjekao ruke." Latković taj dio prikaza objašnjava na tragu nizozemskoga povjesničara umjetnosti Roozemond-van Ginhovena: „Jehonija je židovski svećenik koji je htio prevrnuti (po drugima oteti) tijelo Bogorodice jer se bojao događaja kod pogreba. U taj se čas stvorio anđeo i odsjekao mu pesnice. Sveti Petar se obratio grješniku da se pokaje i moli oproštenje. Jehonija se pokajao i pesnice su mu prirasle." Ipak, najzagonetniji lik dominira središtem ikone: „Iznad Bogorodice je Krist, u rukama drži njezinu svetu dušu u liku djeteta obučenu u bijelo", razjašnjava Dionizije.

Monah iz Furne uz likove apostola Pavla, Ivana i Petra s kadionicom te biskupa Dionizija, Hijeroteja i Timoteja s evanđeljima na ikonu smješta i plačuće žene, čiju prisutnost tumači Latković: „Prema legendi u pozadini su bile žene, kojima je Marija obećala maphorion (vrsta vela, op. L. T.), pojas i drugu odjeću, koje su poslije postale vrlo važne relikvije u Konstantinopolu." Svojemu kratkomu opisu Latković će pridodati i zanimljivu komparativno-povijesnu zamjedbu: „Identična je ovoj ikona sa varijantom apostola na oblacima (po dvojica na jednom) – dolazak apostola na pogreb Bogorodice", ciljajući pritom na ulomak Zlatne legende koji donosi u prijevodu. Suprotstavljajući zakonu ljudskoga čuvstva čudo božanskoga zahvata, taj ulomak svakoga kršćanina upozorava na biljeg nade koji u svijet treba utisnuti njegova uznesenjska vjera. „Svi su apostoli bili doneseni oblacima iz mjesta gdje su propovijedali i padoše kao kiša pred kuću Presvete Djevice. Ivan izađe pred njih i reče im da je Presveta Djevica na samrti. Obrisa svoje suze i savjetova im da smrt Bogorodice ne oplakuju glasno, da ne bi ljudi rekli: 'Gledaj, ovi propovijedaju uskrsnuće od mrtvih, a boje se smrti!'"

Ikona naviješta gdje teologija ne dopire

Nije rijetko čuti da je kršćanska vjera danas osobito ugrožena zbog zamršenosti povijesnoga trenutka s kojim se suočava. Nešto su rječi oni što će tu tvrdnju prokazati kao vjersku zabludu koja odražava i dalekosežnu duhovnu lijenost. No pravom je rijetkošću postao cjelovit uvid: da je Crkva doista već proživjela svoje najzamršenije trenutke, ali oni na zagonetan način traju i danas. Ako se može čemu prispodobiti ta jedinstvena narav povijesti Crkve, bile bi to njezine ikone. Predoznačene u židovskom Hramu i začete u Kristovu utjelovljenju, iznikle iz proslave žrtvenoga otajstva i procvale grimizom mučeničke svakidašnjice, sve su ikone kršćanstva ugrubo orisane još u mladosti Crkve, no njihovo ispisivanje time nije dokončano. Stoga i ne začuđuje što povijest Crkve najbistrije iščitava – ikonopisac: onaj kojemu je dano oslikavati je s motrišta vječnosti.

Ikona Gostoprimstvo Abrahamovo

Ikone – nedovršene i nerukotvorene

O širini motrišta s kojega je Zlatko Latković – i sam ikonopisac – promatrao povijest ikonografije ponajbolje svjedoče tri kronološke mape njegova rukopisa „Ikonografija ikone". U njima su, naime, u četirima stupcima usporedno prikazani za ikonografiju najvažniji trenutci političke i crkvene povijesti, ali i teološke misli i umjetničkoga izričaja. S motrišta povjesničara umjetnosti to je najvrjedniji dio Latkovićeve pisane ostavštine jer velikim potezima oslikava ono što autor naziva „razvojem ikonografije". No s motrišta obična čitatelja to je i njezin najtužniji dio – jer ikonografska se panorama strastvenoga kolekcionara i restauratora ikona dokončava već na početku karolinške renesanse u 9. stoljeću.

Praznine u Latkovićevim tablicama pripovijedaju istu priču kao i skice koje je tek trebao rastumačiti: najveća hrvatska studija o povijesti ikona ostala je umnogome nedovršena, a s odlaskom njezina autora zadugo je nestao i jedinstven spoj oštra istraživačkoga oka i znalačke ikonografske ruke koja bi tu povijest mogla i nastaviti.

Ipak, iz građe koju je Latković dospio dovršiti iščitati je nekoliko smjerokaza za „čitanje" samih ikona. Već je bilo riječi o slikarevu neuobičajenu vrjednovanju uloge Zapada u ikonografskoj tradiciji Istoka i o posvećenosti Gospi kojom je uputio na neupitno marijansku narav ikona – njihovu

sebedarnu ljepotu. No autorovo sveobuhvatno zanimanje za ikonografsku povijest upućuje „ikonočitatelja" da pogled usmjeri i k samomu iskonu ikona. A on se nalazi u svojevrsnim nerukotvorenim ikonama – otajstvima Kristova života. Upravo je njihovim prikazima Latković posvetio glavninu svojih ikonografskih tumačenja.

Kako je i zašto „iskrsnulo" Krštenje

Bogojavljenje se već i imenom izdvaja među svetkovinama vidljivih Božjih objava. No dok se Crkva zapadnoga obreda o tom blagdanu spominje poklonstva mudraca, istočne Crkve još od 4. stoljeća 6. siječnja slave Kristovo krštenje. Uistinu, krštenje na Jordanu uz preobraženje na Taboru jedini je navrat kad se svijetu objavila punina Presvetoga Trojstva. I kao što je Preobraženje istočnu duhovnost obasjalo teologijom Taborskoga svjetla, tako je i Krštenje zanavijek uronilo ikonografiju u znakovitu pojavnost krsne vode: čiste, silovite i posvetne. Stoga je mjesto Bogojavljenja u povijesti ikona jedinstveno, tvrdi Latković. „Dok su još postojale i zabrane i bojazni u slikanju Presvetoga Trojstva – ovdje je prikazano. Bog Otac ušao je u ikonografiju tek kasnije, a Duh Sveti i Krist stalno su nazočni, već od najranijih primjera. Prvo se za Boga Oca javlja zraka s tekstom ('Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!' op. L. T.), od 6. stoljeća ruka i naposljetku u 12. stoljeću polufigura (poprsje)."

Premda baptisterije od Španjolske do Egipta krase raznoliki ostvaraji te teme koja se ikonografski razvija sve do drugoga tisućljeća, „osnova su za najstariju ikonografiju već formirani prikazi na Zapadu i njegovim spomenicima iz 3. stoljeća".

Najraniji su takvi spomenici, navodi Latković, freska u Kalistovim katakombama iz 220. i sarkofag iz 270. očuvan u rimskoj crkvi Santa Maria Antiqua, a tema krštenja sa zapada na istok došla je tek u 5. stoljeću, čemu je svjedok jedan reljef na stupu u Istanbulu. Latkovićeve tablice tumače dublji smisao tih povijesnih navoda. Krštenje u ikonografiji iskrsava u trenutku kada duhom Zapada hara istočnjački dualizam manihejaca i zapadnjački misticizam neoplatoničara, kao i sveprisutni pesimizam gnostika i neumrli sinkretizam pogana. Ni zavodljivim pelagijancima ni zavadljivim nestorijancima, koji su baš u 5. stoljeću ojačali u Grčkoj i Perziji, nije ništa bila bliža zamisao o tome da se utjelovljeni Sin jedinoga Boga, pravi Bog i pravi čovjek u istoj osobi, po krštenju odlučio objaviti čitavu svijetu. Brojne ikone Bogojavljenja tako podsjećaju da umjetnost vojuje za duše na bojištima na koja teologija ne može ni stupiti.

Ikona Krštenja Gospodnjeg

Dvije pobjede Bogojavljenja

No razdvajanje ikone od teologije tek je privid. Latković navodi da su ikonopisci Bogojavljenja upravo u djelima svetih otaca pronašli nadahnuće da u prizor uvedu anđele što u strahopoštovanju uzdižu odjeću, a zbog vi-

šestoljetnoga se iščitavanja evanđelja krštenju pridružilo i mrmljanje farizeja. Autor sažimlje jednostavni kanon ikone: „Najčešće je krštenje s izlijevanjem vode iz zdjelice ili školjke. Pozadina je kamena obala. Odrasli Krist, opasan, a ne gol, stoji u Jordanu. Preteča s dugom valovitom kosom, odjeven u asketsku odjeću, na obali rijeke zdesna Kristu, desnu ruku drži iznad Kristove glave, lijevu je ispružio u visinu. U zraci s neba na Kristovu glavu silazi golub – Sveti Duh." Nagi čovjek koji ležeći u rijeci sa strahom motri Krista poganski je bog Jordana (Ps 114, 3-5). To je Kristova pobjeda nad poganstvom, tumači Latković. Ali i pobjeda ikone nad duhovnom sljepoćom.

Središnju ikonu kršćanstva ispisao je sam Krist

Povijest sakralne umjetnosti znatiželjniku ne umije ponuditi valjan razlog zašto pozornost umjetnika sve do novijega doba nisu zaokupile najdirljivije riječi koje je Krist uputio onima od kojih je izišao – tijelom od Židova, a duhom od Oca. Iako se svojim dramatskim nabojem mogu mjeriti i s agonijom Getsemanija i ekstazom Tabora, trenutci kada je Krist protužio svoje zapijevke nad Jeruzalemom i kada je Ocu izrekao svoju velikosvećeničku molitvu tek su nedavno pronašli svoje mjesto na slikarskoj plohi i u kiparskoj radionici, pa tako i u mašti vjernika. No upravo mašta – ljudska moć koju je još sv. Toma Akvinski držao povlasticom duha, a ne tijela – može utažiti znatiželju s početka.

Ikona Isusa Krista velikog svećenika

U povijesti raskola Crkve mašta će u grubim crtama razaznati Kristovu bol nad raspršenim Jeruzalemom; a povijest ponovnoga sjedinjenja Crkava ocrtat će joj uzvišenu radost njegove molbe „da svi budu jedno". Život je Crkve doista nalik ikoni njezine vjere; no zato su i ikone Crkve vjerna oličenja njezina života.

Mnoštvo križeva, a jedan Križ

Nije stoga čudo što razdijeljene Crkve vidljivo dijeli i središnja ikona kršćanstva – križ. To je u svojem rukopisu „Ikonografija ikone" zamijetio i Zlatko Latković. Skicirajući različite vrste križeva koji se javljaju u kršćanskoj ikonografiji, Latković navodi da je križ s petljom vlastit Koptima, a grčki i rimski vjernici njeguju četverokraki križ s uspravnom gredom različite duljine. No dok će na Zapadu različiti križevi razlikovati tek crkvene zajednice ili službe – primjerice, jeruzalemske od malteških vitezova ili pape od nadbiskupa – na Istoku će križ postati i znamenom raspoznavanja čitavih Crkava. Tako položaj najkraće, treće grede na dvostrukom pravoslavnom krstu već izdaleka dijeli Ruse od Ukrajinaca.

No premda su ga kršćani preuzeli kao znak razlike, križ još od pretkršćanskih vremena nosi jedinstvenu simboliku. „Križ postoji u gotovo svim kulturama i religijama i staroga i novoga vijeka kao simbol sjedinjenja neba i zemlje, prostora i vremena", navodi hrvatski ikonograf.

Unatoč svojoj kulturnoj uvriježenosti, križ je kao sredstvo pogubljenja za kršćane dugo ostao znakom sramote. Pa makar najstariji prikaz raspeća u Palmiri potječe još iz 134., a drugostoljetni rukopisi novozavjetnih knjiga već nose Kristov križni monogram, makar su već i oci prvih vremena „znakom Gospodnjim" znamenovali svoja čela, Latković u svom rukopisu tvrdi da prava ikonografska povijest križa započinje s obitelju koja je križonošama dala pravo građanstva. Rimskomu je caru Konstantinu, naime, godinu prije potpisivanja Milanskoga edikta 313. glas s neba u snu obećao pobjedu stupi li u boj pod znakom križa, a njegova je majka Helena nedugo poslije u Jeruzalemu pronašla križ na kojem je pogubljen Nazarećanin. Na mjestu pronalaska dala je 325. izgraditi današnju baziliku sv. Groba, donijevši iste godine relikviju sv. Križa u Rim. Ondje će u svojoj nekadašnjoj palači podići i baziliku koja, navodi Latković, postaje „središtem kulta Našašća sv. Križa."

Našašće križa, otkriće raspela

Našašće Križa – suvremenim rječnikom, njegovo otkriće – za Zapad je doista predstavljalo i otkriće jezika simbola koji će brzo prodrijeti u svijet izvan rimskih bazilika. Diljem sveopće Crkve iz novoga su blagdana Križa iznikle ikone bez kojih je bogatstvo njegova značenja mnogo teže proniknuti. No jedan od triju istočnih Spasiteljevih blagdana baš je na Istoku doživio svoje liturgijsko obogaćenje. „U Carigradu se 3. svibnja pod imenom Uzvišenja sv. Križa slavilo ponovno našašće križa za koje je zaslu-

žan bizantski car Heraklije (629.), a Jelenino je našašće Križa slavljeno 14. rujna, što je za pape Grgura Velikoga ušlo i u rimski kalendar. Ta je dvojnost ukinuta u latinskoj Crkvi tek 1960.", razjašnjava Latković povijest blagdana čija rujanska proslava danas sjedinjuje posvećenje jeruzalemske bazilike i oba našašća Križa.

Uz relikvijare u bazilikama diljem svijeta Kristov je Križ trajno prebivalište pronašao i na raspelima čije oblikovno i sadržajno osamostaljivanje u srednjem vijeku najavljuje i osamostaljivanje umjetničkoga stvaralaštva uopće. Latković je za svoga boravka u Njemačkoj i sam pronašao i obnovio jedno devetnaestostoljetno pravoslavno raspelo, drvenu rusku ikonu oslikanu temperom s obiju strana. Ona je zasigurno „stajala iza oltara, jasno povezujući zbivanje na njemu s Kristovom žrtvom". U njezinu je središtu Raspeti, prikazan u italo-bizantskoj maniri – bez trnove krune i znakova trpljenja – a na vrhu je „nerukotvoreni obraz" Uskrsnuloga. Podno njega anđeli se Gospodnji klanjaju Kralju slave, kako im piše ispod koljena, dok Krista okružuju sunce i mjesec u spomen na riječi proroka Joela. Pod križem s jedne strane tuguju Bogorodica i sv. Marta, a s druge Ivan Bogoslov i rimski satnik. Kroz satnikovo koplje i izopovu trsku sa spužvom umočenom u ocat naziru se jeruzalemske zidine. Dva ćirilična slova G upućuju na golgotsku goru podno koje je po predaji pokopana glava praoca Adama.

Križ Gospodnji – „znak osporavan"

Za zapadnjački ukus neuobičajeno spokojnom ikonom ipak dominira naoko samorazumljiv natpis: „Krstu tvojemu klanjamo se, Vladiko, i sveto uskrsnuće tvoje slavimo." No pročita li ga se s motrišta odijeljene braće, zasigurno će izazvati nelagodu. Lutheru raspelo nije bilo sablažnjivo, ali ni poklonstva vrijedno; Zinzendorf je u njemu vidio tek izlišno prenaglašavanje tragedije ljudske patnje ponad trijumfa Božjega uskrsnuća; Calvin je otišao najdalje, prepoznajući u raspelu sam „đavolski lik Kristov". Nimalo slučajno, vjera u puninu otajstva za koje svjedoči ikona Križa Gospodnjega očuvala se baš ondje gdje se uznosita nada u Uskrsnuloga nije odvojila od ponizne ljubavi prema Raspetomu. Ikone kojima je Zlatko Latković posvetio svoje životno djelo nisu bile tek sredstvom očuvanja toga svetoga jedinstva. Blagdan Uzvišenja sv. Križa podsjeća nas da su ga one vjernicima – i otkrivale.

U prikazu su korištene ikone iz Zbirke Grabarskih (žumberačkih) ikona Sakralnog muzeja Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu.

ŽUMBERAK
JUČER, DANAS, SUTRA

Milan
PHOTOGRAPHY

PREZENTACIJA 44. BROJA ŽUMBERAČKOG KRIJESA U SJEMENIŠTU

Novi 44. broj Žumberačkog krijesa predstavljen je u zagrebačkom Grkokatoličkom sjemeništu u subotu 29. siječnja 2022. godine. Novi broj krijesa predstavio je gornjogradski župnik sv. Marka preč. Vlado Magić. Prije prezentacije Ćirilometodov kor otpjevao je molitveni repertoar. U svom izlaganju prezentator je govorio o povijesnom tijeku i razvoju Žumberačkog krijesa koji kroz četiri i pol desetljeća donosi javnosti uvid u život žumberačke zajednice. Prečasni Magić posebnu pažnju, kao dugogodišnji knjižničar Metropolitanske knjižnice Zagrebačke nadbiskupije, posvetio je ulozi knjige kao takve u kulturi hrvatskog naroda. On je istaknuo kako je Žumberački krijes dao neprocjenjiv doprinos kulturi pisane riječi na ovdašnjem prostoru.

Tijekom protekle 44 godine (1978.-2022.) odkako Krijes redovito izlazi na njegovim stranicama opisana je cjelovita povijest svih žumberačkih

Na početku prezentacije Ćirilometodov kor otpjevao je molitvu Svjati Bože. Krijes je predstavio ugledni crkveni knjižničar preč. Vlado Magić

Prezentacija Krijesa održana je u Grkokatoličkom sjemeništu

Band Trešnja našeg župljanina Josipa Kekića razveselio je sudionike prezentacije

grkokatoličkih i rimokatoličkih župa. Opisana je slavna povijest branitelja Grada Zagreba poznatih Žumberačkih uskoka, a objavljeno je i niz književnih radova ponajviše u obliku pjesama. Osim toga Krijes je kroz desetljeća i kroničar crkvenih događanja na razini biskupije i župa. Svoju prezentaciju preč Magić završio je riječima zahvale uredništvu te poticajem svima da i dalje podupiru rad ovog žumberačkog godišnjaka.

PREZENTACIJA
NOVOG 45. BROJA
ŽUMBERAČKOG KRIJESA

ODRŽATI ĆE SE U SUBOTU 28. SIJEČNJA 2023.

U GRKOKATOLIČKOM SJEMENIŠTU,
ĆIRILOMETODSKA 1, U ZAGREBU

S POČETKOM U 17 SATI

DOBRODOŠLI

ŽUMBERAČKE UTRKE OKUPLJAJU SVE GENERACIJE

Žumberačka utrka za sve generacije

Iz godine u godinu sve je više aktivnosti vezanih za trčanje na području Parka prirode Žumberak. Najstarija utrka koju tradicionalno organizira Atletski klub Žumberak a nosi naziv Žumberačka utrka s vremenom je poprimila uistinu široke razmjere. Osim odraslih sve je više djece koja su uključena u nju. Ove godine (2022.) na Žumberačkoj utrci u Sošicama sudjelovao je rekordan broj djece i mladih. Ova činjenica daje poticaj organizatorima da i dalje nastave razvijati ovaj jedinstveni sportski događaj u središnjem dijelu Žumberka. Ono što još više veseli to je da se nakon natjecanja sudionici nastavljaju družiti u neformalnom okruženju uz ples i glazbu. Ove godine takvo druženje organizirano je u parku koji se nalazi u središtu Sošica. U prijateljskom duhu Žumberačka utrka i ove godine je ostvarila svoj cilj: sportsko natjecanje i druženje svih generacija. Vidimo se i dogodine.

Postolje na trgu u Sošicama

Djeca na Žumberačkoj utrci 2022. godine

I najmanji su trčali kroz Sošice

Veselo i nakon utrke. Pjesma i zabava nakon Žumberačke utrke u parku naselja Sošice

Logo Žumberačke utrke izrađen u drvetu

Utrka - Krabat trail

Ove godine u spomen na slavnog uskoka Janka Šajatovića Krabata iz sela Jezernice kod Sošica organizirana je tzv. Krabat utrka ili Krabat trail. Zaljubljenici u trčanje po prirodi dobili su još jednu mogućnost za rekre-

Logo Krabat traila

ativno trčanje po nedirnutoj prirodi žumberačkog kraja. U narednom periodu ova će se utrka razvijati, a trasa će pokrivati mjesta vezana za uskoke i važne povijesne događaje.

Žumberak trail

Već više godina zaredom organizira se jedinstvena utrka Žumberak trail. Ova sportska manifestacija iziskuje veći sportski napor jer su trase zahtjevne. U javnosti je ova utka dobila na značaju upravo zbog svoje zahtjevnosti i u njoj najčešće sudjeluju iskusni sportaši. U vremenu koje je pred nama treba se nadati da će Žumberak trail i dalje rasti i razvijati se kako bi dobio još značajniji međunarodni karakter. Organizatori Žumberak traila svakako zaslužuju za svoj rad pohvalu i podršku javnosti.

Žumberak trail započinje u centru Sošica

Utrka u spomen pukovnika Miroslava Perisa (Karlovac – Sošice)

Uz Žumberačku utrku, Žumberak trail i Krabat trail u Žumberku se odnedavno održava i četvrta utrka koju organiziraju hrvatski branitelji a nosi naziv „Utrka u spomen na pukovnika Miroslava Perisa". Ova utrka ili maraton trći se od Karlovca do Sošica i okuplja uz branitelje i druge spor-

taše. Na ovaj način čuva se uspomena na velikog žumberačkog ratnika, ponosnog uskočkog potomka, pukovnika Hrvatske vojske Miroslava Perisa koji je kao pilot Hrvatskog ratnog zrakoplovstva poginuo na zadatku u vrijeme Domovinskog rata. Povezujući Karlovac i Sošice trkači simbolično povezuju i sve povijesne događaje spajaju nekadašnje karlovačko vojno središte-generalat i uskočki kraj.

Maraton u čast pukovnika Miroslava Perisa trči se od Karlovca do Sošica

ŽUMBERČANI U DOMOVINSKOM RATU

Žumberčani iz Radatovića i Kašta borci 129. brigade Hrvatske vojske

Sodmakom vremena sve se više ističe uloga Žumberčana u Domovinskom ratu. Potomci slavnih uskoka početkom 90-tih godina stali su u obranu napadnute domovine. U obrani republike Hrvatske, u borbenim jedinicama, sudjelovalo je preko tristo žumberačkih grkokatolika, dio njih je poginuo na prvoj crti. Zbog tadašnjeg teritorijalnog ustroja lokalnih jedinica Žumberčani nisu okupljeni u jednu vojnu jedinicu već su raspodijeljeni prema brigadama koje su ustrojene: karlovačka, jaskanska, samoborska i zagrebačke. O svim žumberačkim braniteljima unutar tih brigada sačuvani su podaci i ratni putevi. Žumberčani iz zapadnog dijela Žumberka tj. s područja Kašta i Radatovića spadali su 1991. godine pod grad Ozalj i samim time pod Karlovačku županiju. Sukladno tome kao vojni obveznici pripadali su u nadležnost 129. karlovačke brigade Hrvatske vojske. Vojnici iz Kašta i Radatovića kao hrvatski branitelji aktivno su sudjelovali u obrani domovine boreći se prije svega na karlovačkom ratištu. Sačuvane fotografije iz tog razdoblja svjedoče nam o Žumberačkim braniteljima u vrijeme Domovinskog rata.

Vojnici iz Radatovića (stoje gore s lijeva: Nedjeljko Malić, Đuro Gajski, Sejdo Grubačević, Miljenko Strahinić, Nikola Smiljanić – Šikac) u mjestu Obrežje (vatrogasni dom-baza) kod Ozlja prije polaska na bojište

VIJESTI IZ PARKA PRIRODE

Godišnji pregled rada Javne ustanove

U travnju ove godine uspješno smo priveli kraju projekt izgradnje Posjetiteljskog centra Sošice ukupne vrijednosti 29.681.363.86 kn, od kojih je udio EU sufinanciranja bio 23.309.904,26 kn, a ostatak je sufinanciran od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost s 4.058.620,55 kn i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja kroz Zajednička sredstva parkova s 2.312.839,05 kn. Cilj ovog daleko najvećeg projekta u Parku prirode bio je izgradnja novog centra za posjetitelje kojim bi se unaprijedio sustav posjećivanja i edukacije, sa svrhom održivog korištenja prirodne baštine. Najvažnije aktivnosti bile su tako gradnja samoga centra u vrijednosti 19.748.572,24 kn i unutarnje uređenje objekta ukupne vrijednosti 4.524.142,25 kn. Od ostalih projektnih aktivnosti spomenimo nabavu električnih bicikala, opremu za spašavanje za HGSS, polu-podzemni trostruki spremnik za odvojeno prikupljanje otpada, postavljanje novih poučnih staza i signalizacije za posjetitelje.

Pogled na posjetiteljski centar Sošice

Izgradio se kompleks od 5 objekata: upravna zgrada, zgrada sa smještajnim jedinicama, gospodarska zgrada, sanitarni čvor te restoran. Glavna zgrada Centra sadržava info centar, izložbeni postav, suvenirnicu, uredske prostorije i višenamjensku multimedijalnu dvoranu namijenjenu predavanjima, radionicama, seminarima i drugim vrstama javnih događanja. Dvorana je opremljena audio-vizualnom i informatičkom opremom te je od otvorenja već ugostila nekoliko događanja od kojih najviše želimo istaknuti Prvi festival planinske književnosti **„Brdo knjiga" i tečaj čuvara planinske prirode** u organizaciji Hrvatskog planinarskog saveza. Uz glavne građevine Centra izgrađeni su i sportski teren, igralište za djecu, amfiteatar i parkiralište. Muzejski postav u centru svakom posjetitelju otkriva sve bitne informacije o zaštićenom području i upućuje ga na druge lokacije u Parku prirode ovisno o interesima. Sigurni smo da će vam i naš Duh žumberačke povijesti ispričati pokoju legendu žumberačkog gorja koju do sada niste čuli.

Od ove godine oba posjetiteljska centra, u Budinjaku i Sošicama, sada imaju **ugostiteljsku ponudu.** PC Budinjak otvoren je redovito vikendima te radnim danima po najavi grupa, a posjetiteljski centar u Sošicama radi svakim danom od 10 do 16 sati (tijekom ljetne sezone do 18h).

Svečanost otvorenja u Sošicama

Nastup KUD-a Marko Vukasović na svečanosti otvorenja posjetiteljskog centra u Sošicama

Ministrica Nataša Tramišak u Sošicama

Ravnatelj parka prirode, načelnik Općine Žumberak, načelnik općine Krašić, gradonačelnica Samobora i drugi uvaženi gosti na otvorenju posjetiteljskog centra u Sošicama

Kroz redovni rad Ustanove ove smo godine odradili **monitoring** crne žune (*Dryocopus martius*), vidre (*Lutra lutra*) i orhideje jadranske kozonoške (*Himantoglossum adriaticum*), prikupljali vrijedne podatke o velikim zvijerima, ponajviše vuku, ali i ostalim značajnim vrstama za ovo zaštićeno područje, kao i nepoželjnim invazivnim stranim vrstama koje ugrožavaju bioraznolikost, zdravlje i donose ekonomsku štetu: ponajviše žljezdasti pajasen (*Ailanthus altissima*), jednogodišnja krasolika (*Erigeron annuus*) te dvornik (*rod Reynoutria*). Malčiranje i košnja vrijednih brdskih travnjaka kao i svake godine tekla je po planu i ostvarili smo ciljeve po Akcijskom planu za travnjake za ovu godinu. U rujnu smo s posjetiteljima uživali u kuhanju već dobro poznatih jela kojima smo se prisjetili bogate arheološke baštine Parka na **Tisućljećima kulinarstva.** Stariježeljeznodobno nalazište Budinjak od ove je godine postala jedna od točaka na Stazi željeznog doba Podunavlja, najnovijoj **kulturnoj ruti Vijeća Europe,** a u tijeku je i digitalizacija keramičkih i metalnih nalaza iz kneževskog tumula čime ćemo dodatno obogatiti sadržaj ovog vrijednog arheološkog nalazišta.

Ponuda usluga Javne ustanove Parka prirode i dalje drži naglasak na stručnim vođenjima po poučnim stazama te biciklističkim turama, a bogati jednodnevni edukativni program osigurava sadržaje za sve osnovnoškol-

ske uzraste. U posjetiteljskom centru Sošice je u planu i provedba **škole u prirodi** – višednevne terenske nastave za najmlađe. Upravo smo za njih i zainteresirane volontere izgradili i spavaonice unutar Centra. Dok će škola u prirodi tek krenuti u realizaciju iduće godine, jedan veći volonterski projekt smo uspješno priveli kraju pa su nekoliko tjedana u Sošicama boravili i mladi volonteri iz Belgije i Hrvatske. Zahvaljujući **Europskim snagama solidarnosti,** EU programu sufinanciranja volonterstva, u PC Sošice smo uspješno proveli dvije volonterske aktivnosti. Svaka aktivnost trajala je 3 tjedna, a u svakoj je grupa od 12 volontera pomogla djelatnicima Javne ustanove u realizaciji ovogodišnjih ciljeva: boljem očuvanju vrijednih staništa i čišćenju divljih odlagališta smeća.

Prva je grupa volontera u lipnju i srpnju pomogla Javnoj ustanovi u pravilnom održavanju nekoliko tipova staništa na više lokacija unutar Parka prirode (ugroženi planinski cret Jarak očišćen je od trske i invazivnih vrsta, 2 lokve, travnjak, planinski izvor, korito potoka i brezik očišćeni su od sekundarne vegetacijske sukcesije).

Druga je grupa volontera u kolovozu i rujnu pomogla u čišćenju otpada iz 2 ruralne sredine, sa nekoliko poučnih staza, planinarskih putova prema Sv. Geri, izvora u Jezernicama, iz dva potočna korita i okolnih šuma.

Prva grupa volontera u čišćenju ugroženog planinskog creta Jarak

Neformalni oblik učenja o ugroženim staništima u Parku prirode

Svo prikupljeno smeće iz prirode volonteri su brižno razdvojili i otpremili na reciklažna dvorišta

Osim ovih rezultata, volonteri su imali priliku upoznati Sošičane, povijest i kulturu lokalnog stanovništva, specifičnosti ovoga Parka prirode, ali i otputovati u Rijeku, Zagreb i Park prirode Medvednicu te tako bolje upoznati našu državu.

U sošičkom samostanu. Volonteri su priskočili u pomoć i časnim sestrama Bazilijankama u spremanju drva za zimu

Ovakav tip volonterskih programa odvijat će se jednom godišnje. Imate li ideja za volonterske programe ili događanja u Posjetiteljskom centru Sošice? Posjetite nas u centru ili nam pišite na park@pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr.

Marko Trupković

Javna ustanova „Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje“

POVIJEST ŽUMBERAČKIH USKOKA U ZAGREBAČKIM NOVINAMA 20. STOLJEĆA USKOCI - VOJSKA GRADA ZAGREBA

Dnevnik "Hrvatska straža"

Žumberački uskoci tijekom prošlosti plijenili su pažnju mnogih pisaca. Do sada je o tim slavnim ratnicima sa žumberačkih gora objavljeno niz radova. Široj javnosti malo je poznato da su u zagrebačkim novinama iz prve polovice prošlog stoljeća objavljeni članci koji zavrijeđuju posebnu pažnju. Pod geslom "nemirna je uskočka krv" pisalo se o povijesnom razdoblju u kojem je obranjena Hrvatska i Europa.

Zbog iznimne važnosti tih tekstova donosimo pregled gdje su oni objavljeni. Ponajviše tekstova objavio je zagrebački dnevni list Hrvatska straža za godinu 1929. i 1930. Tekstovi su objavljeni u Hrvatskoj straži za godinu 1929. U slijedećim brojevima: 3, 15, 21, 27, 33, 62, 86, 92, 99, 105, a za godinu 1930., u brojevima: 18, 24, 30, 43, 49, 65, 69.

Staro oružje iz uskočkih vremena koje čuva jedna žumberačka obitelj u Samoboru

Narodna politika

I drugi zagrebački dnevni list ˇ"Narodna politika" objavio je niz povijesnih članaka o Žumberačkim uskocima. U Narodnoj politici za godište 1929., objavljeni su članci o Žumberačkim uskocima u brojevima:107, 112, 117, 123, 128, 134, 140 i 146. Pišući o braniteljima grada Zagreba i Hrvatski autori donose niz povijesnih podataka koji osvjetljuju jednu od najvažnijih stranica hrvatske povijesti.

Dr Dane Šojatović, kanonik
i prepošt
KRIŽEVCI

Poštarina plaćena u gotovom.
Pojedini broj Din 1.50

Narodna Politika

- IZLAZI SVAKI DAN OSIM PONEDJELJKA -
UREDNIŠTVO I UPRAVA LISTA NALAZI SE
KAPTOL BR. 27./I. - TELEFON BR. 4363

Pretplata godišnje dinara 480·—, polugodišnje 240·—, mjesečno 40·— Za inozemstvo ista cijena uz naknadu poštarina

God. XVIII. Zagreb, četvrtak 20. lipnja 1929. Broj 140

U časopisu Narodna politika opširno je pisano o slavnim žumberačkim ratnicima.
Žumberački uskoci - nikad poražena tajna vojska Grada Zagreba

Dr Dane Šojatović, kanonik
i prepošt
KRIŽEVCI

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOV
POJEDINI BROJ STOJI DINARA

Hrvatska Straža

IZLAZI SVAKI DAN OSIM PONEDJELJKA.
UREDNIŠTVO I UPRAVA TRENKOVA UL.
BR. I. II. KAT. — TELEFON UREDNIŠTVA
BR. 6145. — TELEFON UPRAVE BR. 6541.

God. V. ZAGREB, utorak 30. svibnja 1933. Br. 121

PRETPLATA MJESEČNO 40 DIN. — ZA T
MJESECA 120 DIN. — POLUGOD. 240, DI
OSTALO S RAZMJERNO. ZA INOZEMSTV
ISTA CIJENA UZ NAKNADU POŠTARIN

Opširna povijest Žumberačkih uskoka objavljena je u Hrvatskoj straži

GOSPODARSKA KRONIKA ŽUMBERKA 2021./2022.

Asfaltiranje žumberačkih prometnica u općini Žumberak i u Radatoviću

U posljednje dvije godine na području Žumberka asfaltiralo se nekoliko novih dionica ceste. U općini Žumberak asfaltirana je pristupna cesta do Vlašić brda i asfaltirana je također pristupna cesta do sela Jezernice. Osim toga kroz selo Slapnicu položen je novi sloj asfalta. Asfaltirani su i pristupni putevi do nekih grobalja. Zbog ograničenih sredstava mnoge neasfaltirane dionice još čekaju. Primjerice čeka se asfaltiranje pristupne ceste do Kekića i tamošnjeg groblja kao i asfaltiranje pristupnog puta do groblja u selu Jezernice. Asfalt čeka i put do groblja u Tomaševcima.

U samom naselju Radatovići obnovljena je manja dionica ceste u samom središtu naselja. Na glavnoj cesti koja vodi od Badovinaca prema Radatovićima na području Malinaca postavljena je na nekim mjestima nova zaštitna ograda. Na području Mjesnog odbora Radatovići očekuje se asfaltiranje pristupne ceste od sela do groblja u Dragoševcima i dalje do sela

Novi sloj asfalta postavljen je u blizini radatovićke škole

Postavljena je zaštitna ograda na dijelu ceste Badovinci-Radatovići kod naselja Malinci

Asfalt kroz selo Slapnicu

Novi asfalt u selu Jezernice

Malo odmorište na Rožancu. Uz glavnu cestu Stojdraga - Gornja Vas na predjelu Rožanac kod Gornje vasi postavljen je stol s klupama uz tamošnji izvor

Keseri. Osim toga već dugi niz godina čeka se na asfaltiranje ceste od Sekulića do vrha Svete Gere. Kako bi se projekti realizirali potrebno je iste predložiti u proračun za narednu godinu.

U samoborskom, jaskanskom i krašićkom dijelu Žumberka sve stoji

Dok se na području općine Žumberak i području MO Radatovići redovito bilježe aktivnosti na uređenju i asfaltiranju dionica na području Žumberka koje administrativno pokrivaju Grad Samobor, Grad Jastrebarsko i općina Krašić gotovo se ništa ne događa. Na području MO Grabar i MO Pećno u proteklom razdoblju od dvije godine nije zabilježeno nikakvo asfaltiranje dionica. Iako je na području oba mjesna odbora dvadeset i pet sela ili zaselaka, dva groblja i župne crkve ipak se ništa nije učinilo. Stanovništvo koje tu stalno živi kao i oni koji povremeno dolaze u ljetnim mjesecima od prašine jedva mogu normalno prometovati. Zašto je takav odnos vlasti prema ovom dijelu Žumberka teško je odgovoriti. No potrebno je uvijek i ponovo poticati nadležne vlasti da se više angažiraju za uređenje žumberačkih cesta.

Vatrogasci uvijek u akciji

Žumberački vatrogasci u svakom društvu pokazuju lijepe rezultate na godišnjoj razini. U gotovo svim društvima organizirane su aktivnosti veza-

Radovi na pomoćnom objektu DVD-a Radatovići

Proslava 90 (1932.-2022.) godina DVD-a Petričko selo

ne za unapređenje svoga rada. Obnavljaju se vatrogasne zgrade, nabavlja se nova oprema i vozila i organiziraju se razna druženja u vidu zabava i godišnjih skupština.

Fasada na domu DVD-a Oštrc uljepšala je zgradu

DVD Kupčina žumberčka

I lovci doprinose

U pregledu gospodarske kronike Žumberka neizostavan je rad lovačkih društava. Tijekom ove 2022. u lovačkim društvima bilo je niz aktivnosti. Neka društva obnovila su svoje lovačke kuće a izgrađeni su i novi šumski objekti kao što su čeke i hranilice za životinje. U nekim društvima organiziran je zajednički lov sa susjednim društvima iz Slovenije. Lovci su se tradicionalno družili i na Svetoj Geri prilikom proslave Dana državnosti Hrvatske i Slovenije. U svim društvima proslavljen je i nebeski zaštitnik lovaca sv. Hubert.

Lovci su podigli novu čeku. Kod nekadašnje utvrde Tušćak (Kravljak) lovačka čeka poslužila je kao odmorište za planinare na njihovim pohodima

Briga za okoliš – pojedinci i udruge

Park prirode Žumberak kao zaštićeno područje iziskuje i posebnu skrb stanovništva za okoliš. Sve je više udruga ali i pojedinaca koji u Žumberku organiziraju akcije čišćenja prirode od nagomilanog otpada. Takvih akcija bilo je u posljednje vrijeme uistinu mnogo. Rezultati su itekako vidljivi. S područja Žumberka uklonjena je ogromna količina otpada ponajviše onog od metala. Ovakve hvalevrijedne aktivnosti treba istaknuti na svaki način.

Akcija uklanjanja otpada iz prirode u selu Brezovici (Radatovići)

Uklanjanje otpada u Višćem Vrhu (Kalje)

Planovi za obnovu Starog grada Žumberka

Kao mogući motor razvoja turističke ponude Žumberka treba gledati na stari žumberački grad Sichelburg kod Kekića. Uređenjem kompleksa moglo bi se revitalizirati cijelo područje jer žumberačka uskočka povijest veoma privlači mnogobrojne turiste koji posjećuju zavičaj slavnih ratnika. Ideju o uređenju starog grada svakako treba podržati jer ona donosi i nova radna mjesta. No prije svega do utvrde koja je od državne važnosti treba urediti put. Mnogo je onih koji bi rado posjetili ovu povijesno-kulturnu znamenitost kad bi za njih i njihovu djecu bio lakši pristup. Put do utvrde je veliki problem i za školske skupine koje nemaju adekvatan pristup.

Stari grad Žumberak (Sichelburg) mogao bi postati mjesto održavanja kulturnih manifestacija. Problem je loš cestovni pristup

Druga uskočka utvrda – Tušćak kod Kravljaka čeka obnovu

Omiljena planinarska destinacija – stari grad Tušćak kod Kravljaka već dugi niz godina čeka svoju revitalizaciju. Kao i u slučaju Sichelburga i kod Tušćaka je problem cestovnog pristupa do samog lokaliteta. I tu bi bilo potrebno urediti pristupni put za djecu i turiste. Bez pristupa ostaje kao destinacija samo za planinare. Park prirode svakako treba u narednim godinama predložiti smjernice za revitalizaciju ovog povijesnog lokaliteta.

Planinari na Tušćaku

Kod uskočke lipe u selu Kravljak kod utvrde Tušćak

Sve više kuća za iznajmljivanje u Žumberku

Razveseljuju vijesti koje se sve više čuju a govore o tome kako sve više ljudi uređuje svoje stare kuće za najam turistima i posjetiteljima. To je ispravan put kojim treba ići. Prihod od najma sigurno će pomoći da se nastavi sa obnovom starih kuća koje iziskuju značajna sredstva. U gradovima je sve više ljudi koji traže mjesta za miran odmor u prirodi, a Žumberak pruža upravo to. Primjeri uređenja kuća za odmor dobar su znak za vrijeme koje je pred nama.

U Žumberku je sve više kuća uređeno za iznajmljivanje turistima. Jedan lijepi primjer vidi se na ovoj fotografiji s područja Radatovića

Park prirode doprinosi promociji uskočkog Žumberka - nove ploče

Park prirode na konkretna način potiče i promiče bogato povijesno nasljeđe Žumberka. To je vidljivo ponajviše iz panoa koji su postavljeni na onim mjestima koja imaju svoju povijesnu važnost. Takvih mjesta je u Žumberku uistinu mnogo stoga se treba nadati da će se sa ovom lijepom praksom i dalje nastaviti. Ploče su dvojezične na hrvatskom i engleskom jeziku što olakšava stranim turistima da se upoznaju sa poviješću ovog kraja.

Ploča o doseljenju Uskoka u Žumberak u Sošicama na hrvatskom i engleskom jeziku

Ploča s opisom uskočkog junaka Janka Šajatovića Krabata u Jezernicama

Mjerač posjetitelja i zašita jama

Uz pano i ploče Park prirode postavio je i mjerače broja posjetitelja koji planinare prena Svetoj Geri a briga za sve koji dolaze u Žumberačke šume vidi se i po postavljanju zaštitnih mreža na najopasnije znetve tj. kraške rupe koje se nalaze na mnogim mjestima. Koliko god boravak u šumi bio opuštajuć ipak nikada se ne smije smetnuti s uma da postaje stvarne opasnosti prije svega u vidu jama.

Gospodarski pregled završimo poticajnim riječima i lijepim primjerima obnove starih objekata na području našeg žumberačkog zavičaja. Neka se u narednoj godini uz obnovu objekata obnovi i gospodarska djelatnost na obiteljskim domaćinstvima. Svaki novootvoreni OPG doprinos je obnovi života na žumberačkim gorama.

Mjerač posjetitelja na stazi prema Svetoj Geri

Sigurnost za posjetitelje parka prirode. Zaštitne mreže na otvorima žumberačkih jama

Zaštita povijesnih lokaliteta na Budinjaku

Na području Stojdrage tradicionalno se održavaju auto utrke

Profiliranje Žumberka kroz gastro ponudu

Djelovanjem Parka prirode Sošice postaju prepoznatljive po utrkama i biciklizmu dok Budinjak sve više postaje prepoznatljiv po razvoju gastro ponude. Kulinarstvo Žumberka okuplja zaljubljenike u dobru kuhinju.

Gospodarski pregled Žumberka svakako treba zaključiti u pozitivnom tonu jer puno se toga dobroga događalo u protekloj godini. Izvješće je svakako poticaj na obnovu svojih imanja u Žumberku. Mnogo

Evo kako se nekad kuhalo

je mogućnosti za sve one koji imaju neku svoju nekretninu u Žumberku samo treba krenuti odlučno u nove izazove. Nadamo se novim obnovljenim imanjima u nadolazećem periodu.

Kulinarska umijeća pokazali su na Budinjaku i ove 2022. mnogobrojni ljubitelji dobre kuhinje

ŽUMBERČANI U ZAGREBU IMAJU SE KIME PONOSITI

Naš ponos - zapovjednik zagrebačkog oružničkog puka pukovnik Josip Boić

Poznato je da su Žumberački uskoci 1545. godine obranili Grad Zagreb od Osmanilija. Tada je 200 hrabrih Žumberčana svojim životima zapriječilo put turskim osvajačima. Grad Zagreb trajno je obranjen a uskoci su sebi tom obranom stekli neprolaznu slavu i zahvalnost svih građana Zagreba. I dalje tijekom povijesti Žumberčani su sudjelovali u obrani grada Zagreba. No malo je poznato da je u vrijeme Banovine Hrvatske glavnom vojnom jedinicom u Zagrebu zapovijedao žumberački sin i uskočki potomak pukovnik Josip Boić. Josipov otac Nikola Boića se iz Sošica preselio u bosansko mjesto Vlasenica gdje je držao mali hotel. Tu se rodio i mali Josip dne 2. siječnja 1894. godine. Inače brat od Josipa bio je poznati grkokatolički svećenik dr. Mirko Boić. Već kao dječak mali Josip kojeg su od milja svi zvali Joško, naginjao je vojničkom pozivu. Polazio je vojnu kadetsku školu u Karlovcu, a kasnije je kao zastavnik kratko vrijeme služio u 52. regimenti u Slavonskom brodu. Kao mladić na početku I. Svjetskog rata odlazi na bojište te stječe čin poručnika.

Pukovnik Josip Boić-Joško zapovjednik zagrebačkog puka 1940. godine u vrijeme Banovine Hrvatske

Metak prošao kroz glavu i preživio

Iz zapisa koji svjedoče o ratnom putu Josipa Boića sve potvrđuje da je to bio neustrašivi ratnik, koji je, prema iskazima suboraca, uvijek prvi išao u bitku. Suborci su se uz njega osjećali sigurno te je stekao veliko poštovanje vojnika. No neustrašivost i hrabrost Boića imala je i svoju cijenu. U bitci kod Crnog vrha mladi je Boić teško ranjen. Naime puščana kugla po-

godila ga je ispod oka, probila glavu i izišla na potiljak. Liječnici koji su vidjeli ovu ranu ostali su u potpunom čudu jer je gotovo nemoguće da čovjek preživi takvo ranjavanje. No Boić je ipak preživio. Doktori su i kasnije potvrđivali da se takvo nešto nikada nije zabilježilo. Sve u svemu Boić se oporavio i kasnije je otišao na rusku frontu gdje je ponovno ranjen. Za sve zasluge promaknut je i odlikovan.

Grb Banovine Hrvatske u kojoj je vojni zapovjednik bio žumberački časnik pukovnik Josip Boić

Na čelu hrvatske vojske u Zagrebu

Kada je 1940. godine u Banovini Hrvatskoj osnovana oružnička brigada, što je temelj Hrvatske vojske, oformljena su i dva puka u Zagrebu i Splitu. Odlukom bana na mjesto zapovjednika oružničkog puka u Zagrebu imenovan je pukovnik Josip Boić. Zapovijedao je u Zagrebu sa oko 2300 vojnika. Zaslužni pukovnik Boić preminuo je u Zagrebu 1942. godine

U narodu mu ostaje trajna uspomena.

SNIMLJEN DOKUMENTARNO-IGRANI FILM O ŽUMBERAČKIM USKOCIMA

U produkciji Večernjeg lista snimljen je dokumentarno-igrani film o Žumberačkim uskocima. Glavni urednik Večernjeg lista Dražen Klarić i novinarka Petra Balija uložili su veliki trud kako bi došlo do ralizacije ovog iznimnog projekta. Nakon mjeseci rada film je dovršen i zatim je svečano predstavljen javnosti. Premijera filma bila je u Sošicama i zatim u Zagrebu, a film je nakon toga prikazan u Samoboru i Vukovaru.

Film o uskocima na veoma prihvatljiv način približava gledatelju povijesni kontekst dolaska uskoka u Žumberak i njihovu ulogu u obrani Zagreba, Siska i cijele Hrvatske. U filmu su sudjelovali kao govornici biskupi, svećenici, povjesničari i članovi povijesnih udruga. Zahvaljujući Večernjem listu napravljeni su i posebni CD-i pa se film može nabaviti u prodaji.

Premijera filma o Žumberačkim uskocima

Svećenik Milan Vranešić pozdravlja uzvanike na prezentaciji filma. „Budimo ponosni što su naši preci 1545. obranili Grad Zagreb i Hrvatsku od Osmanlija“

Mnoštvo na premijeri u Zagrebu u Branimir centru. Mnogi su tek prikazivanjem filma saznali da su Žumberački uskoci bili vojska Grada Zagreba u 16. stoljeću

Premijera u Samoborskom kinu okupila je veliki broj gledatelja. U Samoboru danas živi velika zajednica potomaka slavnih uskoka

BROJ STANOVNIKA U ŽUMBERKU 2022.

Na stranicama Žumberačkog krijesa bilježimo službene podatke sa obavljenog popisa stanovništva iz protekle 2021. godine koji su ažurirani tijekom ove 2022. godine. Prema tom popisu na području cijelog Žumberka danas živi ukupno 1071 stanovnik. Donosimo i tablicu prema općinama odnosno gradovima.

Službeni popis

PODRUČJE	BROJ STANOVNIKA
OPĆINA ŽUMBERAK	610
KRAŠIĆKI DIO ŽUMBERKA (PEĆNO)	13
SAMOBORSKI DIO ŽUMBERKA (OD STOJDRAGE DO GORNJE VASI)	204
OZALJSKI DIO ŽUMBERKA (KAŠT I RADATOVIĆI)	244
UKUPNO BROJ STANOVNIKA U ŽUMBERKU 2022. GODINE:	1071

S TOPLIM DANIMA STIGLE I OPASNOSTI

Svake godine dolaskom toplijih dana priroda se budi, a opasnosti ima više nego inače. Pritom nisu ugroženi samo ljudi, nego i psi, lovački psi i druge životinje, a paziti se posebice treba zmija, komaraca. Miševa i krpelja zbog bolesti koje prenose. Na našem području živi 14 vrsta zmija, od čega su tri otrovnice. Dvije ugrizom kod čovjeka mogu uzrokovati teške zdravstvene probleme: poskok (Vipera ammodytes) i riđovka (Vipera berus), dok planiniski žutokrug (Vipera ursinii) nije toliko opasan za ljude. Iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo kažu kako se otrovne zmije razlikuju od neotrovnih po trokutastoj glavi, uskim i eliptičnim očima te kratkom i zdepastom tijelu, za razliku od neotrovnica, koje imaju tanka i izdužena tijela. Ipak, ovakvo razlikovanje, napominju vrijedi samo za područje Europe. Za boravka u prirodi, tijekom lova ili neke druge aktivnosti, mogućnost ugriza zmije može se umanjiti tako da se izbjegava visoka trava ako na nogama nisu deblje kožne čizme, a ruke i noge ne treba zavlačiti iza mjesta koja nisu pregledna, poput stijena ili iza kamena. Također se ne bi smjelo dizati kamenje ili drva ili bilo kakva prepreka ako niste na dovoljnoj udaljenosti od potencijalnog napada zmije.

Ugriz se ponekad i ne osjeti, no može se detektirati ako su na koži vidljive dvije ubodne ranice od zmijskih zuba međusobno udaljene šest do osam milimetara. Moguće je, međutim, kažu u HZJZ-u, da bude i samo jedna ranica ili čak samo ogrebotina. To ne znači, napominju da je otrov ubrizgan u tijelo – čak 22 posto dokazanih ugriza nema znakova otrovanja.

Što kad nas zmija ugrize?

Na mjestu ugriza unutar dva sata javlja se bol i otok. Kod težih se otrovanja bol javlja brzo i neobično je ošra, otok se također ubrzano širi i može biti praćen jakim potkožnim krvarenjima. Na kože se, uz crvenilo, mogu javiti mjehuri s krvavim sadržajem. Neposredno nakon ugriza u gotovo polovici ugriženih javljaju se opći simptomi poput vrtoglavice, mučnine i povraćanja, osjećaja opće slabosti te otok regionalnih limfnih čvorova (u preponi kod ugriza u nogu ili u pazuhu kod ugriza u ruku). Blijeda i hladna koža oropena znojem, uz ubrzani rad srca i pad krvnog tlaka, znakovi su šoka, koji se uglavnom razvija postupno i glavni je uzrok smrti – ističu iz HZJZ-a.

Ako se utvrdi zmijin ugriz, prijeko je potrebno ugriženu osobu hitno prevesti u bolnicu. Ako zmija nije otrovnica, ranu treba obilno isprati vodom, namazati antibiotskom mašću i zamotati zavojem. Ako je prošlo više od pet godina od cijepljenja ugrižene osobe protiv tetanusa, treba je docijepiti. Ako je riječ o ugrizu zmije otrovnice, nužno je strogo mirovanje, treba izbjegavati i najmanji pokret i imobilizirati ruku ili nogu, odnosno mjesto ugriza.

Danas je općeprihvaćeni stav da se ranica ne zarezuje, otrov se ne isisava, a led se ne stavlja na mjesto ugriza. Podvezivanje iznad ugrizne ranetakođer nije preporučljivo i ne primjenjuje se jer može dovesti do komplikacija. Eventualnu kompresiju izvode posebno educirani zdravstveni djelatnici u izvanrednim slučajevima napominju iz HZJZ-a. Protuotrov za zmijski ugriz, ističu daje se isključivo u bolničkim uvjetima jer može izazvati ozbiljne, pa i za život opasne reakcije. Ipak, statistika govori da su smrti od ugriza rijetke jer se u zadnjih 20 godina, piše na internetskoj stranici HZJZ-a, zabilježena tek tri smrtna slučaja u Hrvatskoj, i to 2006., 2007. i 2013. godine.

S mišjom groznicom se nije za žaliti

Paziti treba i na zmijsku hranu, odnosno miševe, koji pak prenose hemoragijsku groznicu. U Hrvatskoj svake godine, ističu u HZJZ-u, bilježe pojedinačnu i sporadičnu pojavu oboljelih od mišje groznice, a povremeno dolazi i do epidemije. Prirodna žarišta najčešće su šume u Gorskom kotaru, Lici, Karlovačkoj županiji, Zagrebu i okolici, na području Medvednice, kao i na područjima Slavonije. Rezervoari i prenositelji bolesti različite su vrste glodavaca. U Hrvatskoj su to to riđa voluharica (Clethrionomys glareolus) i žutogrli miš (Apodemus flavicollis), a uz njih u manjoj mjeri i šumski miš (Apodemus sylvaticus), poljski miš (Apodemus agrarius) te livadna voluharica (Microtus agrestis) te livadna voluharica (Microtus agrestis). Te vrste virus u prirodu ispuštaju izlučevinom, najčešće mokraćom i izmetom, a HZJZ upravo lovce ističe kao jednu od najizloženijih skupina te s time i najizloženiji ovoj zarazi: izravno udisanjem aerosola ili prašine kontaminirane uzročnicnima ili posrednim, neizravnim kontaktom s mokraćom, izmetom ili slinom zaraženih glodavaca, zatim unosom uzročnika iz izlučevina zaraženih glodavaca kroz oštećenu kožu ili sluznicu oka, nosa i usta onečišćenim, prljavim rukama pa konzumacijom kontaminirane (zagađene) vode ili hrane (npr. neoprani šumski plodovi) te neposrednim kontaktom sa zaraženim glodavcima. Zaraziti se može i u zatvorenim prostorima u kojima borave miševi.

Bolest se najčešće manifestira tjedan do dva (pa i do osam tjedana) nakon izlaganja inficiranoj izlučevini glodavaca naglim nastupom visoke tjelesne temperature praćene zimicom i jakom glavoboljom nakon kojih slijede jaki bolovi u trbuhu i leđima, koji mogu biti praćeni mučninom i povraćanjem, zamućenim vidom te ponekad crvenilom lica i konjuktiva (spojnica) te osipom. Kasniji se simptomi razvoja teškog oblika bolesti mogu manifestirati smanjenom količinom izlučivanja urina i razvitkom zatajenja bubrega, a moguć je i nagli pad krvnog tlaka i pojava krvarenja u najtežim oblicima razvojem stanja šoka. Liječenje je simptomatsko, ističu u HZJZ. Preporučuju da se hrana drži u zatvorenim kutijama, da se šumski plodovi operu prije konzumacije, da se ruke prije jedenja ili pušenja dezinficiraju, da se ne pije voda iz neprotočnih ili slaboprotočnih izvora, za čišćenje lovačkih kuća da se ne diže prašina, da se nakupine drva, lišća i ostalog što miševima može služiti kao sklonište udalji od kuće najmanje pedesetak metara.

Komarci su sve opasniji, a krpelja ima sve više

Dva su još sitna prijenosnika raznih bolesti zbog kojih treba pripaziti prilikom lova – komarac i krpelj - a pomoći će i repelenti, odjeća s dugim rukavima i nogavicama koja pokriva veći dio kože, ali i mrežice za napasne komarce. Iz javnozdravstvenih ustanova apeliraju na sve da ne uzgajaju komarce, odnosno za izliju sva moguća prikupljališta vode, poput tegla za cvijeće, starih guma, starih kadica, bačvi... gdje komarci liježu jajašca i razmnožavaju se, a važno je isušiti i sve vlažne površine.

Najinvazivniji je azijski tigrasti komarac, koji se prvi put pojavio 2004. godine u Zagrebu, a proširio se tijekom godina u sve dijelove Hrvatske. Njegovom pojavom javlja se i rizik od određenih bolesti s kojima se donedavno nismo sretali u Hrvatskoj. Ova vrsta odlikuje se, ističu iz HZJZ-a, biološkom prilagodljivošću uz izvanrednu agresivnost prema novim prostorima i sposobnost preživljavanja zime. Komarci prenose malariju, denga i žutu groznicu, zika-virusnu infekciju, groznicu zapadnog Nila, Chinkungnya-groznicu, limfatičku filarijazu. Većina tih bolesti pojavila se u Hrvatskoj – malarija, iako je iskorijenjena prije više od 50 godina, pojavila se kod nekoliko ljudi koji su boravili u tropskim krajevima, gdje su se zarazili, a simptomi bolesti razvili su se u Hrvatskoj. Denga-groznica prvi se put pojavila 2010. godine na području Pelješca, a prvi slučajevi groznice zapadnog Nila zabilježeni su 2012. godine u istočnoj Slavoniji. Prvi slučaj zika-virusa u Hrvatskoj otkriven je pak 2016. godine – hrvatska državljan-

ka njime se zarazila dok je boravila u Brazilu. Te je godine zika-virus plijenio pozornost na svjetskoj razini.

Širenjem infekcije zabilježilo se grupiranje neuroloških poremećaja i malformacija novorođenčadi na području Kariba, Južne, Srednje i Sjeverne Amerike, kao i u zemljama ostalih kontinenata. Svjetska zdravstvena organizacija to je proglasila javnozdravstvenim događajem međunarodnog značaja. Iste godine SZO, na temelju sustavnog pregleda literature, potvrdila je uzročnu povezanost zika-virusne infekcije tijekom trudnoće s kongenitalnim malformacijama mozga novorođenčadi (uključujući mikrocefaliju) te zika-virusa kao okidača za Guillan Barreov sindrom –ističu na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije.

Bolest koja se najčešće pojavljuje kod ugriza krpelja, ali onog zaraženog u Hrvatskoj je lajmska bolest koja se javlja dva do 30 dana nakon ugriza. Prvi simptomi su crvenilo na koži ovalnog ili prstenastog oblika koji se širi oko ugriza. Najveći broj oboljelih, ističu iz HZJZ-a zabilježen je u Zagorju, Međimurju i Koprivničko-križevačkoj županiji, a zatim u Zagrebu i njegovoj okolici. Područja koja su već desetljećima poznata kao prirodna žarišta druge bolesti koje uzrokuje krpelj – krpeljni meningoencefalitis – jesu: Koprivničko-križevačka i Bjelovarsko-bilogorska županija, a zatim slijede Varaždinska i Međimurska županija. Protiv krpeljnog meningoencefalitisa može se i cijepiti. Kod lovačkih pasa može se razviti i piroplazmoza. Krpelji ko ji raznose ovu bolest su unutar staničnih parazita koji se u krvi razmnožavaju velikom brzinom, napadjau eritrocite (crvena krvna zrnca) te ih razaraju. Ovoga krvnoga nametnika prenose, napominju veterinari, krpelji šikare (Ixodadae), koji se mogu naći i u visokim travama, a u Hrvatskoj su svi krpelji raširenu uz Savu, posebno na području Zagrebačke županije. Visoka učestalost bilježi se u samom Zagrebu, koji je posebno ugroženo područje, a bolest se javlja u cijeloj sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Može se primjetiti po naglom padu raspoloženja psa, velikoj slabnosti, visokoj temperaturi, povraćanju... To se može spriječiti, među ostalim ogrlicama i ampulama protiv krpelja, a ako se uoči, krpelj se ničim ne premazuje niti se pali, ne povlači se naglo niti se gnječi, nego se opranim rukama i dezinficiranom pincetom uhvati krpelja čim biže njegovoj glavici, odnosno koži i lagano povlači prema gore dok se ne izvadi.

Marin Matijević

Zahvaljujemo uredništvu Lovačkog vjesnika na ustupljenom tekstu.

STARE FOTOGRAFIJE IZ ŽUMBERAČKOG ARHIVA U STOJDRAGI

Izraelski stručnjaci u posljednje vrijeme razvili su jedinstvenu tehniku koloriranja starih fotografija. Na osnovu posebnih metoda moguće je na starim fotografijama dobiti realistične boje. Tijekom 2022. jednu takvu fotografiju uspjeli smo colorirati. Radi se o fotografiji na kojoj je vladika Julije Drohobecki sa svećenicima i narodom prilikom posvete križeva na crkvi u Pribiću 1911. godine.

Crno bijela fotografija – original, posveta križeva u Pribiću 1911. godine

Kolorirana slika posvete križeva u Pribiću.
Oživljeni likovi starih Žumberčana iz 1911. godine.

U grkokatoličkom sjemeništu 1934. godine
(lijevo Jure Hrnjak, desno Dane Gurović)

Priznanje rektoru sjemeništa dr. Tomi Severoviću od Hrvatskog radiše 1931. godine

Svećenik Živko Kustić za vrijeme molitve u mrzlopoljskoj crkvi

Žumberački svećenici Vasilije Vorotnjak i Živko Kustić ispred župnog dvora u Mrzlom polju sa mežnarovim prevoznim sredstvom – konjskom zapregom.

Razgovor svećenika Živka Kustića sa vjernicima u Mrzlom Polju

Jedno od posljednjih ručnih žetvi žita u Pećnom (80-te godine prošlog stoljeća)

Grabljenje sijena u Pećnom nekada. Život je tada bio lijep, smiren i veseo

Žumberčani iz Pećna kod sela Bratičića u prijateljskom razgovoru na drvalu

U Bratičićima (Pećno) nekada. Zajedno uz naše najstarije.

Prvopričesnici žumberačke-grkokatoličke župe sv. Nikole u Clevelandu sa župnikom Milanom Hranilovićem 1926. godine

Žumberčanke – članice župne organizacija "Majka Božja pomagaj" u župi sv. Nikole u Clevelandu sa župnikom 1929. godine.

Badovinci u Kolumbiji (Južna Amerika), Obitelj Badovinac preselila se u kolumbijski grad Bogotu radi posla. Poznati inženjeri. S lijeva: Tomislav, Ružica, Zvonimir i Danica Badovinac

Ugledni američki Žumberčan policijski službenik Petar Badovinac prima priznanje za svoje zasluge

Vojni časnik Ilija Hranilović sa obitelji

Ugledni biznismen, vlasnik hotela Petar Kekić u Kanadi

Poznati zagrebački gostioničar Marko Vranešić (foto 1927.)

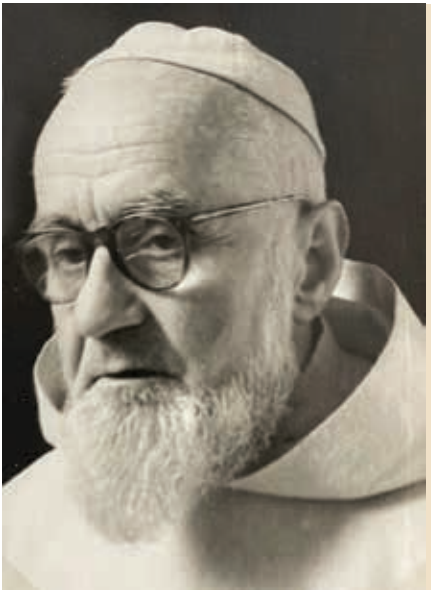
Zajedništvo i radost obiteljskog susreta. Obitelj svećenika Nikole Kekića kod familije Heraković u Samoboru (Giznik)

Nakon II. svjetskog rata krenulo se u obnovu uništenog župnog dvora u Radatovićima. Podizanje drvene konstrukcije krovišta.

Pogled na groblje i očišćeno crkveno brdo podno crkve u Radatovićima

Fotografija patra Edgvarda konsperativno ime Lavov kartuzijanca iz Pleterja koji je materijalno pomagao obnovu radatovićkog župnog dvora nakon II. Svjetskog rata.

Fotografija slovenskog dobrotvora sačuvana je u Spomenici župe Radatovići.

Žumberački sprovod u Liješću (župa Radatovići).
Na fotografiji lijevo radatovićki župnik o. Jure Hrnjak, desno kaštanski župnik o. Dane Herak

Stari crtež iz radatovićke župe. Selo Šiljki i nekadašnje uskočke kuće prekrivene škopom.

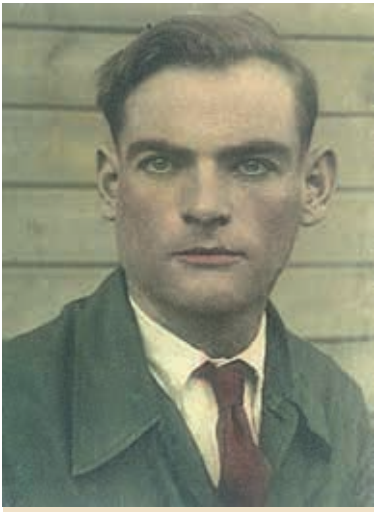
U vinogradu kod obitelji Dragišić u selu Dragišići (župa Kašt) 1958. godine

Fotografija s proštenja u žumberačkoj grkokatoličkoj župi sv. Ćirila i Metoda u Metlici. Prvi s desna o. Ivan Pavković, drugi s desna radatovićki župnik Jure Hrnjak, četvrti s desna o. Nikola Kekić župnik u Kaštu i Metlici

Miloš Raić - jedan od prvih Žumberčana na radu u Njemačkoj

U Žumberačkom arhivu u Stojdragi čuvaju se i fotografije Miloša Raića iz sela Raići župa Grabar, jednog od prvih iseljenika -gasterbajtera u Njemačku. On je tridesetih godina prošlog stoljeća boravio u njemačkoj regiji Bavarska i iz tog razdoblja sačuvale su se njegove fotografije. Radio je na jednom njemačkom poljoprivrednom gospodarstvu.

Fotografija u boji Miloša Raića jednog od prvih žumberačkih iseljenika u Njemačku

Miloš na radu u polju

Miloš s tradicionalnim bavarskim šeširom i harmonikom frajtonericom

Miloš sa njemačkim prijateljima

OD KRIJESA DO KRIJESA
PO NAŠIM ŽUPAMA

ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA U 2022. GODINI

Novi načini komunikacije u župi

Na području zagrebačke grkokatoličke župe sv. Ćirila i Metoda živi danas oko tri tisuće vjernika. Svi oni žive u raznim gradskim naseljima što uvelike otežava svakodnevnu komunikaciju sa matičnom župom. Kako bi donekle riješili taj problem odlučili smo tijekom 2022. godine poboljšati komunikaciju župe i župljana. U tom smislu pokrenuta je web stranica na adresi: www.zupasvcirilaimetoda.hr

Na toj web stranici daju se najvažnije informacije o terminu bogoslužja, održavanju vjeronauka i probama crkvenih zborova. Ujedno se tu nalazi i kontakt župnog ureda kao i kratka povijest župe. Od pokretanja stranice veliki je broj posjetio i virtualnu šetnju kroz župnu crkvu koja je također dostupna na spomenutoj web stranici. Osim internetske stranice pokrenut je i facebook profil za župu na kojem je također moguće pronaći informacije i najave događaja u župi. Osim novih digitalnih poveznica sa župom u vidu web stranice i facebook profila tijekom ove 2022. pokrenuli smo i tiskano župno Glasilo u boji koje na nekoliko stranica donosi najvažnije informacije. U narednom periodu će se nastaviti sa redovitim izdavanjem ovog glasila. Uz sve ovo potrebno je istaknuti kako je od Konzervatorskog odjela u Zagrebu ishodovana i posebna dozvola da se na župnu crkvu postavi oglasni ormarić. Oglasni ormarić je postavljen ne pročelje i sada se sve informacije mogu javno obznaniti u njemu. Možemo kazati kako je 2022. godina veoma važna jer je uspostavljen potpuno novi način komunikacije zagrebačke grkokatoličke župe i javnosti.

Konzervatorski odjel izdao je rješenje po kojem je dozvoljeno postavljanje oglasnog ormarića na pročelje crkve.

Sada su informacije dostupnije javnosti.

Sakramentalni i pastoralni život župe

Tijekom godine u našoj župi bio je iznimno aktivan pastoralni život. Zabilježen je najveći broj krštenja u jednoj godini u posljednja tri desetljeća. Ta činjenica razveseljuje i motivira za daljnji rad. Osim redovitih krštenja organizirana je u župi i priprema za katekumene. Novi članovi župe koji su to postali krštenjem nose blagoslov i molimo za njih.

Krštenje Elin Romanović

Krštenje Hrvoja Goleša

Krštenje Larise Goleš

Krštenje Mie Josipe Salmić

Krštenje, miropomazanje i pričest katekumena

Krštenje Nikolasa Kordića

Vjenčanje mladog para Josipa i Marte Kekić

Prva pričest

U svakoj crkvenoj zajednici posebna se pažnja posvećuje najmanjima. I u našoj župi kroz redovitu vjeronaučnu poduku djeca se pripremaju za primanje sakramenta sv. Pričesti. Ovogodišnji prvopričesnici dolazili su na liturgiju zajedno sa svojim roditeljima a nakon liturgije ostajali bi na poduci. Nakon priprave pristupili su svečanom primanju Tijela i Krvi Kristove. Pričest su primili: Arna Car, Donata Knezić, Leona Banek, Jakov Bahtjuk i Josip Kustić. Neka ih dobri Bog prati u njihovom daljnjem životu.

Ovogodišnji prvopričesnici zagrebačke grkokatoličke župe

Župno proštenje

Ovogodišnje župno proštenje – Ćirilovo proslavljeno je na veoma svečani način. Svečanu svetu liturgiju predslavio je križevački vladika Milan Stipić u zajedništvu sa svećenicima, a đakonirala su tri đakona. To je prvi puta da su na jednoj proslavi u našoj konkatedrali služila trojica đakona. Evanđelje je tom prilikom pjevano na tri jezika: grčkom, staroslavenskom i hrvatskom. Na svečanosti je pjevao Ćirilometodov kor u sva tri sastava: muškom, mješovitom i mladom. Na kraju svečanosti vladika je blagoslovio kistove za mirstvovanje, jedan kist ostaje župi a druga dva darovana su katedralnom i žumberačkom dekanatu.

Proslava Ćirilova na kojoj su po prvi puta u povijesti župe služila tri đakona

Mirstvovanje vjernika na kraju liturgije

Liturgijski život

Liturgijski život unutar župne zajednice ne bi bio cjelovit bez godišnje liturgije za pokojne. U tom smislu na Zadušnu subotu okupili su se uz vladiku i svećenike mnogobrojni vjernici koji su prikazali svoje molitve za drage pokojnike.

Zadušna subota okuplja vjernike u molitvi za pokojnike

Rimokatolička misa u našoj konkatedrali nakon čak 140 godina

Konkatedrala na Gornjem Gradu građena je 1885., pet godina nakon razornog potresa 1880. godine. Tadašnji arhitekt crkve Herman Bolle odredio je da se u crkvi ne stavlja ravni plafon već da se slijedi krovna konstrukcija – dakle bez ravnog ili zaobljenog svoda. To se sada pokazalo kao presudno da crkva sv. Ćirila i Metoda u posljednjem potresu (2020.) nije znatnije oštećena. Da je postojao ravni plafon on bi se u posljednjem potresu zasigurno urušio kao što je to slučaj u obližnjoj crkvi sv. Katarine i djelomično u crkvi sv. Marka. Sve to utjecalo je da su obije rimokatoličke crkve izvan upotrebe. Kako bi vjernici ipak imali bogoslužje u latinskom obredu u našoj je konkatedrali služena sveta misa po rimskom obredu. Misu je služio prebendar Zagrebačke nadbiskupije dr. Denios Barić a pjevao je zbor crkve sv. Marka. Zadnji put misa se služila u našoj crkvi davne 1882. godine, dakle prije čak 140 godina. Drago nam je da su vjernici rimskog obreda slavili Gospoda po vlastitom obredu u našem hramu.

Misu po rimskom obredu je u konkatedrali služio prebendar Zagrebačke nadbiskupije dr. Denis Barić

Nova izdanja za župu

Osobitu pažnju u pastoralu župe potrebno je posvetiti bogoslužjima. Kako bi vjernicima približili svu ljepotu istočnih bogoslužja tijekom 2022. godine priredili smo posebna izdanja za lakše praćenje večernje, panahide, akatista, molebena, Isusove molitve i drugih prigodnih bogoslužja. Ukupno je pripremljeno i objavljeno 25 bogoslužbenih izdanja.

Nova bogoslužbena izdanja za potrebe župnog grkokatoličkog pastorala

Relikvije sv. Bazilija Velikog u konkatedrali od 2022. godine

Konkatedrala kao druga crkva u eparhiji zasigurno zaslužuje da se u njoj čuvaju relikvije. Kako bi potakli vjernike na intenzivniji molitveni život odlučeno je da se vjernicima u crkvi trajno izlože relikvije sv. Bazilija Velikog. Upravo je na mjestu današnje župne crkve u prošlosti stajala crkva sv. Bazilija. Relikvije su župi poklonjene od Ordinarijata Križevačke eparhije. Naime relikvije su se od 1774. godine nalazile u posjedu grkokatoličkih vladika. Relikvije sv. Bazilija dopremljene su iz Rima gdje su se prethodno nalazile. Prema izvornoj dokumentaciji koja se nalazi uz relikvije neko vrijeme relikvije sv. Bazilija čuvao je u Rimu kardinal na glasu svetosti Roberto Belarmin. Za relikvije je izrađen i poseban tron.

Relikvijar s moćima sv. Bazilija

HORATIUS MATTHÆIUS
UTRIUSQUÆ SIGNATURÆ REFERENDARIUS
DEI, ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA
ARCHIEPISCOPUS COLOSSENSIS
SS. D. N. PAPÆ PRÆLATUS DOMESTICUS. PONTIFICIO SOLIO ASSISTENS.
NT SACROSANCTÆ LIBERIANÆ BASILICÆ CANONICUS.

Gratis ubique.

Dokumentacija iz Rima (1774.) o autentičnosti relikvija sv. Bazilija Velikog koje se sada nalaze u zagrebačkoj konkatedrali na Gornjem Gradu

Konkatedrala otvorena za koncerte

Župna crkva u svakom smislu otvorene je za vjernike, a sve više i za koncertne događaje. Tijekom godine organiziran je niz koncerata na kojima je prisustvovao značajan broj vjernika. S tom tradicijom nastavljamo i

Koncert oratorijskog zbora župe sv. Marka – Cantores sancti Marci u konkatedrali

Koncert sakralne glazbe koju su izveli članovi glazbene škole Ivana Lučića iz Velike Gorice

dalje. U Adventu i drugim razdobljima godine kada je povećan broj turista na Gornjem Gradu koncerti su posjećeni i uvelike doprinose promociji naše crkve.

Stare matice kopirane

Uz sve aktivnosti napomenimo da smo i ove godine posvetili posebnu pažnju matičnim knjigama. Stare crkvene matice grkokatoličke zajednice u Zagrebu, dok je još postojala crkva sv. Bazilija Velikog (dakle prije 1885.) i prije osnutka župe sada su kopirane i pohranjene u Eparhijski arhiv. Originali starih matica ostaju u župi a kopije se pohranjuju u arhiv. Na taj način vrijedne knjige ostaju sačuvane za budućnost.

Crkvene matice zagrebačke grkokatoličke zajednice dok je postojala crkva sv. Bazilija (19.st.) kopirane su i pohranjene u Eparhijski arhiv.

Radovi u župi – suradnja sa sjemeništem

Kako bi smanjili troškove grijanja tijekom godine zamijenjeni su dotrajali radijatori-puhalice u crkvi. Ekonomičniji radijatori sada će brže zagrijati crkvu i smanjiti troškove.

Ugradnja novog sustava za grijanje u župnoj crkvi

Kako župa nema vlastitog prostora koristi se prostor sjemeništa. U sjemenišnoj dvorani uređen je u ljetnim mjesecima mali kutić za djecu. Tu djeca mogu crtati i igrati se nakon liturgije i prilikom drugih druženja.

Isto tako za majke sa malom djecom osposobljena je jedna soba u prizemlju sjemeništa koja je opremljena televizorom. Na taj način roditelji su dobili mjesto gdje mogu boraviti sa svojom djecom.

U sjemenišnoj dvorani uredili smo mali kutak za dječicu

Soba za djecu i mlade

Stare slike iz župe

Kako je nekada bilo u našoj župi svjedoče nam stare fotografije. U našoj župi čuvamo stare uspomene koji su najbolji svjedoci nekadašnjeg života. Zahvaljujemo svima koji su tijekom ove godine donijeli stare fotografije u naš župni ured.

Don Živko Kustić sa najmanjima ispred ikonostasa

Crkvu na Gornjem Gradu obnavljao je zaslužni župnik o. Ivan Pavković

Prva pričest u župi

Prva pričest nekad

Zagrebački župljani nekad

Grkokatolički klerici u procesiji ulicama Zagreba

Na kraju, župa sv. Ćirila i Metoda nastavlja svoj hod prema godini Svećeničkog reda u kojoj posebnu pažnju treba posvetiti svećeničkim zvanjima. A ona nastaju prije svega u dobrim kršćanskim obiteljima.

S nami Bog!

Župnik

o. Daniel Vranešić

KATEDRALNA ŽUPA PRESVETE TROJICE - KRIŽEVCI

U nedjelju, 30. siječnja 2022., u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima svečanom liturgijom Križevačka eparhija je proslavila blagdan svojih nebeskih zaštitnika – sveta tri svetitelja (Tri jerarha ili biskupa). Svečanu arhijerejsku liturgiju u katedrali služio je vladika križevački mons. Milan Stipić, u suslavlju s novim vrhbosanskim nadbiskupom i metropolitom Tomom Vukšićem, koji je propovijedao, zatim bjelovarsko-križevačkim biskupom Vjekoslavom Huzjakom, varaždinskim biskupom Božom Radošem, sisačkim biskupom Vladom Košićem te pomoćnim zagrebačkim biskupima Ivanom Šaškom i Mijom Gorskim kao i s brojnim svećenicima iz svih dijelova eparhija te đakonima i bogoslovima

Biskupi na proslavi Sveta tri Jerarha - nebeskih zaštitnika Križevačke biskupije

U nedjelju, 20. ožujka 2022., kad se u Grkokatoličkoj Crkvi slavi Križupoklonstvena nedjelja, u Đurđevcu, u rimokatoličkoj župnoj crkvi sv. Jurja, Liturgiju sv. Bazilija Velikoga služio je kancelar Križevačke eparhije o. Vladimir Simunović. Na liturgiji su se okupili brojni Ukrajinci koji sada kao izbjeglice borave u hotelu Picok u Đurđevcu, liturgijsko pjevanje su predvodili pjevači iz Križevaca.

U molitvi sa vjernicima u Đurđevcu

Na svetkovinu Blagovijesti presvetoj Bogorodici, 25. ožujka, vladika križevački Milan Stipić služio je svečanu blagdansku liturgiju i na kraju zajedno s nazočnim klerom i vjernicima izmolio Molitvu za mir i posvetu svijeta te napose Ukrajine i Rusije Bezgrješnomu srcu presvete Bogorodice zajedno s papom Franjom i biskupima cijeloga svijeta. Za tu prigodu je na tetrapodu stajao kip Gospe Fatimske.

Molitva pred kipom Gospe Fatimske u našoj katedrali

Svečano proslavljen Uskrs - Pasha Gospodnja u katedrali

Najveći kršćanski blagdan - Uskrs ili Pasha Gospodnja, svečano je proslavljen u grkokatoličkoj katedrali u Križevcima, gdje je svete obrede na Veliki četvrtak, petak, subotu i Uskrs služio križevački vladika Milan Stipić, zajedno sa svećenicima, đakonima i monasima. Na sam Uskrs svečanu uskrsnu arhijerejsku liturgiju vladika Stipić služio je u katedrali Presvete Trojice u 10 sati, s brojnim svećenicima i narodom, a pjevao je Katedralni zbor. Na uskrsnoj liturgiji vladika Milan je zaredio za đakona monaha Ivana Karlića koji je sad postao novi jerođakon Križevačke eparhije, na radost cijele eparhije i osobito monaškoga bratstva Manastira Pokrova presvete Bogorodice koji sada živi i služi uz Katedralu.

Bogoslužje kod Božjeg Groba

U nedjelju, 24. travnja, kada Grkokatolička Crkva u Hrvatskoj slavi Tominu nedjelju - prvu nedjelju po Uskrsu, u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima okupilo se preko 600 Ukrajinaca izbjeglih od rata iz raznih gradova sjevero-zapadne Hrvatske koji su došli proslaviti Uskrs koji je ove godine prema starom kalendaru pao te nedjelje. Arhijerejsku liturgiju služio je križevački biskup mons. Milan Stipić, zajedno s brojnim svećenicima i đakonima, a pjevao je Zbor grkokatoličke katedrale. U dupkom ispunjenoj katedrali na liturgiji su sudjelovali i veleposlanik Ukrajine u RH Vasil Krilič te koprivničko-križevački župan Darko Koren i gradonačeknik Križevaca Mario Rain.

Mnoštvo naroda ispunilo je križevačku katedralu

Ispunjena katedrala pobožnog puka

Proslava naslovnog blagdana katedrale Presvete Trojice u Križevcima

Na Duhovski ponedjeljak, kada Grkokatolička Crkva slavi blagdan Presvete Trojice, 6. lipnja 2022., proslavljen je naslovni blagdan Katedrale Presvete Trojice u Križevcima. Tom prigodom svečanu arhijerejsku liturgiju služio je križevački vladika Milan Stipić, u zajedništvu sa svećenicima i đakonima Križevačke eparhije kao i rimokatoličkim svećenicima iz križevačkog dekanata Bjelovarsko-križevačke biskupije i drugih krajeva. Liturgiju je pjevao Katedralni zbor pod ravnanjem Martina Pleše.

Druženje i nakon liturgijskog slavlja

O. Ivan Karlić zaređen za svećenika

U četvrtak 1. rujna 2022., kada grkokatolička Crkva slavi početak crkvene godine - Načalo Indikta -, u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, vladika križevački Milan Stipić rukopoložio je za prezbitera monaha o. Ivana Karlića. Svečano liturgijsko slavlje održano je na svršetku svećeničkih duhovnih vježbi klera Križevačke eparhije koje je u ovoj prigodi pohodio te koncelebrirao i propovijedao apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Suslužili su brojni svećenici kao i đakoni Križevačke eparhije, iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Slovenije, zatim rimokatolički svećenici iz Zadarske nadbiskupije te Sisačke i Bjelovarsko-križevačke biskupije, a pjevao je Zbor križevačke katedrale pod ravnanjem Martina Pleše.

Na liturgiji je prisustvovao i nuncij u RH mons. Giorgio Lingua

U subotu, 1. listopada 2022., kada se u dalmatinskoj grkokatoličkoj župi Pokrova presvete Bogorodice u Kričkama kod Drniša tradicionalno okupljaju dalmatinski grkokatolici i hodočasnici iz svih krajeva Hrvatske,

Križavački hodočasnici u Kričkama

sudjelovali su i naši vjernici iz Križevaca zajedno s našim katedralnim zborom. Svečanu arhijeresku liturgiju služio je vladika Milan uz susluživanje grkokatoličkih i rimokatoličkih svećenika i đakona, a liturgiju je pjevao Zbor grkokatoličke katedrale iz Križevaca pod ravnanjem Martina Pleše.

Koncert „Ave Maria" mješovitog zbora katedrale u Križevcima

U petak, 14. listopada 2022., u organizaciji Ureda za crkvenu glazbu, umjetnost i kulturna dobra Križevačke eparhije održana je prva večer duhovnog triptiha u Katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Svečani koncert u čast Bogorodice Marije pod nazivom "Ave Maria" izveo je Mješoviti zbor katedrale Presvete Trojice pod ravnanjem maestra Martina Pleše, a na programu su bile poznate marijanske skladbe zapadne i istočne kršćanske liturgijske baštine.

Nastup umjetnika na koncertu

U subotu 29. listopada naš Mješoviti zbor katedrale Presvete Trojice sudjelovao je na 10. Festivalu zborske duhovne glazbe „Jubilate Deo" u Drnišu, a u nedjelju 30. listopada naš zbor pjevao je na sv. Misi u župi Rođenja BDM Gradac.

U nedjelju 24. po Duhovima, 20. studenoga 2022., Hrvatska radiotelevizija je na prvom programu prenosila svetu arhijerejsku liturgiju iz Katedrale Presvete Trojice u Križevcima koju je služio vladika križevački mons. Milan Stipić u zajedništvu s više svećenika i đakona. Suslužili su

Posjetitelji na koncertu

dvojica gostujućih svećenika iz Ukrajine, iz Lavova i Mukačeva, zatim katedralni župnik o. Mihajlo Simunović, kancelar o. Vladimir Simunović, ravnatelj Caritasa Križevačke eparhije o. Nenad Krajačić, o. Zenjo Zastavni, župnik Splita, đakoni o. Livio Marijan i o. Antonije Pajić, a posluživai

bogoslovi Križevačke eparhije i dvojica slovačkih akolita. Liturgiju su pjevali pjevači Katedralnog zbora pod ravnanjem maestra Martina Pleše.

Naša katedralna župa povećala se za osam novih članova, koji su se krstili u našoj katedrali. Među njima i dvoje raseljenih ukrajinaca. Te ujedno i jedno vjenčanje.

Liturgija je izravno prenošena na 1. programu HTV-a

Krštenje u katedrali

Dobrodošli u zajednicu spašenih

U nedjelju 11.12. svečano je proslavljen blagdan sv. Nikole blagdanskom liturgijom uz nazočnosti mnoštva djece iz Križevaca i njihovih roditelja, te brojne djece ukrajinskih izbjeglica. Svetu liturgiju je služio mons.

Novokršteni član sa obitelji i biskupom

Milan Stipić, biskup križevački, zajedno sa svećenicima i đakonima, a pjevali su pjevači katedralnog zbora. Na kraju liturgije djeci su podijeljeni prigodni darovi.

Obnovljeni svod

Što se tiče građevinskih zahvata na katedrali restauriran je svod na katedrali od kora do soleje i privodi se kraju ograda kod ulice.

Što se tiče bogoslužena, svake nedjelje je pjevana liturgija u 10:00 sati, na kojima redovito sudjeluju naši pjevači Katedralnog zbora. A preko tjedna redovite su i liturgije navečer u 18:00 ili 19:00 sati.

o. Mihajlo Simunović
katedralni župnik

ŽUPA SAMOBOR

Godinu 2022. u Pastoralnom centru praoca naše vjere Abrahama u Samoboru obilježila su brojna i raznovrsna događanja, od godišnjeg proštenja, hodočašća u Kričke i Visovac, krštenja, Zahvalne nedjelje pred sam kraj godine i nastavak gradnje crkvenog tornja.

Četvrta zadušna subota u Samoboru

U grkokatoličkom pastoralnom centru praoca naše vjere Abrahama u subotu 26. ožujka služena je Četvrta zadušna subota. Liturgijsko slavlje predvodio je biskupski vikar Daniel Vranešić. Prigodnu propovijed izrekao je križevački katedralni župnik o. Mihajlo Simunović. On je teološki i pastoralno protumačio blagdan Blagovijesti, zadušne subote i molitvu pape Franje za mir u Ukrajini i Rusiji. Na liturgiji je pjevao župski zbor. Nakon liturgije izmoljena je papina molitva za mir.

Molitveno obilježavanje Zadušne subote u Samoboru 2022. godine

Muke Presvete Bogorodice u Samoboru

U grkokatoličkom pastoralnom centru Praoca naše vjere Abrahama u Samoboru u subotu 25. lipnja liturgijski je proslavljen dan Muka Presvete Bogorodice kako se kod grkokatolika naziva blagdan kojeg rimokatolici

slave kao Srce Marijino. Svetu liturgiju predvodio je žumberački biskupski vikar o. Daniel Vranešić. U prigodnoj propovjedi stavrofor o. Željko Pajić prisutne vjernike pozvao je da po primjeru Presvete Bogorodice prihvate životne tegobe i poteškoće kao što je to činila naša nebeska Majka.

Vjernici u našoj crkvi okupljeni u molitvi

Na kraju liturgijskog slavlja vjernici su dok su se molile molitve duhovnog oslobođenja i duševnog iscjeljenja i za tjelesno zdravlje pomazani svetim uljem.

Hodočašće u Kričke i na Visovac

U subotu, 1. listopada 2022., kada se u dalmatinskoj grkokatoličkoj župi Pokrova presvete Bogorodice u Kričkama kod Drniša proštenjarski - tradicionalno okupljaju dalmatinski grkokatolici i hodočasnici iz svih krajeva Hrvatske, vladika križevački mons. Milan Stipić služio je arhijerejsku liturgiju . S vladikom Milanom suslužili su grkokatolički i rimokatolički svećenici i đakoni, a liturgiju je pjevao Zbor grkokatoličke katedrale iz Križevaca pod ravnanjem Martina Pleše. Nakon sv. liturgije i zajedničkog ručka hodočasnici iz Samobora, Jastrebarskog i Križevaca uputili su se na otočić Visovac gdje su razgledali franjevački samostan. Posljednja stanica tog hodočašća bio je povjesni hrvatski kraljevski grad Šibenik s svojim znamenitostima: katedralom i obnovljenim utvrdama.

Hodočasnici na Visovcu

Abrahamovo u Samoboru

U nedjelju 9. listopada u grkokatoličkom pastoralnom centru praoca naše vjere Abrahama arhijerejskom liturgijom koju je služio križevački grkoaktolički biskup Milan Stipić u koncelebraciji grko i rimokatoličkih svećenika proslavljen je godišnji blagdan nebeskog zaštitnika. Biskup Stipić u svojoj pastirskoj riječi mnogobrojnim vjernicima istaknuo je snažnu vjeru

Vladika Milan u samoborskom svetištu

kojom je praotac Abraham hodao s Gospodinom kroz svoj život. I danas praotac Abraham ostaje uzor ustrajnosti i povjerenja u Gospodina i u situacijama kada izgleda da nas je Svevišnji napustio. Abrahamov primjer kroz biblijske tekstove poručuje i danas da Bog nikoga ne ostavlja koji mu ostaju vjerni usprkos svim duhovnim i materijalnim kušnjama.

Nakon svete liturgije žumberački KUD Marko Vukasović održao je u čast Presvete Bogorodice koncert Marijanskih pjesama.

Molitveni i biblijski susreti u Samoboru

Prije tri godine na inicijativu tadašnjeg samoborskog župnika o. Daniela Vranešića formirala se molitvena zajednica. Njezin prvotni cilj bila je duhovno-molitvena obnova župe, naroda i kraja. Na svom početku grupe koja danas broji 20 osoba redovito je i s vjerom dolazilo pet osoba. Svaki naš molitveni susret koji se održavao jednom tjedno sastojao se od molitve iz časoslova, molitve krunice s osobnim i zajedničkim nakanama, čitanja Svetog pisma te zaziva Duha Svetoga na sve naše izrečene nakane. Nakon dvije godine i imenovanja novog župnika o. Mile Vranešića, sadržaj našeg molitvenog susreta se proširio. Na njegov prijedlog i uz podršku zajednice uvedeni su biblijski razgovori koji slijede nakon molitve krunice.

Molitvena zajednica grkokatoličke župe u Samoboru okuplja se svakog utorka u večernjim satima

Na njima smo prolazili dio po dio Svetog pisma. Uz vodstvo svećnika vjernici su nakon što bi pročitali pojedine dijelove iz Biblije sami pripremali predavanja. Na tu temu su se kasnije mogla postaviti pitanja, a povela se vrlo često zanimljiva rasprava. Vjerujemo kako smo kroz sve to polako rasli u iskustvu svoje vjere, ali i zajedništvu koje smo među sobom gradili. Možemo reći kako smo kroz to vrijeme postali velika obitelj koja zajedno slavi blagdane, rođendane, imendane, koja dijeli lijepe, ali i one manje lijepe trenutke. Sve naravno s Božjim blagoslovom i pod vodstvom Duha Svetoga ,zagovorom naše nebeske Majke Marije i zagovorom zaštitnika naše župe praoca vjerere Abrahama.Radost će nam biti ako se zajednici priključe novi članovi. Veselilo bi nas kada bi se i po drugim župama naše drage biskupije koja se priprema na proslavu velikog jubileja 25o. godišnjicu biskupije formiraju slične zajednice.

Nova krštenja

Crkva Kristova vođena Duhom Sveti u svojim članovima bogata je raznim darovima. Veseli nas da u grkokatolički pastoralni centar praoca naše vjere Abrahama dolaze članovi Neokatekumena. To je zajednica koja na specifičan način spaja crkvenosti koju njeguju grkokatolici i jednog su-

Krštenje male Barbare Gvozdanović

vremenog izričaja vjere. Različitost a opet zajedništvo jer Duh Božji puše kako hoće i gdje hoće.U Crkvi ima mjesta za razigranost bogatih darova od onih malo radikalnijih do progresističkih, glavno je da se živi i svjedoči svoju vjeru i zajedništvo.

Tako nas je sve razveselilo krštenje Barbare Gvozdanović. Mnogobrojni pridošli članovi zajednice ispunili su crkvu, župno dvorište i parkiralište. Bilo je milina uživati u euharistijskom slavlju i samom krštenju. Radost Kraljevstva Božjega još jednom pobjedila je sitne zemaljske interese i oslobodila se svojih sitnih egoistčkih prohtjeva. Još jednom se pokazalo da ne smijemo trnuti Duh Božji u Crkvi pretvarajući je u neku zastarjelu i fosiliziranu beživotnu tradicionalističku instituciju.

Krštenje Eme Sofije Milaković

Zahvalna nedjelja

U mjesecu studenom kada je tradicionalno završetak radova i ubiranja plodova iz naših vrtova i polja željeli smo Gospodinu zahvaliti na daru plodova zemlje. Isto tako smo zahvalni da smo mogli raditi svojim rukama i tako barem malo pomoći u proizvodnji osnovnog ljudskog energenta, zdrave hrane. Jer Gospodin Bog je još na početku Biblije rekao: „Obrađujte zemlju u znoju lica svojeg".

Zahvalna nedjelja – radost za najmanje

Posebno su naša djeca uživala u crkvi oko košarica punih plodova zemlje kao i roditelji koji su postali vjeroučitelji i poljoprivredni stručnjaci u tumačenju kako se oko čega radi i čemu koji plod služi. Nadamo se da će se ovaj lijepi običaj u Crkvi prihvatiti i proširiti.

Dogradnja tornja

Veseli nas da nakon vremena pandemije i stagnacije i zahvaljući dobrim ljudima nastavljamo izgradnju tornja na našoj crkvi. Svjesni teške ekonomske situacije moramo biti strpljivi ali ne malodušni. Budući da je crkva a time i toranj integralni dio svih nas onda je dostojno i pravedno da u tom poduhvatu sudjelujemo svi kao zajednica. Bilo bi pravedno da svaki član zajednice za izgradnju etaže tornja doprinese kroz godinu u tjednoj vrijednosti jedne štruce kruha. Svakom pametnom ne treba previše tumačiti ni objašnjavati. Unaprijed hvala na razumjevanju i podršci.

Župnik
Milan Vranešić

ŽUPA SV. JURJA U STOJDRAGI

Kalendarskim i meteorološkim odlaskom zime i nadolazećim proljetnim vremenom tradicionalno se budi novi život. Kada je bilo brojčano stanje naroda veće pripreme su bile idilično radne i vesele. Znak tog buđenja bile su i velike pripreme za Jurjevsko proštenje. Danas je skromnije, ali Bogu hvala još uvijek radosno, veselo i radišno. Usuđujemo se nadati nadolazećim boljim vremenima. Do tada bilježimo tek neke važnije događaje.

Treća zadušna subota - spomen naših dragih pokojnika

U grkokatoličkoj župi sv. Jurja u Stojdragi u subotu 19. ožujka liturgijski je proslavljena Treća zadušna subota. Liturgijsko slavlje predvodio je žumberački biskupski vikar o. Daniel Vranešić u koncelebraciji susjednih svećenika. Propovijedao je metlički i radatovički župnik o. Ivan Skalincky. U propovjedi je istaknuo važnost slavljenja zadušnih subota u tradiciji istočnih i orijentalnih Crkava. Kod vjernika latinske Crkve u korizmeno vrijeme naglasak se stavlja na muku i trpljenje, a kod istočnih se naglašava radost zbog pročišćenja duhovnog života.

Dok se duhovno pripremamo i rastemo u iščekivanju blagdanja Kristova uskrsnuća na zadušne subote prisjećamo se svojih dragih preminulih članova obitelji i prijatelja. Na kraju propovijedi o. Ivan kao rođeni Ukrajinac sve prisutne pozvao je na molitvu za mir u njegovoj ratom zahvaćenoj rodnoj Ukrajini. Nakon svete liturgije okupljeni su se uputili na mjesno groblje, a prisutni svećenici su kod svećeničkog groba izmolili molitvu odrješenja.

Jurjevo na Stojdragi i Markovski blagoslov

Grkokatolička župa sv. Jurja u Stojdragi u nedjelju 24. travnja svečano je proslavila svog nebeskog zaštitnika. Liturgijsko slavlje predvodio je stavrofor Mile Vranešić u koncelebraciji sa susjednim slovenskim župnikom iz Velike Doline vlč. Janezom Dolencem. Crkveno pjevanje uz domaće pjevače predvodile su članice KUD-a Marko Vukasović iz Samobora. Vjerni svojoj crkvenoj tradiciji obavljen je i markovski blagoslov voćnjaka, vinograda, vrtova i polja.

U popodnevnim satima služen je i moleben na čast Presvetoj Bogorodici. Prije početka sv. liturgije svi vjernici na nedjelju milosrđa izmolili su prigodnu molitvu na čast Božjeg milosrđa. U popodnevnim satima posjetitelji su uživali u predivnom proštenjarskom okruženju.

Markovski blagoslov na Jurjevo 2022.

Na Jurjevo je ispred škole u Stojdragi organizirana veselica po žumberački. Haj, haj, haj, divan je Žumberak kraj...

Na Jurjevsko proštenje su pristigli i mnogi vjernici iz susjedne Slovenije

Presveto Trojstvo na Kravljaku

U nedjelju 12. lipnja u župi sv. Jurja u Stojdragi, u kapeli Presvete Trojice u selu Kravljak proslavljeno je godišnje proštenje. Liturgijsko slavlje predvodio je župnik vlč. Mile Vranešić, a pjevale su članice zbora Presvete

Trojačko proštenje na Kravljaku

Bogorodice iz Samobora. Predvoditelj liturgijskog slavlja u svojoj homiliji naglasio je važnost riječi iz poslanice apostola Pavla da Isusovi prijatelji hodaju u svjetlosti i svijetle svojim dobrim djelima. Isto tako poseban je naglasak stavio na Isusove riječi gdje su dvojica i trojica skupljena u Njegovo ime da je On među njima.

Valja istaknuti da su izgradnju ove kapelice 1926. godine financijski podržali iseljeni Kravljačani iz Amerike. Nekada vrlo brojno selo s brojnim obiteljima živi s dva stanovnika, ali vrlo uređenim okućnicama i kućama. Godišnje proštenje okuplja raseljene župljane u radosti, veselju i vjerničkom zajedništvu.

Vjenčanje na Stojdragi

Stanovnici Žumberka vjekovima su se zbog specifičnosti uvjeta života iseljavali ali kuda god pošli uvijek su u srcu nosili svoj zavičaj. Neki su se vraćali u zavičaj a neki su trajno ostajali u tuđini. U posljednje vrijeme veseli se da novi naraštaji koji su rođeni u dalekom svijetu dolaze u zavičaj svojih djedova, baka i roditelja primiti sakramente vjenčanja, krštenja . U župi sv. Jurja Stojdraga u posljednje vrijeme to je učestalo. Posebno veselo, gotovo nezaboravno bilo je polovicom mjeseca rujna. Djevojka Janka Ra-

Svečanost vjenčanja Emanuela i Janke u stojdraškoj crkvi

pljenović dijete kršnog Žumberka sa svojim zaručnikom Emanuelom krenula je u bračni život u crkvi svetog Jurja. Bijaše to jedinstven i nezaboravan događaj o čemu slike svjedoče više nego bilo koje riječi. Dragi naši Janka i Emanuel neka vas blagoslovi Bog u sve dane života vašega!

Lovstvo, lov i lovci

Lovstvo je više od samog lova. Ono danas nadilazimo vjekovima stvarane negativne stereotipe. Ono poprima obrise društvene aktivnosti u raznim oblicima očuvanja prirode, očuvanju biološke ravnoteže, psihološkog rasterećenja a iznad svega njegovanja zajedništva. Boraveći u prirodi danas se lovci brinu o prehrani životinja, uređuju šumske staze, grade hraništa a oni bolje organizirani i reprezentativne lovačke kuće s pratećim objektima. Svakako da se u današnje vrijeme kada je sve manje ljudi na ruralnim područjima a štetne divljači sve više važno uspostaviti kakvu takvu održivu ravnotežu. Posebno valja istaknuti da na žumberačkom graničnom području njeguju zajdništvo lovaca iz Hrvatske i Slovenije. Redovitim međusobnim ugoščivanjem, druženjem ali i obaveznim lovačkim pričama – samohvalama ispunjavaju slobodne sate. Pohvalno je vidjeti te ljude na blagdan sv. Huberta, zaštitnika 3. studenog na svetoj misi. Tako su se lovci udruga Žumberačka Gora i Žumberački vepar iz Budinjaka okupili u ranim jutarnjim satima na brdu Grandovica u kapeli Posljednjeg i pravednog suda. Radatovićki lovci u svojim redovitim aktivnostima posebnu pozornost posvećuju organizaciji proslave 24. lipnja na Svetoj Geri.

Zato nikoga više ne iznenađuje da su žumberačka lovišta sve uređenija a lovci ponosni na svoj rad i ulov. Ovakvim nesebičnim radom potiču nadu u još uređenije žumberačko okruženje. To se pogotovo događa dokinućem sadašnjih graničnih problema kada se konačno obnavljaju i aktiviraju nekadšnje prometnice žumberačkim žargonom zvane – preko gore: Petričko Selo – Grić – Ječmište - Pogana Jama – Kostanjevica ili Sošice – Vodice – Blaževo Brdo – Šentjernej ili Sošice - Boljara – Sveta Gera, ili Radatovići - Popovići – Drage i Radatovići – Sveta Gera, Stojdraga – Vlaški Križ - Velika Dolina, Klinovica – Osunja - Prušnja Vas, Poklek – Poganci.

Župnik
Milan Vranešić

ŽUPA GRABAR

Župa sv. Ivana Krstitelja opstaje i živi usprkos demografskom slomu i prometnoj izoliranosti. Duh vrijednih i marljivih Grabarčana te privrženost svojoj župi najavljuje novi život.

To su i pokazali kad su pristupili uređenju seoskog groblja, okoliša crkve i župsko-društvenih prostora. Oni zavređuju svaku pohvalu. Na žalost godinama se ponavlja da mnogi koji bi mogli doći na naše zajedničke radne akcije i druženje ustrajno ignoriraju ali zato znaju neopravdano kritizirani ako nešto nije u redu. Puno toga moglo bi se učiniti ako bi bilo više sloge. Poznato je da su Grabarčani uvijek njegovali svoju ljubav prema svom zavičaju i međusobnu slogu. Zašto ne bi ono što je lijepo i hvalevrijedno njegovali za sveopće dobro i ljepšu i bolju budućnost?

24. žumberačka likovna kolonija u Grabru

Na predivnom Žumberku u župi svetog Ivana Krstitelja u Grabru održava se 24. žumberačka likovna kolonija u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Samoboru i Žumberačkog vikarijata. Uz članove Likovnoga odjela Ogranka, na Koloniji sudjeluje i Marina Ivančić, predsjednica ULUS-a. Uz uvijek šaljive dosjetke župnika Milana Vranešića i ukusne delicije Žum-

I ove godine održana je likovna kolonija

berčana Milana Delivuka, u prekrasnoj žumberackoj prirodi nastaju novi umjetnički radovi umjetnika: Maje Cipek, Đurđice Debogović, Grozdane Korpar, Tatjane Antolin, Milana Kuhara, Blanke Klemar, Maje Šmit, Franje Jurčina, Zdenke Resar, Marine Ivančić i Snježane Zakanj Radovanić.

Uz likovno stvaralaštvo i poeziju glazbenim ugođajem doprinosi Duo MaLa (Maja Cipek i Lada Lokmer). Izložba likovnih radova nastalih na koloniji održana je u rujnu 2022. u Gradskoj knjižnici Samobor. Sve okupljene došla je pozdraviti i u njihovom radu podržati gradonačelnica Samobora Petra Škrobot.

Godišnjica mature i okrugli rođendan u Jelenićima

Maturanti 4.A Gimnazije Samobor, generacija 1971. godine na osobit način proslavili su godišnjicu mature. U subotu, 11. lipnja 2022. pošlo se na Žumberak, u Jelenićе gdje nam je domaćin bio naš kolega Nikola Jelenić Niko koji je ujedno proslavio „okrugli" rođendan. Znamenitosti i prirodne ljepote Žumberka, koje na toj stazi treba vidjeti i doživjeti, osmislio je naš spiritus movens, svestrani kolega i planinar Zvonko Žibrat. Kako svi kolege nisu bili na Žumberku, zastali smo već u Glažuti i čuli kratko i sadržajno upoznavanje sa staklanom Osredek, prvom na ovim prostorima od koje gotovo više i nema tragova. Zatim smo obišli i zagrlili staru uskočku lipu u Šobatovićima, što je bio zaista jedinstven doživljaj.

Maturanti grabarske škole opet na okupu

Nakon kratke okrijepe kod Nike, pošlo se u Grabar – razgledali smo školu u kojoj je prve đačke dane proveo naš Niko i brojna druga djeca od kojih mnogi više nisu s nama, razgledali smo spomenik plemenitih i znamenitih Žumberčana pred crkvom, a Sveti Ivan pozdravio nas je milozvučnom podnevnom zvonjavom. Po prekrasnom, sunčanom vremenu, kroz rascvjetale livade uspinjalo se na Zečak. Kristalno plavo nebo omogućilo je sa pogled u daljinu, na sve strane svijeta i uz opće oduševljenje prizorima koje smo ovjekovječili bezbrojnim fotografijama.

Na povratku razgledali smo ruševine dvora feldmaršala Vida Gvozdanovića i obišli Spilju presvete Bogorodice Efeške u Čeićkoj Dragi te zaželjli da ova oaza prirodnih ljepota i bogate povijesti ponovno oživi. Druženje je nastavljeno u žumberačkom stilu – uz finu mladu janjetinu, piće i kolače koje su spremili vrijedni Nikini pomagači, sestrična Zdenka sa suprugom i prijateljima te sestra Ana. U razdraganom raspoloženju uz puno priča, sjećanja i smijeha jednoglasno smo zaključili da sve to treba što prije ponoviti.

Ivanje u Grabru

Grkokatolička župa sv. Ivana Krstitelja u Grabru je u nedjelju 26. lipnja svečano proslavila svog nebeskog zaštitnika sv. Ivana Krstitelja. Liturgiju je predvodio žumberački dekan o. Nenad Krajačić uz susluženje okolnih

Liturgija na Ivanje u Grabru

grkokatoličkih svećenika. Propovjednik o. Mile Vranešić potaknuo je prisutne vjernike da vođeni Duhom Svetim po primjeru sv. Ivana proroka hrabro i odlučno progovore o porocima koji danas vladaju u svim strukturama javnog života. Neka nas ne uplaše prijetnje današnjih Heroda, Saloma i Herodijada kao ni mač dvorskih struktura.

Druženje u Golubićima

Liturgijsko pjevanje predvodile su članice zbora Presvete Bogorodice iz Samobora i Žumberačko kulturnoumjetničko društvo Marko Vukasovič iz Samobora. Valja i ovaj put istaknuti da je u isto vrijeme održana INA Delta reli utrka te je zbog zatvorenih prometnica mnogim hodočasnicima onemogućen dolazak na omiljeno žumberačko proštenje.

Župnik
Milan Vranešić

ŽUPA KARLOVAC 2023.

Blagoslov vode na blagdan Bogojavljenja započeo je i pohod i blagoslov domova i obitelji na početku 2022. godine. Sam blagoslov odvijao se već prema ustaljenom redoslijedu koji se svake godine obznani na bogojavljenskoj liturgiji te ispiše na listićima koji se podjele. Pojedine obitelji se telefonski dogovore za prikladan termin! Bilo bi lijepo da se u što većem broju na blagdan Bogojavljenja, koji je neradni dan, nađe više župljana na liturgiji i sa nje ponesu posvećenu vodu za blagoslov svojih domova i drugu prikladnu uporabu.

Tijekom veljače započeli su radovi na obnovi skoro cijelog prizemlja župne zgrade. Tako je u potpunosti obnovljen odvod i dovod vode, prostorija bivše pošte, župna dvorana, soba do nje sa sanitarnim čvorom, cjelokupni hodnik s ulaznim vratima i prostorija ispod terase. Radovi su se odvijali do polovice godine. Zahvaljujući građevinskom i ekonomskom vijeću na čelu s ordinarijem radovi su financirani eparhijskim sredstvima, na čemu od srca zahvaljujemo jer dosadašnje stanje prizemlja zgrade više nije bilo za prikladnu funkciju.

Blagoslov u obitelji Milana i Milkice Hranilović

Obnova prizemlja župne zgrade

Početkom godine započelo je i uređenje i puta između Pastoralnog centra Nacionalnog svetišta sv. Josipa i kapele Ranjenog Isusa. Dogovorom rektora svetišta msgr. Antuna Sente mlađeg i uprave Časnih sestara Bazilijanki hrvatske vice-provincije put prelazi preko zemljišta u vlasništvu sestara. Za te radove trebalo je ukloniti šupu koja je služila kao drvarna te

staru ogradu umjesto koje je postavljena nova sa kliznim vratima na daljinsko upravljanje. Put se otvara po potrebi kad dođu hodočasnici u svetište sv. Josipa pa tako mogu svratiti i do naše crkve. Dakle zemljište na kome se put nalazi nije javna površina već je i dalje vlasništvo ć.s. bazilijanki.

Uređenje puta

U Nedjelju 12. Lipnja prvoj Pričesti pristupila je Anita Reškovac kći Ivana Reškovac i Jelice r. Miljenović. Na Liturgijskom slavlju okupio se lijep broj vjernika i rodbine prvopričesnice. Želimo joj neka ju Euharistijski Isus hrabri i jača u prakticiranju i čuvanju kršćanske vjere u vlastitom obredu.

U četvrtak 7. srpnja u popodnevnim satima pohodili su nas članovi " Marijanskog zavjeta za domovinu". Nakon zajedničke molitve te kratkog tumačenja istočnog obreda zaputili su se u hrvatsko nacionalno

Prvopričesnica Anita Reškovac

svetište sv. Josip. Prenoćili su u prostorijama starog župnog dvora, a u petak 8. srpnja prisustvovali su kod nas na sv. Liturgiji u 7:30 sati. Duhovno obogaćeni nastavili su svoj put. Neka njima, a i cijeloj nam domovini pomaže moćni zagovor Presvete Bogorodice!

Članovi "Marijanskog zavjeta za domovinu"

Dana 3. kolovoza u 11 sati bilo je krštenje Kristijana Marjanović sina Nenada Marjanović i Kristine r. Gvozdanović. Ujedno je njegov brat Janko primio Prvu Pričest. Dakle bilo je to dvostruko slavlje kako za obitelj tako

Novokršteník Kristijan i prvopričesnik Janko Marijanović

Krštenje Kristijana Marijanovića

i za župu. Neka njihov primjer odvažnosti čuvanja obreda ohrabri i druge. Novo kršteniku i prvopričesniku kličemo "Na mnogaja i blagaja ljeta" !

Kako je naša župa, župa Uzvišenja sv. Križa, logično je da na taj dan blagdana bude svečana sv. Liturgija i ne bi trebalo župljane posebno pozivati na istu! Ponavljamo da je svake godine bez obzira na koji dan padne 14.09. (blagdan Uzvišenja sv. Križa) proštenjarska sv. Liturgija u 18 sati! Ove godine nas je posjetio i naš vladika msgr. Milan Stipić, te svojom besjedom ohrabrio u strpljivom nošenju životnog križa!

Predstoji nam godina Svetog Reda (svećeništva). Bez sakramenta Svetog Reda ne bi bilo svećenika, samim tim ni Euharistije. Zaređeno svećenstvo postoji kao

služenje za Crkvu i u Crkvi. Valjano zaređenog svećenika moramo uvijek promatrati u njegovu odnosu prema drugim; u odnosu prema Isusu Kristu, koji je uzor svakog služenju; u odnosu prema drugim poslužiteljima, kako zaređenima tako i onima koji nisu zaređeni; u odnosu prema čitavoj Crkvi. Ovakav način razmišljanja čvrsto je ugrađen u službene dokumente. Sva pitanja bit će riješena budu li svećenici stvarno živjeli svoje svećeništvo u Crkvi i za Crkvu! Zahvalan za svako dobro protekle godine svim čitateljima „Krijesa" neka je Bogom blagoslovljena nastupajuća Nova Godina!

Vaš molitelj pred Gospodom
o. Željko Pajić

NOVI UPRAVITELJ ŽUPE DRAGE

Grkokatolička župa Rođenja presvete Bogorodice u Dragama od 2022. godine ima novog upravitelja. Dekretom ordinarijata Križevačke eparhije dosadašnjeg župnika o. Gorazda Bastašića naslijedio je novi župnik o. Ivan Skalivsky. Ovogodišnje župno proštenje proslavljeno je arhijerejskom liturgijom koju je služio preuzvišeni vladika Milan Stipić, a koncelebrirali su stari i novi župnik.

Proslava Male Maše u Dragama 2022. godine

Nakon liturgijskog slavlja druženje je nastavljeno u prijateljskom okruženju uz druženje biskupa i naroda. Pod župu Drage sve donedavno pripadali su i vjernici sa područja Novog Mesta koji će sada imati svoj vlastiti Duhovni centar odnosno župu. Nadamo se novim uspjesima u pastoralu na području Draga i Novog Mesta.

Molitva kod križa u selu Popovići koje pripada pod župu Drage

VIJESTI IZ ŽUPE BERAK

Mala župna zajednica koja je sve samo ne mala. Zajednica žumberčana koji svoje običaje i tradiciju a napose vjeru čuvaju udaljeni od svojeg rodnog mjesta. Smješteni u selu Berak a i u okolnim selima i gradovima okupljamo se redovito svake nedjelje na sv. liturgiju, nažalost pretežito smo starije stanovništvo tako da se svake godine broj smanjuje ali veseli vidjeti dječicu u crkvi i oko crkve. Ove godine smo imali i podjelu sakramenta Euharistije, Lari Gvozdanović te nam je to izmamilo veliku radost kod svih. Lara je i aktivna u crkvi gdje pomaže čitajući poslanice na sv. liturgiji.

Prvopričesnica Lara Gvozdanović sa župnikom

Sama crkva i prostor oko crkve redovito se obnavlja kako za to dođu sredstva i potreba. Najznačajnije je izmjena prozora na župnom stanu i obnova zida koji gleda na igralište na što smo veoma zahvalni općini koja nam je pomogla a pogotovo našem načelniku Milanu Grubač koji je i sam član naše vjerske zajednice. Uz te veće akcije raduje okupljanje žena koje se brinu da crkva i župni stan budu uredni te koje svaku nedjelju aktivno sudjeluju u pjevanju sv. liturgije. Raduje nas povezanost sa rodnim krajem te

Nova stolarija na crkvi u Berku

odlazak naših vjernika na Žumberak a isto tako i telefonska komunikacija koja je svakodnevna. Svake godine na proštenje ugostimo pokojeg svećenika iz žumberačkog vikarijata, te domaće kako bi naše zajedništo i ljubav ostala i dalje, u planu i organizaciji su dolazak žumberčana na teritorij naše župe što nas jako raduje i gdje vas srdačno očekujemo.

Župnik
o. Roman Stupjak

SJEMENIŠTE U 2022. GODINI

Novi kandidati u Sjemeništu

Grkokatoličko sjemenište na Gornjem Gradu i u akademskoj godini 2022./2023. primilo je nove svećeničke kandidate. Osim za kandidate Križevačke eparhije vrata sjemeništa otvorena su i za bogoslove iz drugih biskupija. Uz svoja primarna zaduženja na fakultetu bogoslovi su na poseban način uključeni i u pastoral župe. Redovito sudjeluju na dnevnoj liturgiji s narodom u 18 sati, sudjeluju u radu Ćirilometodova kora, vrše poduku skupina koje dolaze u posjet konkatedrali i muzeju, a od ove godine bogoslovi ponovno obrađuju i svoj vrt. U prošlosti je Sjemenište imalo svoje imanje u Mlinovima (Šestine), a od ove godine bogoslovi obrađuju vrt u žumberačkoj župi Grabar. Na ovaj način želi se vlastitim primjerom pokazati kako je važno obrađivati zemlju i time doprinositi egzistenciji. Uprava sjemeništa, držeći se stare tradicije, uputila je u jesenskim mjesecima poziv svima onima koji obrađuju zemlju da dio plodova doniraju za potrebe bogoslovije. Ovim putem neka bude izražena zahvala svima koji na bilo koji način doprinose napretku naše odgojne crkvene institucije.

Grkokatoličko sjemenište u Zagrebu. Poglavari i bogoslovi u akademskoj godini 2022./2023.

Bogoslovi Ante i Vlado uređuju sjemenišni vrt u Grabru

Važnost sakralnog muzeja

U prošlogodišnjem Žumberačkom krijesu objavljeno je kako je na prvom katu sjemenišne zgrade otvoren novi sakralni muzej. No zbog rokova u tiskari nisu objavljene fotografije sa samog otvorenja muzeja od 4. prosinca 2021. Ove godine na stranicama Krijesa donosimo fotografije sa tog iznimnog događaja koji je označio početak jednog novog razdoblja u višestoljetnoj povijesti ove važne crkvene institucije. U uređenje muzeja uloženo je puno truda i materijalnih sredstava. Uređenjem muzeja Žumberčani su doprinijeli ne samo crkvenoj kulturi već kulturi grada Zagreba i cijele države. Trajno smo podigli ugled naše uskočke kuće na Gornjem Gradu.

Muzej je svečano otvorila ministrica kulture Republike Hrvatske gđa. Nina Obuljen Koržinek, a sam blagoslov obavio je križevački vladika mons. Milan Stipić. Svečanosti je prisustvovao i nuncij mons. Giorgio Lingua. Tijekom 2022. godine fundus Sakralnog muzeja povećan je za dodatnih trinaest ikona.

Radi se o zbici tzv. „Grabarskih (žumberačkih) ikona koje su nastale od 17. do 19. stoljeća. One su sada također stalno izložene u postavu sakralnog muzeja. Ovim putem zahvaljujemo svima koji na bilo koji način podržavaju rad Sakralnog muzeja unutar našeg sjemeništa.

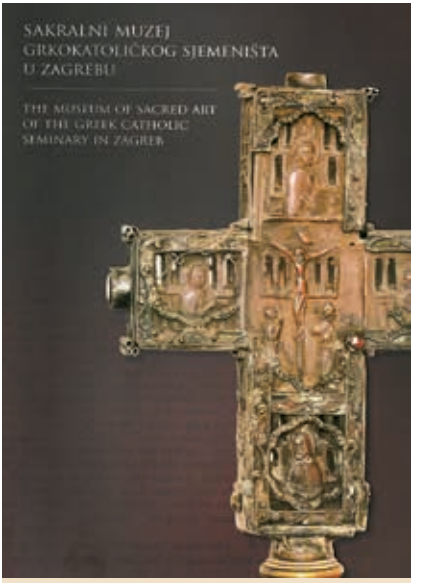

Ministrica kulture RH gđa. Nina Koržinek Obuljen presijecanjem vrpce svečano je otvorila novi Sakralni muzej u Grkokatoličkom sjemeništu

Križevački vladika mons. Milan Stipić u nazočnosti nuncija mons. Giorgia Lingue blagoslovio je novi Sakralni muzej u Grkokatoličkom sjemeništu

Već nakon otvaranja bilo je vidljivo da će muzej postati mjesto iznimne posjećenosti. Tijekom godine nebrojeno mnoštvo obišlo je muzejski postav diveći se pritom svom bogatstvu biznatske ikonografije koja se čuva u sjemeništu. Posebno nas raduje činjenica što muzej posjećuju djeca koja tu uče o istočnoj crkvenoj tradiciji. Jednako tako i starije generacije tu se ugodno osjećaju. Nadamo se da će muzej i dalje ostvarivati svoju misiju prosvješćivanja ljudi. U tom smislu izrađen je i posebni vodič o muzeju na hrvatskom i engleskom jeziku.

Novi vodič o Sakralnom muzeju

Učenici redovito sa svojim učiteljima posjećuju naš sjemenišni Sakralni muzej

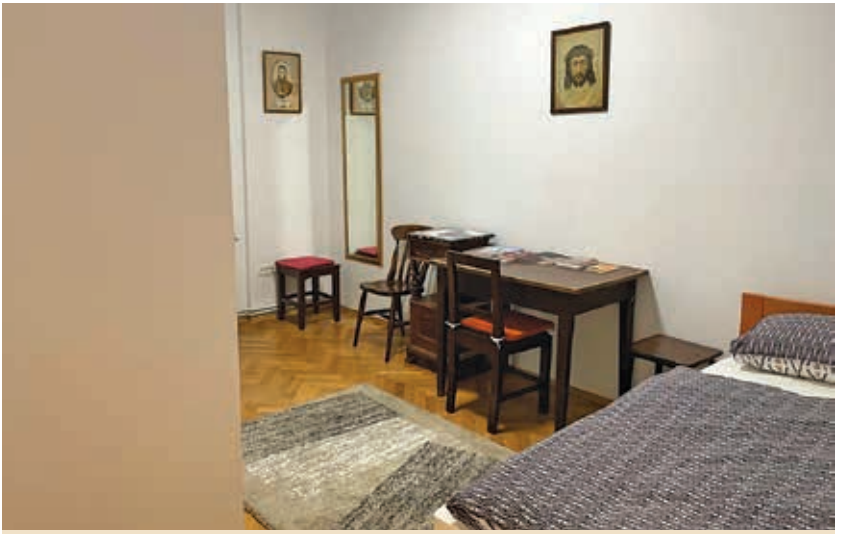

Nova provincijalka časnih sestara Bazilijanki časna Terezija Pilić zajedno sa sestrama posjetila je naš sakralni muzej

Planovi za ponovno otvaranje malog sjemeništa

Osnovna je zadaća sjemeništa, kao institucije, odgajati kandidate za svećeništvo. U Križevačkoj eparhiji sve do 1970. godine uz veliko bogoslovsko sjemenište postojalo je i malo sjemenište za gimnazijalce. Nakon više od pedeset godina sada se s pravom može zaključiti kako je ukidanje malog sjemeništa 1970. godine bila velika pogreška. Dječaci koji su se trebali odgajati u svojoj kući i u svojoj tradiciji bili su slani u razne institucije gubeći pritom dio po dio vlastitog identiteta. Kako bi ispravili tu veliku pogrešku tijekom 2022.godine poduzete su adekvatne mjere za stvaranje uvjeta za ponovno otvaranje malog sjemeništa.

Sukladno smjernicama Svete Stolice, a vezano za pravila oko formiranja malog sjemeništa na prvom katu sjemenišne zgrade, u prostorima nekadašnje knjižnice, osposobljene su prostorije za smještaj sjemeništaraca i prefekta. Sada su ostvareni svi uvjeti i od 2023. ponovno se može aktivirati rad dječačkog sjemeništa na Gornjem Gradu.

Novouređene sobe na prvom katu tijekom 2022. potpuno su osposobljene za prihvat sjemeništaraca i ponovno otvaranje malog sjemeništa

Spomen salon kao spomen na zaslužnog rektora Pavkovića

Grkokatoličko sjemenište tijekom svoje povijesti imalo je niz zaslužnih rektora. Jedan od takvih svijetlih primjera bio je i blagopokojni rektor Ivan Pavković. Za sjemenište je on pribavio mnoštvo stilskog namještaja koje je bilo pohranjeno na raznim mjestima. Iz dubokog poštovanja prema njemu željeli smo jednu prostoriju urediti upravo sa onima što je on pribavio sjemeništu. U prizemlju zgrade smo tijekom 2022. uredili „Pavkovićev salon" sa stilskim namještajem. Uz predmete Ivana Pavkovića, tu smo nadodali i dio predmeta iz ostavštine svećenika Zlatka Latkovića kao i jedinstvenu sliku žumberačkog slikara Stanka Zubovića koja nosi naziv „Jovanovo Vrelo" a prikazuje svećenika-pjesnika Jovana Hranilovića. Salon je sada slobodno možemo kazati ponos našeg sjemeništa.

Obnovljena sjemenišne kapele sv. Križa – današnja sakristija

Mnogima, inače dobrim poznavateljima povijesti sjemeništa, nije bilo poznato da je današnja sakristija zapravo bila kapela sv. Križa. U arhivu Sjemeništa saznaje se da je 1931. godine postojala inicijativa da se župna crkva sv. Ćirila i Metoda produži za pet metara. No od plana produženja crkve se ipak odustalo. No da bi se dobio dodatni oltar, jer u to vrijeme se

Salon rektora Ivana Pavkovića u prizemlju sjemenišne zgrade sa slikom Jovana Hranilovića koju je izradio žumberački slikar Stanko Zubović

Obnovljeni crkveni ormar i pod u nekadašnjoj kapeli sv. Križa a danas sakristiji

nije ne jednom oltaru smjelo dnevno služiti više liturgija, a u kući je bilo više svećenika, našlo se rješenje. Godine 1932. tadašnji rektor dr. Đuro Višošević odlučio je podići kapelu sv. Križa. To je i ostvareno a radovi su na kapeli izvodili majstori Senek i Kulišek. Izrađen je i posebni ormar koji je trebao služiti kao oltar, a na središnjem prikazu nalazi se upravo Križ Gospodnji tj. Raspeće. No ova kapela služila je svojoj svrsi veoma kratko. Iz nekog razloga odustalo se od služenja liturgija u njoj i ona je ubrzo

postala crkvena sakristija. Tijekom 2022. prionuli smo u obnovu ove kapele-sakristije. Obnovljen je ormar i pod. Sakristija je sada dobila svoj izvorni izgled.

Škole ikonopisanja i izložba Mirjane Nikolić

Drugu godinu zaredom u Sjemeništu se održavaju tečaji ikonopisanja. U ovim aktivnostima sudjeluju dvije zajednice; Udruga ikonopisaca „Josip Ružić“ i Zajednica ikonopisaca. Nakon što završi višednevni tečaj svi sudionici sudjeluju na svetoj liturgiji na kraju koje se blagoslivljaju njihovi radovi. Ove godine na školama ikonopisanja sudjelovalo je dvadeset i pet osoba.

Blagoslov ikona koje su ikonopisci izradili za vrijeme tečaja u sjemeništu

Osim škole ikonopisanja tijekom prve polovice 2022. u velikoj dvorani sjemeništa organizirana je izložba ikona autorice Mirjane Nikolić. Njezini radovi uistinu su specifični jer su izrađeni u kolaž tehnici. Tijekom jednog mjeseca, koliko je trajala izložba, mnogobrojni posjetitelji mogli su se uvjeriti u jedinstvenost ovog načina izrade ikona.

Izložbu ikona autorice Mirjane Nikolić u sjemeništu je otvorio vladika Milan

Svi rado dolaze u sjemenište

Gornjogradsko sjemenište kuća je u kojoj se svi ugodno osjećaju. Tijekom ove 2022. mnogobrojni su gosti pohodili najstariju ustanovu Križevačke eparhije. Poglavari sjemeništa i bogoslovi ugostili su dekana Teološko-folozofskog instituta sa Jordanovca dr. Ivana Antunovića. Naši bogoslovi godinama pohađaju isusovački institut stoga je prirodno da i dekan posjećuje Grkokatoličko sjemenište u kojem žive njegovi studenti. U bratskom razgovoru ravnatelj sjemeništa i dekan dogovorili su daljnju suradnju dvije važne crkvene institucije. U ljetnim mjesecima Sjemenište su posjetili i hrvatski bogoslovi koji studiraju u njemačkim sjemeništima.

Osim osoba iz crkvenih institucija tijekom godine Sjemenište su posjetili i predstavnici drugih institucija. Po prvi puta Grkokatoličko sjemenište posjetila je direktorica Turističke zajednice Grada Zagreba gđa. Martina Bienenfield. Sa direktoricom je dogovoreno kako će sjemenište preko svog Sakralnog muzeja sudjelovati na Adventu što promiče kulturu grada i države.

Sjemenište je ostvarilo suradnju i sa mnogobrojnim kulturnim institucijama i udrugama. U ljetnom periodu u Sjemeništu su boravili članovi

Dekan isusovačkog Teološko-filozofskog instituta s Jordanovca dr. Ivan Antunović u posjetu Sjemeništu

Bogoslovi iz Njemačke u posjetu sjemeništu i župi

raznih Kulturno-umjetničkih udruga iz domovine i inozemstva. Sjemenište uvijek i svakome izražava dobrodošlicu te pomaže razvitku kulturnih sadržaja na Gornjem Gradu.

Direktorica Turističke zajednice grada Zagreba gđa. Martina Bienenfield obišla je Sakralni muzej koji je ponos svih zagrebačkih grkokatolika

Članovi udruge Bokeljske mornarice iz Boke Kotorske u posjetu sjemeništu

Gosti iz Grčke uveselili su sve svojim nastupom

Mladi folkloraši u našim sjemenišnim prostorijama. Svojim dolaskom unijeli su mnogo radosti

Zgradu sjemeništa valja redovito održavati

Osim crkvenih i društvenih aktivnosti u Sjemeništu i sama zgrada sjemeništa zahtjeva i posebnu brigu. Prema svojim mogućnostima tijekom ove godine sanirali smo dio prostorija u prizemlju od vlage. Zahvaljujući našem kućnom majstoru gospodinu Iliji Hraniloviću prostorije su osvježene i u najvećoj mjeri sanirane. No, vlaga je trajni problem kojeg valja na adekvatan način riješiti. Nadamo se da ćemo u nadolazećem razdoblju riješiti najveći izvor vlage, a to je podrum.

Naš kućni majstor Ilija Hranilović sanira vlagu u prizemlju zgrade

Neka i staro ostane kao uspomena

Na stranicama Krijesa rado bilježimo prošle događaje, ali bilježimo i uspomene na nekadašnji izgled određenih crkvenih objekata. Ove godine želimo zabilježiti kako je nekada izgledao današnji Sakralni muzej u sje-

Prezentacija Žumberačkih elegija hrvatskog književnika, žumberačkog pjesnika i svećenika Jovana Hranilovića, 1983. godine

meništu. U vrijeme rektora Pavkovića to je bila prostorija u kojoj su se održavale razne prezentacije, predavanja i susreti. Neka i ovih nekoliko fotografija ostane kao uspomena na nekadašnja vremena u našoj odgojnoj instituciji.

Dvorana nekad

Dvorana je služila i kao kapela

Dva rektora primjer sklada

Mnoge nam stare fotografije svjedoče o skladnom duhovnom životu u Sjemeništu.

Na fotografiji su prikazana dva rektora umirovljeni dr. Đuro Višošević i tada aktivni o. Ivan Pavković, 1956. godine.

Dvojica rektora, rodom iz žumberačke župe Grabar, svojim su svijetlim primjerima ostavili svjedočanstvo kako treba funkcionirati duhovni život u Sjemeništu. Jer stoljećima je Sjemenište bilo duhovno ogledalo u koje su se mnogi ugledali.

ravnatelj sjemeništa
o. Daniel Vranešić

SVETA GERA OKUPLJA KROZ GODINU

Hodočašće na Svetu Geru

Dugogodišnja zimska idila nastavljena je i nedjelju 30. siječnja u svetištu sv. Ilije na Svetoj Geri. Mnogobrojni hodočasnici, planinari i ljubitelji Božje prirode liturgijskim slavljem proslavili su nedjelju i dan odmora. Misno slavlje predvodio je stavrofor Mile Vranešić uz koncelebraciju vlč. Josipa Gojana, svetojanskog župnika. U homiliji propovjednik je prisutno vjerničko mnoštvo potaknuo da svojim ozbiljnim vjerničkim životom propovijedaju Pavlov Hvalospjev ljubavi.

Radost okupljanja na Geri u zimskim mjesecima

Po riječima propovjednika nema nijednog svećenika koji bi mogao bolje i ljepše od apostola Pavla protumačiti značaj i važnost Božje ljubavi. Mnogobrojni hodočasnici u popodnevnim su satima uživali u prekrasnom danu kojeg su iskoristili za obilazak turističko-kulturnih znamenitosti Žumberka, Vodica, Sopotskog slapa, Etnografske zbirku u Sošicama ili za sunčanje na planinskom zimskom suncu.

Ilinjsko proštenje

Blagdan nebeskog zaštitnika našeg dragog zavičaja sv. Ilije svečano je proslavljen u nedjelju 24. srpnja. Mnoštvo vjerničkog naroda, prijatelja ne-

dirnute prirode s obje strane granice ispunilo je sve okolne livade. Vrijedni i radišni čanovi dobrovoljnog vatrogasnog društva Radatoviči omogučili da nitko ne prođe s vrha Žumberka gladan i žedan. Posebno raduje činjenica da sveta vjera katoličke Crkve u bogatstvu svoje različitosti njeguje zajedništvo jezika i obreda.

Pjesmom i molitvom slavimo Božjeg miljenika Iliju na vrhu Žumberka

Mnoštvo iz Hrvatske i Slovenije pohrlilo je na ljetno Ilinjsko proštenje

Jedinstveni je to primjer na ovdašnjim prostorima kada tolike negativne sile djeluju na unošenju duha razdora i sukoba. Istinska vjera u Isusa Krista i revnitelja Jahvina sv. Ilije uvijek nose ono što nam je svima potrebno, duh ljubavi, razumijevanja, tolerancije i zajedništva. Taj pozitivni duh iz godine u godinu okuplja sve veći broj ljudi dobre volje na žumberačkim planinama. Zato se istinski zaljubljenici s pravom nadaju ljepšim danima ovog dijela Lijepe naše.

Proslava dana osamostaljenja i samoosvobitve (slovenski)

Bilo je to sada već davnog¸ 24. lipnja 1990.godine kada su se nekadašnje republike Hrvatska i Slovenija legalnim i legitimnim demokratskim putem odlučile izaći iz tadašnje federalne državne tvorevine koja je agresivnim metodama postajala unitarsitičko velikosrpska „đamahirija". Kao uspomenu na ovaj hrabri istup svake godine 24. lipnja narodi Slovenije i Hrvatske zajedničkom dobrosusjedskom suradnjom obilježavaju ovaj značajni povijesno – državni trenutak.

Posebno se to svečanije od vremena kada je velikim zalaganjem novomeškog kulturnog i javnog djelatnika žumberačkog porijekla Ive Kuljaja i brata mu Mirana uz suradnju šentjernejskog župnika monsinjora Toneta Trpina sredstvima Europske unije obnovljena kapela sv. Jere. Ne mali doprinos ovoj proslavi daju vrijedni članovi Lovačke udruge iz Radatoviča.

Narod na Geri zajedno na proslavi osamostaljenja Slovenije i Hrvatske – Sveta Gera je mjesto koje spaja a ne razdvaja

Nešto o zločinu na cesti

Kako vrijeme protječe mnogi ljudi nas napuštaju a događaji blijede zato neke važne stvari valja zabilježiti da budući naraštaji mogu meritornije prosuđivati i valorizirati sadašnje vrijeme. Svakako val zabilježiti za budućnost s ove povijesne distance nekoliko važnih događaja oko Svete Gere. Zalaganjem tadašnjeg zastupnika u Hrvatskom saboru gospodina Slavena Letice osigurano je tadašnjih 24 milijuna kuna za asfaltiranje novoizgađene ceste od Sošica do Svete Gere. Građevinska firma gospodina Mike Rožića iz Svete Jane mjesecima je radila i pripremala podlogu za asfaltiranje. Kada se postavilo pitanje isplate tih troškova ustanovilo se da odobrenih novaca naprosto nema i kako su iz Ministarstva financija prebačene na Hrvatske ceste. U kabinetu tadašnjeg ministra prometa gospodina Božidara Kalmete njegov zamjenik gospodin Zdravko Livaković i direktor Hrvatskih cesta Stjepko Boban bez imalo srama pred nekoliko svjedoka bahato i brutalno odgovoriše kako te ceste ne treba i da su cijelu svotu prebacili za proboj tunela Sveti Ilija u Biokovu kako bi Imoski spojili s morem. Bilo je to 2005. godine. Popapala maca novce i nikome ništa. Žumberak i Sveta Gera ostali bez obećanog asfalta. Kako bi taj asfaltirani put danas nakon dokidanja Schengenske granice dobro došao za turističko i za gospodarsko oživljavanje ovog kraja.

Cesta od Sošica do Svete Gera već je odavna trebala biti asfaltirana ali politički kriminal je narodu oteo ovu cestu. Planinari i vjernici ne odustaju. Svi se ujedinjuju u inicijativu da se cesta uredi

Svakog normalnog i dobronamjernog čovjeka kada se popne na Svetu Geru u oči bode prisutnost vojske pod punom ratnom spremom. Nepobitno i međunarodno potvrđenom odlukom potvrđeno je da je to hrvataki teritorij a u njemu je sloven-

ska vojska. Hrvatski sabor je pred 20 godina donio saborsku odluku da nakon napuštanja slovenske vojske postojeći objekt pripadne Hrvatskom planinarskom savezu, a dvije prostorije u njemu pripadaju čuvaru svetišta sv. Ilje na Svetoj Geri.

Slaven Letica izborio se za asfalt na Svetu Geru ali je korupcija narodu Žumberka otela već dobivenu cestu

Usprkos svim problemima uz puno entuzijazma i dobre volje, a često i ne malim finanacijskim izdacima zadnjih desetljeća svetište sv. Ilije i toponim Sveta Gera postali su nadaleko prepoznatljivim znakom identiteta cijelog Žumberka.

Nama koji smo upoznati s ovim činjenicama valjalo je te stvari zabilježiti jer nitko ne zna kada će tko otputovati i da li će biti prilike sve to negdje zabilježiti. Kada činjenice budu negdje zabilježene postoji realna mogućnost pa i sigurnost da će je neki knjiški „moljac" pronaći i budućim naraštajima objasniti što i kako se radilo, borilo za boljitak kraja i njegovih ljudi.

I ovaj puta valja zahvaliti svima znanim i neznanima koji su kroz duge godine oko obnove svetišta svetog Ilije i izgradnje pristupne ceste dali svoj doprinos. Još jedanput se pokazala kako ljubav prema svojim svetinjama nema granica. Ta svijest za očuvanje svojeg zavičajno i crkvenog identiteta obvezuje nadolazeće naraštaje da nastave sve lijepo i plemenito što je vjekovima krasilo naše međe koji su nam uz ne male poteškoće prenosili svu duhovnu i materijalnu ljepotu svog zavičaja.

VIJESTI IZ DALMATINSKOG VIKARIJATA

Kričke, Vrlika, Baljci, Zadar i Split

Dalmatinski vikarijat iz godine u godinu pokazuje sve ljepše pastoralne rezultate. U široj hrvatskoj javnosti sve se više čuje za dalmatinske grkokatolike. Tome uvelike doprinosi činjenica što su u ovom trenutku u Dalmaciji stalno prisutna dva grkokatolička svećenika i jedan đakon. Tri klerika zasigurno mogu vjernicima većinskog latinskog obreda približiti svo bogatstvo bizantske crkvene baštine. Na stranicama ovogodišnjeg Žumberačkog krijesa donosimo pregled događanja u svim mjestima gdje borave naši vjernici.

KRIČKE - važni događaji u ovoj godini

U župi Kričke pokraj Drniša u protekloj godini bilo je niz važnih duhovno-kulturnih događaja. Jedan od važnijih svakako je polnoćka i božićni koncert koji je održan u župnoj crkvi Pokrova presvete Bogorodice. Na koncertu su nastupili izvođači s repertoarom božićnih pjesama. Polnoćka i koncert daju župi poseban značaj u vrijeme Božića. Toplina i zajedništvo

Održana je polnoćka u kričanskom hramu

Božićni koncert u Kričkama

Božiću u slavu pjevalo se u narodnim dalmatinskim nošnjama

koje se tih dana osjeća u Kričkama prelijeva se i na puno šire područje. Želja je da se božićni koncert održava svake godine sa tendencijom da se u koncertna događanja uključi što veći broj izvođača.

Dalmatinski injati imaju svijetlu budućnost

Župa u Kričkama iz godine u godinu razvija i sakramentalni život. Posebno raduju nova krštenja kojih u ovoj župi nije bilo desetljećima. Nova krštenje znak su lijepe budućnosti koja stoji pred zajednicom kričanskih grkokatolika. Za grkokatolike u Dalmaciji se kaže injati, a krštenja kazuju da injati imaju svijetlu budućnost u dalmatinskom kraju. Krštenja okupljaju cijele obitelji stoga je svako krštenje osobita prilika za zajedništvo svećenika i vjernika. No osim krštenje ova 2022. godina biti će u Kričkama zabilježena i po prvom vjenčanju nakon 1942. godine. Tada je naime zadnji puta u kričanskoj crkvi održano vjenčanje. Prošlo je dakle 80 godina i radost sklapanja crkvene ženidbe opet je donijelo radost u župnu zajednicu. Nadamo se da će se sakramentalni život istim intenzitetom nastaviti i dalje. Crkva u Kričkama otvorena je svima koji tu žele sklopiti crkveni brak.

Opet radost krštenje u Kričkama nakon dugih desetljeća. Čuva Bog injata (grkokatolika) svog.

Još jedno krštenje okupilo nas je u radosti

Prvo grkokatoličko vjenčanje u Kričkama nakon 80 godina (1942.-2022.)

Mnogi navraćaju u Kričke

Osim sakramentalnog života sve je više pastoralnih aktivnosti. U Kričke rado navraćaju sve generacije i ljudi sa svih strana pa je to prilika i za pastoralno djelovanje. Uz laike tu rado navraćaju i svećenici sa njihovim obiteljima kao i drugi klerici. Ove godine posjetili su nas mladi franjevački bogoslovi iz Splita kao i mnogi vjernici koji na svom putu prema Međugorju navrate pokloniti se i pred ikonom Kričanske Bogorodice.

Franjevački bogoslovi iz Splita u Kričkama

Druženje vjernika nakon nedjeljne liturgije pokraj župnog dvora

Imanje treba održavati

Uz sve pastoralne aktivnosti župa u Kričkama zahtjeva i puno rada na okolišu. Velika površina oko crkve i župnog dvora mora se redovito održavati. U tom smislu tijekom ljetnih i jesenskih mjeseci puno se radilo kako bi se okoliš uredio i pripremio za župno proštenje kada dolaze mnogobrojni hodočasnici. Uz župnika u radove se uključilo i dosta volontera kojima na ovome mjestu iskazujemo zahvalu. Posla ima još jako puno stoga se nadamo da će se u nadolazećem vremenu još više ljudi uključiti u radove na uređenju okoliša. Mnogi su zamijetili da kričanska crkva svijetli u mraku. To je još jedna novost koja uljepšava

Uklanjanje šikare i uređenje platoa. Župnik i volonteri u akciji.

Osvjetljenje crkve. Sada se u noći crkva vidi iz cijelog Petrovog polja

cijelo Petrovo polje na klojem se nalazi naš hram. Osvijetljena crkva u večernjim satima sada se vidi iz velike daljine. Simbolična je to znak ponovnog vraćanja života u kričansku grkokatoličku župu.

Župno proštenje

Središnje godišnje liturgijsko-pastoralno događanje u Kričkama svakako je župno proštenje kada se proslavlja Pokrov (Zaštita) presvete Bogorodice. Ovogodišnje proštenje proslavljeno je u znaku posvete obnovljene crkve i polaganja relikvija blaženog Miroslava Bulešića u oltar crkve.

Ovogodišnje župno proštenje prenosila je Hrvatska radio televizija. Posvećena je obnovljena crkva i u oltar položene moći bl. Miroslava Bulešića. Zbog iznimne važnosti ovog događaja sve je u izravnom televizijskom prijenosu prenošeno na programu Hrvatske radio televizije. Liturgiju je pradslavio križevački biskup Milan Stipić u zajedništvu sa umirovljenim šibenskim biskupom mons. Antom Ivasom i mnogobrojnim svećenicima grčkog i latinskog obreda.

Vladika Milan i umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas u Kričkama sa svećenstvom na župnom proštenju

Procesija s Kričanskom Bogorodicom

Na Pokrov smo došli sa svih strana. Obnovljena velebna crkva u Kričkama naš je grkokatolički ponos u Dalmaciji.

U obnovljenu kričansku crkvu u oltar položene su moći hrvatskog blaženika svećenika i mučenika Miroslava Bulešića

Nova ikona Bogorodice za naš hram

Jakov i Andreas Krička u posjetu crkvi svoji pradjedova

Mladi iz Dugog Rata u našoj crkvi

Plan za uređenje pastoralne dvorane

Nakon uspješne 2022. godine pogled usmjeravamo prema budućnosti. Zbog sve većeg interesa vjernika za dolazak u Kričke potrebno je razmišljati o osposobljavanju pastoralne dvorane pokraj župnog dvora. Taj objekt je za sada bez krovišta, a nadamo se da bi se u budućnosti taj prostor mogao osposobiti za susrete vjernika i hodočasnika koji dolaze u župu. Ukoliko mogućnosti dozvole nadamo se pristupiti ovom poslu. Neka dolazak u Kričke svima bude na duhovnu korist i na svaki blagoslov.

VRLIKA – molitva i liturgija

Na području Vrlike gdje je nekad postojala lijepa grkokatolička crkva Presvete Trojice danas kao spomen na nekadašnju župu postoji mala spomen kapela. Upravo pokraj te kapele obilježili smo na blagdan Presvete Trojice spomen na nekadašnju župu. Pomolili smo se za sve pokojne župnike i župljane a liturgija je služena u rimokatoličkoj župi. Naš je dug prema prethodnicima da ih se u svojim molitvama sjećamo s poštovanjem i zahvalnošću.

Molitva za sve pokojne župljane kod spomen kapele u Vrlici

ZADAR – živi Duhovni centar

Grkokatolički duhovni centar u Zadru okuplja vjernike na redovitom bogoslužju kojeg predslavi kričanski župnik o. Jan Jakubov. U ljetnim mjesecima na područje Zadra redovito dolaze na odmor svećenici iz raznih grkokatoličkih eparhija. Prilika je to za zajednička bogoslužja. Raduje nas što

Vladika, svećenici, đakon i klerici na liturgiji u Zadru u ljetnim mjesecima

se na liturgijama u Zadru u ljetnim mjesecima okuplja sve veći broj vjernika. Vijest o grkokatoličkom bogoslužju u Zadru iz godine u godinu dopire do sve većeg broja ljudi pa se nadamo da će se zajednica još više proširiti.

SPLIT – župa Krista Spasitelja

Grkokatolička župa Krista Spasitelja u Splitu nastavlja svoj pastoralni hod i kroz ovu godinu. Radost božićnih blagdana osvijetlila je zajednicu kojoj se tijekom godine pridružilo dosta izbjeglih iz ratom zahvaćene Ukrajine. Vjernici koji su zbog rata pristigli u Split uključili su se u bogosluženje i druge pastoralne aktivnosti u župi. Za sve njih organizirana je adekvatna pastoralna skrb. Ove godine župa je organizirala i dva hodočašća; jedno u Krič-

Stiglo je Betlehemsko svijetlo u našu župu

Spasovo smo proslavili s vladikom i mnogobrojnim vjernicima

ke, a drugo u Križevce. Na taj način splitska grkokatolička župa uključuje se u život naše eparhije. Na župno proštenje posjetio nas je naš križevački vladika Milan koji je predslavio liturgiju. Na širem splitskom području i na otocima ima naših vjernika pa je i za njih tijekom godine organizirana pastoralna skrb u vidu služenja svete liturgije. Vjernici Splita i okolice za sve duhovne potrebe mogu se obratiti ovdašnjem grkokatoličkom župniku o. Zenji Zastavnom.

Liturgija na otoku Šolti

BALJCI - čekaju obnovu

Grkokatolički centri u Dalmaciji daju svoje rezultate. No župa u Baljcima još uvijek čeka početak svoje obnove. Tamošnja velebna crkva Preobraženje Gospodnjeg još od II. Svjetskog rata čeka svoju obnovu. To je crkva sa dva tornja koja je imala lijepo uređenu unutrašnjost sa prekrasnim ikonostasom. U godini koja je pred nama očekuje se početak uklanjanja materijala iz unutrašnjosti crkve kako bi se moglo pristupiti izradi projektne dokumentacije za obnovu. Primjer obnove iz Kričaka pokazuje koliko vjernici žele da se obnove nekadašnje grkokatoličke svetinje u Dalmaciji. Crkva u Baljcima jedna je od njih.

Injat kričanski

RAD ĆIRILOMETODOVA KORA U ZAGREBU

Dan kora u jubilarnoj 2021. godini (90. godina od osnutka Kora 1931.) proslavili smo 12. 12. u matičnoj crkvi, a posjetio nas je Vladika mons. Milan Stipić s pratnjom svećenika i đakona. Pjevali smo po običaju: do „Milost mira“ muški, a nakon toga do kraja liturgije mješoviti sastav. Spominjali smo se naših pjevača, ali i bivših aktivnih pjevača, podupiratelja, naših obitelji i svih naših dragih pokojnika, pogotovo Dašeka, koji nas je napustio nekoliko mjeseci prije. Nakon svete liturgije lijepo smo se družili u dvorani.

Proba mješovitog sastava Ćirilometodova kora u pastoralnoj dvorani sjemeništa

U novoj 2022. godini na dan 9. 1. išli smo u Sošice, u posjet Vladiki u miru, mons. Nikoli Kekiću, i časnim sestrama Alojziji i Ani. Pjevali smo svetu liturgiju u kapeli i Vladika nam je pokazao žumberački muzej. Slijedio je bogati nedjeljni ručak i ugodno veselo druženje uz pjesme. Bilo nam je drago vidjeti da je Vladika u miru u dobrom zdravlju i dogovorili smo se da ćemo ponoviti susret tijekom godine. Pratio nas je član Zvonimir Kaić.

29.1. mješoviti zbor je povodom predstavljanja Žumberačkog krijesa u malom broju pjevača otpjevao dvije skladbe. Dne 20.2. muški je zbor otpjevao svetu liturgiju, uz prisustvo ukrajinskog veleposlanika. Molili smo se za mir u Ukrajini, ne sluteći što će se samo nekoliko dana nakon toga dogoditi u toj zemlji. Od 20. 3. muški zbor je jedanput mjesečno navečer pjevao svetu liturgiju, onda Vladika Milan obično služi liturgiju u 18.00 na Gornjem gradu. Mješoviti sastav i dalje pjeva jedanput mjesečno u 10.00. U prepunoj Knjižnici Bogdana Ogrizovića u Preradovićevoj ulici, povodom Večeri Tarasa Ševčenka, ukrajinskog pjesnika i slikara, muški zbor je pjevao hrvatsku i ukrajinsku himnu, „Otče naš" (Rimski Korsakov) i „Da ispolnatsja" (Bortnjanski), dana 12. 4. Dne 11. 5. na blagdan svetih Ćirila i Metoda imali smo svečanu liturgiju u matičnoj crkvi. Po prvi put smo svetu liturgiju dijelili na tri dijela, ne između dva, nego između tri zbora: naime, izuzetno nas raduje što se u proteklim mjesecima stvorio „mladi kor", pod vodstvom prof. Katarine Rončević. U ne baš malom broju pjevaju Prostopjenije, uglavnom nedjeljom na večernoj liturgiji, i pjevači sudjeluju vrlo redovito. U lipnju, u organizaciji Saveza Rusina Republike Hrvatske i Kulturno-umjetničkoga društva Joakim Hardi, u Petrovcima je održana dvodnevna manifestacija „Petrovačko zvono", gdje se očituju bogatstvo i ljepota rusinskih običaja, kulturne baštine, izričaja, folklora i narodnog stvaralaštva Rusina. 11. 6. muški zbor je tamo nastupio u malom broju na koncertu rusinskih skladbi nakon svete liturgije, pod vodstvom maestra Igora Kosa.

Dirigentica prof. Darijana Blaće i drigent prof. Igor Kos za svoj izniman doprinos dobili su posebno priznanje župe sv. Ćirila i Metoda unutar koje djeluje kor

Više nego ikad prije, u potrazi smo za pjevačima. Slavica Pavlešin je jedno vrijeme pjevala u mješovitom

zboru i lijepo je savladala altovsku dionicu. Zbog obiteljskih obveza je nažalost prestala. Stalni pjevač u muškom zboru Božidar Kemić se u svibnju iznenada razbolio i nije se do sada mogao vratiti na pjevanje. Dugogodišnji tenor Goran Ante Blažeković, koji je jedno vrijeme i dirigirao, od jeseni se zbog bolesti nije vratio na pjevanje. 21. 9. je slavio svoj 80. rođendan. I altistica Đurđa Arbutina je odlučila da zbog starosti neće više pjevati.

U muškom zboru pjevaju bogoslovi. Danijel „Dado" Vukelja, sin naše Dubravke, pjeva u mješovitom zboru kad mu druge obaveze dopuste. Obradovala nas je vijest o izvrsnom rezultatu njegove mature. Često nam se pridruže iskusni bas Alen Kopunović Legetin u oba zbora, mlada talentirana sopranistica Mihaela-Kristina Blažnik, koja nas iznenađuje i solističkim nastupima, Josipa Laštro Kraljić, brat i sestra Matija i Jelena Polgar, te student Davor Krnjak. Većina njih su nas podržali 7. 10. u dvorani CeKaTe, na susretu zagrebačkih glazbenih amatera, na kojem smo kao svake godine nastupali. A bogoslov Vladimir Zastavni pjeva u oba zbora i koordinira naše aktivnosti kod svih svečanih događaja u župi.

26.10. mješoviti zbor je nastupio na Danu duha Asiza, u franjevačkoj crkvi na svetom Duhu, u ekumenskoj molitvi za mir. Pjevali su zborovi različitih kršćanskih denominacija, zbor islamske gimnazije i dvojica židova. U studenom nas je obradovala najava da će se Mokranjčeva liturgija u čast pokojnog maestra Vladimira Kranjčevića, počasnog građanina grada Križevaca i počasnog člana Ćirilometodova kora, pjevati na proljeće. Pjevat će veliki broj pjevača iz raznih zborova i nama aktivnim članovima bit će ogromna čast da im se pridružimo. Neki naši dugogodišnji članovi, kao braća Branko i Ivica Herak, u svoje su vrijeme pjevali Mokranjčevićevu liturgiju. Na prvu nedjelju došašća po rimskom kalendaru, 27.11.2022. u 16 sati, u prostorijama Napretka u Bogovićevoj 1, naša dirigentica prof. Darjana Blaće Šojat, svečano je proslavila 30 godina svoga umjetničkog rada koji se sastojao od muziciranja i odgajanja mladih glazbenika. Pjevači mješovitog sastava su otvorili 2-satni bogati koncert skladbom „Otče naš" od Dubenskog, sa solom ot Mihaele Kristine Blažnik. Pripremamo se za još dva događaja: radujemo se zajedničkom nastupu 10. 12. u matičnoj crkvi povodom polaganja relikvija sv. Bazilija Velikog u župnu crkvu na Gornjem gradu. Svetu liturgiju s početkom u 11.00 sati predvodit će križevački vladika mons. Milan Stipić i pjevat će Ćirilometodov kor u muškom i mješovitom sastavu te kor mladih pod vodstvom prof. Katarine Rončević. A 17. 12., u sklopu niza adventskih koncerata, u našoj crkvi, a i na drugim mjestima u centru Zagreba, muški i mješoviti sastav pjevat će liturgijske

Članice i članovi kora na obilježavanju 30 godina rada dirigentice prof. Darijane Blaće

skladbe i pučke božićne pjesme ukrajinskog podrijetla koje su kroz suživot ušle u božićnu tradiciju Grkokatoličke crkve na Gornjem gradu. Govore o veselom događaju Isusovog rođenja, te je za njih od jednoglasne melodije dirigentica Darjana napravila aranžman za četveroglasni zbor. A kor mladih će izvesti božićne tropare, kondake te Zadostojnik. Čeka nas skupština kora koju već dugo nismo imali zbog pandemije. Nisam htjela završiti bez posebnog osvrta na zbor mladih: Tijekom prošle školske godine na grkokatoličke liturgije u tjednu i nedjeljama počeli su dolaziti studenti koji su izrazili želju za učenjem pjevanja na liturgijama. Rektor sjemeništa i župnik otac Daniel Vranešić je udovoljio njihovoj želji i u veljači 2022. godine počele su prve probe. Budući da su članovi zbora mladih motivirani i marljivi, a većina ih zna note, vrlo brzo su naučili pjevati na liturgijama. Uz pomoć voditeljice prof. Katarine Rončević naučili su napjeve prema žumberačkom Prostopjeniju uključujući i promjenjive dijelove.

Zbor mladih redovito predvodi pjevanje na župnoj liturgiji svaku prvu nedjelju u mjesecu. Također su samostalno predvodili pjevanje na liturgijama na Ćirilovo u Metliki i na Veliku Gospu u Pećnom.

Edith Zeltner-Nikšić, predsjednica

DOGAĐAJI U ŽUPI PREOBRAŽENJA GOSPODNJEGA U JASTREBARSKOM

Nakon dugog vremena koje je bilo obilježeno mjerama i zabranama okupljanja većeg broja ljudi, kako u ostalim zajednicama tako i u našoj župi, pastoralni rad vratio se je „u normalu".

Tijekom prošle godine našu su župu posjetili brojni hodočasnici, grupe i pojedinci. Na svom hodočašću u Krašić, i ove godine je našu crkvu posjetila grupa vjernika iz župe Svetog Stjepana prvomučenika iz zagrebačkog Botinca, predvođeni svojim župnikom, vlč. Matejom Petrićem.

Zajednica iz Botinca u našoj crkvi

Marijanski zavjet za domovinu i ove godine je organizirao i ostvario svoje zavjetno hodočašće, od Osijeka do Dubrovnika. Na tom putu i naša župa je bila jedna od njihovih postaja gdje su se zajedno s našim vjernicima susreli, okrijepili i izmolili Akatist Presvetoj Bogorodici.

Hodočasnici župe Svete Marije Magdalene iz Bisaga, predvođeni svojim župnikom vlč. Maksimilijanom Hercegom, na svom hodočašću u dolinu kardinala i Žumberak, posjetili su našu župu gdje su se poklonili moćima sv. Šimuna Bogoprimca.

Članovi Marijanskog zavjeta ispred ikonostasa

Naša hodočašća

Jaskanska grkokatolička župa odlikuje se i u ogranizaciji brojnih hodočašća. Tijekom prošle godine vjernici su imali priliku hodočastiti u Ludbreg, u svetište Predragocjene krvi Kristove. U zajedništvu sa župama Sošice i Kašt, vjernici su, predvođeni svojim župnicima, sudjelovali na Četvrtom

Naši hodočasnici u grkokatoličkoj crkvi u Strumici

susretu hrvatskih katoličkih obitelji u Ludbregu koji se je održao 21. i 22. svibnja. Hodočasnici su na povratku posjetili katedralu u Križevcima i biskupski dvor gdje su se susreli sa našim preuzvišenim vladikom Milanom Stipićem. U zajedništvu sa vjernicima i župnikom, preč. Željkom Bakšićem, župe Ozalj i Vrhovac su sa našom župom ostvarile osmodnevno hodočašće u Makedoniju. Na tom hodočašću upoznali su se i susreli vjernike i svećenike u Makedoniji i time obogatili svoje zajedništvo koje skupa činimo unutar jedne iste Katoličke crkve.

Hodočasnici su po cijeloj Makedoniji imali priliku posjetiti brojne crkve, manastire i mnoga druga hodočasnička mjesta za koja se može reći da su prave duhovne oaze, a neke stare i preko tisuću godina. Prošla godina je obilježena i svečanim blagoslovom obnovljene župe i svetišta Pokrova Presvete Bogorodice u Kričkama. Na sam blagdan, 1. listopada, kao i svake godine, vjernici naše župe hodočastili su majci Božjoj Kričanskoj. Na to veliko i svečano slavlje hodočastili su i vjernici naše samoborske župe i

U posjetu kod časnih sestra Bazilijanki u Osijeku ispred osječke grkokatoličke crkve

vjernici iz Križevaca. Nakon Svete službe Božje i zajedničkog objeda, svi hodočasnici su posjetili crkvu i samostan na otočiću Visovcu i stari dio grada Šibenika. Zadnje hodočašće koje je naša župa organizirala bilo je u svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu. Nakon Svete liturgije koja je bila služena u svetištu, hodočasnici su posjetili baranjsko etno selo Karanac i grad Osijek. U Osijeku su posjetili samostan časnih sestara Bazilijanki i grkokatoličku župu Krista Kralja.

Proslava blagdana Svijećnice

Na blagdan Susreta Gospodnjega u Hramu (Svjećnica), u našoj crkvi Preobraženja Gospodnjega u Jastrebarskom, gdje se čuvaju i časte relikvije sv. Šimuna Bogoprimca, vladika križevački Milan Stipić služio je svečanu blagdansku liturgiju u zajedništvu sa brojnim grkokatoličkim i rimokatoličkim svećenicima. Na liturgiji je sudjelovalo mnogo mladih obitelji s djecom kao i predstavnici Grada Jastrebarskog na čelu sa zamjenicom gradonačelnika, Nikolinom Ribarić. Poslije svete liturgije pred moćima sv. Šimuna održan je blagoslov brojne okupljene djece i blagoslov svijeća koji se tradicionalno vrši na ovaj blagdan.

Vjernici na liturgiji

Deset godina posvete crkve

U četvrtak, 19. svibnja 2022., svečanom arhijerejskom liturgijom koju je služio križevački vladika Milan Stipić, proslavljena je 10. obljetnica posvete naše župne crkve. Uz brojne svećenike i vjernike, tom velikom i svečanom događaju su nazočili i zamjenica gradonačelnika Jaske Nikolina Ribarić, predsjednik Gradskoga vijeća Leon Bastašić i donedavni dogradonačelnik Stipe Bučar. Upravo je pred Uskrs završeno zidno ikonopisanje svetišta, koje je potpomognuto financijskom donacijom Grada Jastrebarskog. Na kraju slavlja vladika Milan i župnik o. Marjan, zahvalili su se svima na svakojakoj pomoći kroz ovih deset godina. Zajedničkim snagama, suradnjom, a najprije Božjim blagoslovom, u gradu Jastrebarskom izgrađena su crkva i župni dvor, i jedna mlada, živa zajednica koja okuplja vjernike i usmjerava ih ka Bogu. Nakon bogoslužja svi su se okupili oko bratskog stola kojeg su pripremili župljani i jaskanski vatrogasci.

Samom tom velikom slavlju, dan prije, prethodio je svečani koncert duhovne glazbe ne kojem su sudjelovali zborovi i pjevačka društva iz jaskanskoga kraja.

Blagdan Tijelova ove godine je bio posebno svečano proslavljen. Jedina sveta misa toga dana služena je u jaskanskom samostanu od kuda je

Zborovi iz Jaske uveličali su proslavu 10. godišnjice posvete crkve (2012.-2022.)

krenula tijelovska procesija kroz grad. Naša župna crkva bila je jedna od postaja gdje su se svećenici i vjernici zaustavili, pomolili i primili blagoslov Svetim Tijelom Kristovim.

Ovogodišnja veličanstvena Tijelovska procesija sa mnoštvom vjernika imala je jednu postaju u našem hramu

Pogled na novu fresku u oltaru crkve

Prva pričest u župi

Nedjelja nakon blagdana Tijelova, bila je posebna svečanost za troje naših prvopričesnika koji su tijekom cijele prošle školske godine pohađali župni vjeronauk i pripremali se za svoju prvu ispovijed i pričest. Bila je

Prvopričesnica Kiara Hranilović s obitelji

Prvopričesnica Dorotea Jeftimova s obitelji, rodbinom i prijateljima

to velika svečanost za naše prvopričesnike, njihove obitelji i za cijelu našu župnu zajednicu.

Prvopričesnik Leon Kegljević sa obitelji i rodbinom

Župno proštenje

Župno proštenje na blagdan Preobraženja, i ove godine proslavljeno je Svetom arhijerejskom liturgijom, predvođenom od našega vladike Milana. Nakon Službe Božje, po običaju, uslijedio je blagoslov voća, a također je posvećen barjak novoosnovane župne obiteljske zajednice "Sveti Šimun Bogoprimac".

Vladika je blagoslovio novu zastavu Obiteljske zajednice

Obiteljska zajednica po prvi puta okupila se je u mjesecu studenom i započela je svoje aktivnosti, s nakanom okupljati naše obitelji i pomoći im u svakodnevnom obiteljskom životu. Kako se nositi s problemima, bolestima i raznim drugim poteškoćama u obitelji,

kako i na koji način danas odgajati djecu i prenositi im vjeru, i raznim drugim temama koje će biti obrađivane. Zajednica će se redovito okupljati svaku treću srijedu u mjesecu.

Obiteljska zajednica okuplja se svake treće srijede u mjesecu

Proslava sv. Nikole radost je za najmanje

Sv. Nikola

Blagdan sv. Nikole čudotvorca proslavljen je svečano i s velikom radošću najmlađih koji su i ove godine primili darove. Takav kršćanski primjer darivanja djecu želi od malena učiti da budu otvorena srca prema svojim bližnjima i da znaju ono što imaju dijeliti s onima koji su u potrebi.

Krštenje malog Lovre Bastašića

Radost na krštenju Luke Rafaela Prevendara

Tijekom prošle godine, svetim krštenjem i potvrdom, svečano su ušli u našu zajednicu i postali njezini članovi, mali Marin Petanjek, Luka Rafael Prevendar i Lovro Bastašić.

o. Marjan Jeftimov
grkokatolički župnik jaskanski

ŽUPA METLIKA KROZ 2022. GODINU

Godina 2022. u grkokatoličkoj župi sv. Ćirila i Metoda u najvećoj mjeri obilježena je aktivnim pastoralnim aktivnostima. Posebnu pažnju posvetili smo i sakramentalnom životu. Na nedjeljnoj župnoj liturgiji okupljaju se vjernici koji među ostalim njeguju i razvijaju crkveno pjevanje. U župi najmanje učimo ministriranje.

Božji blagoslov pratio je cijelu ovu godinu našu župu, jer je zabilježen lijepi broj novih krštenja. Novokršteni i njihovi bližnji donijeli su u župnu zajednicu poseban blagoslov, pa svima čestitamo i molimo se za njih. U župi je bilo i vjenčanja što je dobar znak jer to su nove obitelji koje započinju svoj hod s blagoslovom Svevišnjega. Prave kršćanske obitelji temelj su svake zajednice, a zajednica u Metlici sve više osjeća da se kršćanski duh snaži i jača. Nadamo se da će krštenja i vjenčanja još više produbiti naše duhovno zajedništvo.

Naši najmanji uče se ministrirati

Krštenja nas raduju i okupljaju

Radost krštenje Vanese i Larise Hrnjak

Krštenje malog Luke okupilo je cijelu obitelj

Vjenčanje mladog bračnog para Hrnjak

Župno proštenje - Ćirilovo

Na blagdan Ćirilova u župnoj crkvi redovito se okuplja naša zajednica. Ove godine na župnom proštenju pridružio nam se protojerej stavrofor Željko Pajić, grkokatolički župnik iz Karlovca. Otac Željko dobro poznaje vjernike s našeg područja pa im je na svečanosti uputio prigodnu duhovnu poruku. Nakon svečane liturgije druženje smo nastavili uz crkvu. Proštenje je uvijek prilika za druženje vjernika i svećenika. Radujemo se što su na proštenju bili i članovi Zbora mladih iz zagrebačke grkokatoličke župe i predstavnici bogoslova. U bratskom zajedništvu proslavili smo još jedno Ćirilovo u Metlici.

Svetu liturgiju predvodio je naš protojerej o. Željko Pajić iz Karlovca

Vjernici su se u velikom broju odazvali na župno proštenje

Susreti nas oplemenjuju

U pastoralnom smislu svaki susret doprinosi širenju Radosne vijesti. Raduje nas što mnogi prepoznaju da je naša župa otvorena za susrete u zajedništvu. Na poziv motorista obavili smo blagoslov motorkotača. Bila je to prilika da se ljubiteljima motora približi Kristovo evanđelje. Suradnja će se zasigurno nastaviti i dalje. Neka sve motoriste na njihovim putevima prati Gospodnji blagoslov.

Blagoslov motorista i njihovih motorkotača

Djelatnici slovenskog Policijskog vikarijata u posjetu metliškom grkokatoličkom župniku

Vjernici iz Črnomlja koji su obilježili 50-tu godišnjicu mature posjetili su župnu crkvu

Na području metliške župe njeguje se i obredno zajedništvo. Drag nam je susret sa vjernicima i svećenicima latinskog obreda. Posjetili su nas vjernici iz Črnomlja koji su obilježavali 50-tu godišnjicu mature. Njihov dola-

Župnik Ivan sa vrijednim članicama kulturno-umjetničkog društva u Metlici

zak u našu crkvu bio je prilika za stjecanje novih iskustava. Ove godine posjetili su nas gosti iz slovenskog Policijskog vikarijata. Mi smo pak posjetili umirovljenog novomeškog biskupa Antona Glavana. Biskupu smo poželjeli da lijepo provede svoje umirovljeničke dane koje je zaslužio svojim marljivim radom u biskupiji Novo Mesto. Dobrog biskupa, koji iza sebe ostavlja lijepe uspomene svi rado posjećuju kada ode u mirovinu.

Što se tiče novih susreta i planova treba reći da u župi možemo računati na podršku žumberačkog Kulturno umjetničkog društva koje okuplja vrijedne i marljive članove. Oni su u svemu podrška župniku i bez njih bi i župno proštenje svakako bilo pusto. Puno im hvala što se zauzimaju za očuvanje kulture i starih običaja.

Umirovljenom i svima dragom novomeškom biskupu mons. Antonu Glavanu u ime grkokatolika poželjeli smo sretne umirovljeničke dane

Uređujemo župni dvor

Tijekom cijele 2022. godine radimo na uređenju našeg župnog dvora. Ima puno toga što bi na kući trebalo napraviti, a mi radimo prema našim materijalnim mogućnostima. Obnovljene su neke prostorije, a uređena je i kancelarija. Ti poslovi će se nadamo nastaviti i dalje jer objekt naprosto zahtjeva renoviranje. Hvala svima koji nam pomažu u našem radu.

Nadamo se i dalje zajedništvu i radu za opće dobro cijele zajednice.

ŽUPA SOŠICE U 2022. GODINI

Izgrađen i otvoren posjetiteljski centar u Sošicama

Veliki projekt koji se realizirao posljednjih godina – posjetiteljski centar u Sošicama, uspješno je priveden kraju, te je na veliki ponedjeljak ove godine održano svečano otvorenje. Svečanosti su prisustvovali ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Nataša Tramišak, državni tajnik Mario Šiljeg, ravnatelj Uprave za zaštitu prirode Igor Kreitmeyer, voditelj Službe za zaštićena područja Daniel Springer, ravnatelj Zavoda za zaštitu okoliša i prirode Aljoša Duplić, predstavnici lokalne samouprave gradova i općina te ravnatelji drugih nacionalnih i parkova prirode. Program su obogatili KUD „Marko Vukasović" i udruga „Žumberačke vile Sošice". Kao sošički župnik imao sam čast blagosloviti novootvoreni posjetiteljski centar. Neka ovo mjesto bude svima koji će ga pohoditi blagoslovljeno mjesto učenja i rekreacije, mjesto radosnih susreta s Bogom i braćom ljudima, mjesto divljenja prekrasnoj žumberačkoj prirodi i kulturno-povijesnom blagu žumberačkih uskoka.

Život u župi

Ovu kalendarsku godinu posebno je obilježila vojna invazija Rusije na Ukrajinu. Sukob je to koji u sebe na ovaj ili onaj način uvlači cijeli svijet i ima potencijal prerasti u sveopći rat i nuklearnu katastrofu. Da do toga ne bi došlo Crkva je usrdno molila i moli za mir te potiče ljude na obraćenje. Kao kršćani vjerujemo u to da Bog vodi svemir i ljudsku povijest te da je spreman milosrdno otpustiti nam kazne koje smo svojim grijesima zaslužili, samo ako se iskreno pokajemo. Posebno je papa Franjo kao odgovor na ova ratna zbivanja odredio posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu, čemu se priključila i naša župa u nedjelju, 27.3.

29. travnja objavio sam poziv na obnovu sošičkih filijalnih kapela u Sopotama, Visoču i Jezernicama. Nažalost, vrijeme je učinilo svoje i ova naša sveta zdanja vape za obnovom. S obzirom na visoke cijene građevinskih radova prema preliminarnim ponudama, obnova je moguća jedino zajedničkim trudom i žrtvom svih zainteresiranih za očuvanje naših kapela, počevši od samih mještana i svih koji vuku podrijetlo iz ovih naših žumberačkih sela. Odaziv na ovaj poziv bio je ponajbolji u Visoču, gdje su župljani sami dali novčani doprinos, ali i angažirali svoje sumještane sve do Australije. Jezernice su, sa svojom jedinom stalnom stanovnicom, tako-

đer uspjele skupiti makar skromnu početnu svotu. Sopote se pak odazivom na ovaj poziv i nisu baš iskazale. Sukladno tim činjenicama na terenu, kao župnik prijavio sam na natječaj Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU projekt obnove krovišta kapele sv. Ivana Krstitelja u Visoču. Na tom natječaju dobili smo 100.000 kn. Naša Križevačka eparhija priložila je još 80.000 kn, a Općina Žumberak sudjelovat će u projektu s 25.000 kn. S tako složenom financijskom konstrukcijom pristupam odabiru izvođača i veselim se obnovi i očuvanju naših crkvenih objekata za nove naraštaje. Ovim vas putem i dalje sve pozivam da uplatite svoje priloge za obnovu spomenutih žumberačkih kapela na račun Župe sv. Petra i Pavla, Sošice (IBAN: HR3923400091110820538), uz naznaku za koju kapelu donirate. U slučaju da takve naznake ne bude, podrazumijevat će se da se uplata odnosi na sve tri kapele u jednakom iznosu. Swift za uplate iz inozemstva je: PBZZGHR2XX, s adresom banke: PBZ d. d., Radnička cesta 50, Zagreb. Od srca hvala svim dobročiniteljima naših svetih hramova, za koje svakodnevno molimo! Uzvratio Vam Gospod vječnim dobrima za vremenita, kako kaže Božanska liturgija sv. Bazilija Velikog.

Tradicija našeg obreda koju svakako valja sačuvati jest slavljenje zadušnih subota za naše pokojne. U Sošicama smo i ove godine slavili duhovsku zadušnu subotu, dan prije svetkovine Pedesetnice. Svim našim pokojnima, među njima i našim župljanima koji su ove godine prešli s ovoga svijeta, neka Gospod udijeli pokoj vječni i carstvo nebesko.

Molili smo za sve naše drage pokojnike

Premijera filma o uskocima

Dne 12. lipnja smo ovdje u Sošicama imali čast nazočiti premijernom prikazivanju filma o žumberačkim uskocima. Iz minute u minutu postajalo je sve jasnije da će ovaj film uspješno i nadaleko prenijeti poruku o slavnoj prošlosti, specifičnom identitetu, neslomljivom duhu i duhovnom blagu ovdašnjih uskoka, kao i poslati u svijet sliku prekrasne žumberačke prirode. Kao netko tko dijeli vlaško-uskočko podrijetlo i tko svećenički služi u grkokatoličkim žumberačkim zajednicama, ispunjen sam radošću i ponosom zbog ovog filma. Nadam se da će svi koji se na ovaj ili onaj način

Premijera filma o našim hrabrim precima – uskocima održana je u Sošicama

Detalj s prezentacije filma

pronalaze u ovoj uskočkoj, žumberačkoj i/ili grkokatoličkoj priči osjetiti sličnu radost i ponos i da će im ovaj film biti dodatni poticaj da svoju bogatu baštinu i časni identitet čuvaju, žive i prenose.

Također, siguran sam da će film pridonijeti raspršivanju neznanja i predrasuda koje ponekad i ponegdje priječe da šira zajednica prepozna i primjereno vrednuje doprinos ovog korpusa koji je specifičan, ali čija različitost predstavlja bogatstvo i čiji su katolicitet i domoljublje neupitni, potvrđeni stoljećima vjernosti do prolijevanja krvi u obrani katoličke Hrvatske i Europe.

Naša je župa kroz cijelu godinu, a osobito ljeti i vikendom, poželjna izletnička destinacija. Među brojnim posjetiteljima izdvojio bih kao posebno drage goste djelatnice i suradnike Obiteljskog savjetovališta Caritasa Zagrebačke nadbiskupije koji su kod nas u Sošicama proveli svetkovine Presvetog Srca Isusova i Rođenja sv. Ivana Krstitelja koje su ove godine pale na isti dan, 24. lipnja. Nakon svete liturgije i ručka uslijedila je i supervizija pod vodstvom prof. dr. sc. Križe Katinića, dr. med., specijalista psihijatrije. Nakon obavljene studije slučaja s gostima smo pohodili i samostan sestara Bazilijanki koje su dan ranije proslavile proštenje svoje kapele te obišli njihovu etnografsku zbirku, što i drugi posjetitelji Sošica redovito i rado čine.

Suradnici iz obiteljskog savjetovališta u Sošicama

Vizija savjetovališta je pomoć u oblikovanju kvalitetnijeg života pojedinaca, bračnih parova i obitelji temeljem kršćanskih i općeljudskih vrijednosti kroz individualne, partnerske i grupne tretmane. Naša misija je otklanjanje poteškoća i problema koji uznemiruju ili otežavaju život pojedinca ili obitelji. Cilj savjetovanja je suočavanje sa problemima i krizama. Pri tome se metoda

rada prilagođava konkretnoj osobi i vrsti problema. U procesu savjetovanja pomaže se osobi u upoznavanju samog sebe, prihvaćanju stvarnosti, uočavanju i mijenjanju štetnog ponašanja, te pronalasku resursa zdravlja kako bi bili u miru sa sobom i drugima. Kao suradnik ovoga Obiteljskog savjetovališta od srca vas potičem da se u bilo kojoj potrebi duhovne i psihosocijalne podrške obratite bilo meni, bilo kolegicama, čiji je kontakt dostupan na mrežnim stranicama Caritasa Zagrebačke nadbiskupije.

Rođenje sv. Ivana Krstitelja posebno smo svečano proslavili i u Visoču – krštenjem i miropomazanjem novoga člana sošičke župe - maloga Petra Malića. Nakon pobožne liturgije na čast zaštitnika filijalne kapele, uslijedi-

Radost krštenja Petra Malića u Viosočama

Petre ja te krstim u ime Oca i sina i Svetoga Duha. Amin

lo je i srdačno druženje kod obitelji krštenika. Neka ga Gospod poživi na mnoga i blaga ljeta! Čestitke obitelji i kumu. Posljednje krštenje u Visoču bilo je, prema matici krštenih, 11.4.1965. kada je Kristovu stadu pribrojena Mirjana Stipanović.

Župno proštenje

Dne 3. srpnja proslavili smo i župno proštenje – Petrovo. Svetu liturgiju predvodio je vladika u miru, mons. Nikola Kekić. Za sve sudionike – njih pedesetak - pripremili smo gulaš, piće i kolače. Proslavili smo, naravno, i ostala ljetna proštenja po našim kapelama. Pozivam sve župljane da se što aktivnije uključe u pripremu i proslavu župnog proštenja, kao i proštenja po filijalnim kapelama, da nam to uistinu budu zajednička i najveća godišnja slavlja. Svima na ovom području za primjer može poslužiti rimokatoličko selo Cernik. Iako u selu nema stalnih stanovnika, za svoje proštenje – sv. Jelenu Križaricu – bilo je tamo stotinjak ljudi i sami su pripremili sve potrebno za liturgiju i objed. U takvim situacijama posebno dolazi do izražaja prije svega koliko se drži do vjere, ali i do svoga sela, zajedništva, tradicije i predaka.

Časne sestre Bazilijanke na župnom proštenju u Sošicama 2022.

Vjernici na svetoj liturgiji prigodom Petrovskog proštenja

Za sve je nakon liturgije priređen agape

Prve smo nedjelje u kolovozu po običaju proslavili Ilinje u Jezernicama. Zahvaljujem našem vladiki, mons. Milanu Stipiću, na predvođenju svetog slavlja. U homiliji nas je posebno pozvao na oslobađanje od zavisti koja uništava međuljudske odnose. Nakon službe Božje druženje se nastavilo u Jezernicama kod g. Željka Šajatovića - Buje i kod gđe Monike Bračike r. Šajatović, inače jedine stanovnice ovog sela. Lijepo smo se proveli u dobrom društvu uz grah, pečenje, gulaš, pogaču, piće i kolače... Zahvaljujemo vrijednim i gostoljubivim domaćinima. Posebni gost ovogodišnjeg Ilinja bio je g. Hans-Jürgen Schröter, stručnjak za lik i djelo Janka Šajatovića - Krabata. On nas je uz prijevod gđe Monike izvijestio o novim povijesnim saznanjima o Krabatu, kao i o aktualnim projektima s njime u vezi. Posebno bih istaknuo da kroz istraživanje povijesnih izvora sve više kroz legendu izbija pravi Krabat, koji je u svem životu i radu bio duboko prožet i nadahnut kršćanskom vjerom, o čemu će zasigurno još biti riječi. Posebna zahvala gđi Snježani Agostini i gđi Moniki za čišćenje i pripremu crkve.

O svetkovini Svih svetih po rimskom obredu uobičajilo se u našim župama služiti liturgije i panahide za pokojne i blagoslivljati grobove. Ove su službe kod ljudi dobro prihvaćene i posjećene. I ove smo ih godine rado služili. U samim Sošicama je svetu liturgiju, panahidu i blagoslov grobova slavio vladika u miru, mons. Nikola Kekić, koji povremeno priskoči u pomoć i u drugim pastoralnim potrebama.

Na Ilinje je Jezernice pohodio naš vladika Milan

Liturgija u Jezernicama 2022.

Kraj godine obilježit će podjela hrane kao izraz kršćanske ljubavi (caritas), što osobe u potrebi mogu zatražiti od mene kao župnika u svako vrijeme. I ovom prigodom pozivam župljane da ponovno otkriju blagoslov nedjeljne liturgije te da ne odgađaju pozvati me za podjelu svetih tajni/sakramenata starima, bolesnima, umirućima. Općenito, tu sam za duhovne potrebe svojih vjernika. Uvijek se može sa mnom dogovoriti kavu, razgovor, ispovijed, molitvu za neku specifičnu potrebu… Moram primijetiti da ponekad djeluje paradoksalno da nam u Sošice dođu ljudi iz Ogulina, Karlovca, Zagreba, Varaždina, Križevaca, Bjelovara, Njemačke, Slavonije, Dalmacije i drugih mjesta tražeći duhovnu pomoć i podršku, dok župljani za time ne iskazuju potrebu. Župnik je tu da dijeli vaše radosti i nade, žalosti i tjeskobe. Da zaziva Božju milost na vaše konkretne potrebe i probleme. Da vam nastoji dati svjetlo Božje Riječi za vaše životne situacije, nedoumice, krize, izazove. Međutim, na vama je da pokažete potrebu i želju za time i pustite najprije Boga, a onda i svećenika kao njegovog slugu u svoje živote. To je smisao stanovanja župnika među svojim župljanima.

Župnik
o. Zoran Vladušić

VIJESTI IZ ŽUPE KAŠT

Godinu smo po običaju započeli godišnjim blagoslovom naših četrdesetak obitelji u njihovim domovima te proslavom župnog proštenja. U nedjelju, 23. siječnja 2022., župa Kašt proslavila je naslovnika župe svečanom liturgijom koju je služio vladika križevački Milan Stipić uz svećenstvo vikarijata. Pjevanje su predvodili prof. Katarina Rončević i pjevačice iz Zadra. U homiliji je vladika Stipić pozvao vjernike da nasljeđuju velikoga isposnika i oca monaštva Antuna, koji i nakon 1700 godina svojim primjerom dosljednog nasljedovanja Evanđelja svijetli i danas. Potakao je sve da svjedoče jedni drugima evanđeoske krepostima dobrote, ljubavi, praštanja i solidarnosti, osobito u ovim vremenima kada je život postao težak, osobito starijima, bolesnima i siromašnima. I mala župna zajednica poput Kašta može biti velika poput sv. Antuna, i to pred onim najbitnijim, a to je Bog, kada njezini članovi žive u miru, zajedništvu i solidarnosti, kada žive po Zakonu Božjem i kršćanskoj vjeri svojih predaka. Na koncu liturgije pjevači iz Zadra izveli su nekoliko staro-glagoljaških crkvenih napjeva iz Dalmacije koji kao i grkokatolička baština Žumberka, pripadaju ćirilo-metodskoj staroslavenskoj baštini.

Arhijerejska liturgija u Kaštu na Antunovsko proštenje

Na četvrtu zadušnu subotu, 26. ožujka, u župnoj crkvi sv. Antuna Pustinjaka u Kaštu služena je sveta liturgija i panahida za pokojne. Službu je predvodio o. Danijel Hranilović, eparhijski ekonom, a suslužili su domaći župnik i drugi svećenici iz vikarijata. U homiliji je o. Danijel podsjetio na važnost molitve za naše pokojne, potaknuo nas na podizanje razine duhovnog života u ovom velikom postu i pozvao svakoga od nas da osobno doprinese izgradnji crkvene zajednice. U panahidi se poimence molilo za pokojne nazočnih na liturgiji, a na kraju svetog slavlja svi su zajedno izmolili čin posvete čovječanstva i posebice Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijinu, čime su se pridružili papi Franji, biskupima, svećenicima i vjernicima iz cijeloga svijeta. Nakon službe Božje uslijedilo je druženje uz zakusku.

Zajednička slika za uspomenu

23. svibnja hodočastili smo zajedno s našim župama Sošice i Jastrebarsko u Ludbreg i Križevce. U Križevcima smo se priključili Susretu hrvatskih katoličkih obitelji. Pod geslom „Od koljena do koljena dobrota je Tvoja (usp. Lk 1, 50)“, u središtu ovog susreta bile su osobe treće životne dobi te plodovi Duha Svetoga. Na susretu su se okupile brojne obitelji iz svih hrvatskih nad/biskupija predvođene svojim nadbiskupima i biskupima koji su bili suslavitelji središnjeg euharistijskog slavlja kojim je predsjedao biskup domaćin, mons. Bože Radoš, koji nam je i uputio prigodnu propovijed. Između ostalih, bio je tu mons. Giorgio Lingua, koji je okupljenima prenio poruke pape Franje. Nakon samog misnog slavlja razgledali

smo Ludbreg, čije je najveće blago Predragocjena Krv Isusova, euharistijsko čudo koje se u ovom gradu čuva i štuje od 15-og stoljeća. Druga etapa bila nam je ručak na obližnjem OPG-u „Črn-bel“, a zatim smo nastavili za Križevce. Tamo nas je dočekao naš vladika Milan, koji nam je govorio o Križevcima kao sjedištu naše eparhije i pokazao nam biskupski dvor. Potom smo razgledali i sam grad Križevce te se vratili svojim kućama sretni i zadovoljni.

Naši hodočasnici u križevačkoj katedrali

Svetkujemo Pedesetnicu i silazak Duha, ispunjenje obećanja i ostvarenje nade. Kako je ovo veliko i sveto otajstvo! Stoga ti kličemo: Stvoritelju svih, slava Tebi!

Pored redovitih proštenja u našim kapelama u Dančulovićima, Brašljevici i Badovincima, najveća vijest ovog ljeta bila je potpisivanje ugovora s Ministarstvom kulture i medija. Radi se o ugovoru o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava u svrhu provedbe mjera zaštite crkve sv. Antuna Velikog u Kaštu kao kulturnog dobra oštećenog u nedavnom potresu. U sklopu ovog projekta radit će se strukturna sanacija crkve počevši od učvršćenja samih temelja, sanacije naknadno prigrađene sakristije pa do sanacije unutarnjih i vanjskih pukotina i drugih zahvata. Ukupna vrijednost operacije je 5.881.000,00 kn, a sredstva je osigurao Fond solidarnosti Europske unije. Nakon izvedbe ovog projekta predviđena je i mogućnost nastavka radova do potpune obnove. U sklopu projekta napravit će se i manji zahvati u župnom dvoru koji će služiti kao čuvaonica pokretnina iz župne crkve za vrijeme radova.

Rujan nam je donio veliku i rijetku radost: krstili smo malog Noela Crljenicu u Kaštu. Pola crkve bilo je u skelama, ali snašli smo se. Bilo je uistinu milosno, a dobro naspavani krštenik je junački izdržao sva mazanja i polijevanja Neka mu Gospod udijeli mnoga i blaga ljeta! Čestitke roditeljima, kumi i cijeloj obitelji. Slavlje se nastavilo domjenkom u vatrogasnom domu.

Krštenje malog Noela Crljenice

Na blagdan Svih svetih po rimskom obredu služili smo svetu liturgiju za pokojne u župnoj crkvi, a nakon toga i panahidu i blagoslov grobova na svim grobljima u župi. Pred nama su do kraja godine još podjela hrane (Caritas), početak radova na župnoj crkvi i proslava velike svetkovine Rođenja Gospodnjega – Božić, za kojeg se nadamo da ga ipak nećemo provesti u skelama.

Kod ovakvih godišnjih pregleda često se izostavi odgovoriti na ono najvažnije – kako župna zajednica izgleda izvan prigodnih skupova? Kako ona živi svoj redoviti liturgijski život, osobito iz nedjelje u nedjelju? Svodi li se vjernički život u župi samo na „parade" ili tu ima vjernika koji redovito sudjeluju u bogoslužjima i slušaju Riječ Božju kako bi postajali što bolji ljudi? S radošću mogu reći da ova župna zajednica, iako mala, ima svoju jezgru redovitih vjernika koji su iz nedjelje u nedjelju prisutni i aktivni. Samo redovito svetkujući nedjelju kao dan Gospodnji možemo istinski rasti u spoznavanju i vršenju Božje volje te zadobivati blagoslove koje nam Bog želi udijeliti.

I ovom prilikom podsjećam da se ne odgađa zvati me za podjeljivanje svetih tajni starijima, bolesnima, umirućima. Za sve duhovne potrebe, čašicu razgovora, kao i podjelu materijalne pomoći potrebnima, stojim uvijek na raspolaganju.

Župnik
o. Zoran Vladušić

ŽUPA RADATOVIĆI U 2022.

Sa župom Radatovići za sada se upravlja iz Metlike. Ukidanjem Šengena na području Žumberka otvoriti će se lakša komunikacija za ljude pa se nadamo da će se opet kao nekad razvijati komunikacija vjernika sa obije strane granice. Za župu Radatovići to će biti veoma dobro jer će si mnogi iz Metlike i drugih dijelova Slovenije sigurno obnoviti stare kuće. Ukidanje granice dobar je znak za vrijeme koje je pred nama. Malobrojna zajednica naših župljana redovito se okuplja u nedjelju kada se služi sveta liturgija. Kroz godinu se okupljaju vjernici i na liturgijama za pokojne a središnje okupljenje je na Tominu nedjelju kada slavimo naše župno proštenje.

Ove godine svojim dolaskom razveseli nas je redovnik o. Euzebije Knežević iz Pećnoga. Vjernicima je na proštenju uputio toplu i sadržajnu propovijed. Radost druženja nastavljena je u našem radatovićkom župnom dvoru. Raduje nas što i križevački vladika Milan Stipić rado dolazi u svoju nekadašnju župu u Radatovićima. Njegov dolazak uvijek je radost za našu zajednicu. Prilikom svoje posjete vladika je služio sv. Liturgiju i uputio vjernicima pastirsku riječ.

Župnik Ivan i o. Euzebije Knežević sa vjernicima iz Radatovića

Vladika Milan rado navraća u svoju nekadašnju župu u Radatovićima

Mladi skauti – izviđači iz Splita posjetili su župu u Radatovićima

Život u našim kapelama

U redoviti župni život svakako ulaze i proštenja u filijalnim kapelama. U naše četiri kapele služili smo na dan proštenja sv. Liturgiju, a na svakom proštenju okupili su se vjernici iz sela i oni koji dolaze iz gradova. Prilika je

Molitva u kapeli sv. Ilije na Svetoj Geri

Molitva u kapeli u Dragoševcima

to za susrete i obnavljanje starih prijateljstava. Od Svete Gere, Liješća, Šiljka i Dragoševaca ostaju nam lijepe uspomene. Nadamo se novim susretima i dogodine. Bog blagoslovio vaš dolazak.

Okupili smo se kod sv. Jovana u Liješću

Nove aktivnosti lovaca i vatrogasaca

Župa Radatovići ponosi se marljivim ljudima koji posebno vrijedno rade okupljeni u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu i u Lovačkoj udruzi. Ove godine vatrogasci su nabavili novo vrlo vrijedno vozilo te su tom prilikom upriličili svečani blagoslov. Bilo je zaista lijepo vidjeti toliki broj okupljenih koji imaju zajednički cilj – spašavati ljude i imovinu od vatre. Neka ih prati Božji blagoslov u njihovom plemenitom pozivu. Vatru gasi – brata spasi, stari je pozdrav među vatrogascima pa neka tako i bude. Svim našim vatrogascima i lovcima koji se toliko trude neka bude blagoslovljen rad na opće dobro.

U vremenu koje je pred nama željeli bi ostvariti i neke nove planove na području župe. Nadamo se da ćemo zajedno sa vjernicima uspjeti u svemu što ima za cilj uljepšati život male ali vrijedne radatovićke grkokatoličke župne zajednice.

Svečanost blagoslova novog vatrogasnog vozila u Radatovićima

Radatovićki lovci uvijek su spremni pomoći župniku

NOVOSTI U ŽUPI MRZLO POLJE

Sela Bratelji i Prisjeka

Nakon odslužene mise na Budinjaku koja se tradicionalno služi svake godine 2. siječnja za dragog nam svećenika Stjepana Ivanušića uputio sam se u blagoslov obitelji u Bratelje, Prisjeku i Grič. U ta tri sela, koja su prije brojala puno više ljudi, danas nema nažalost mnogo ljudi, ali i ti hrabri ljudi koji su ostali vrijedni, trude se, bore, obrađuju njive, kose livade, čiste da im sela ne zarastu u šikare.

Posebno su me zadivile tri obitelji sa velikim gospodarstvom: obitelj Bratelj iz Bratelja, obitelj Gvozdanović iz Prisjeke i obitelj Kovačević iz Bratelja čije staje i svinjci nisu prazni kao mnogi u Žumberku nego obrnuto, puni blaga tj. krava, bikova, konja, svinja. Drago Bratelj iz Bratelja ima 21 grlo (krave, bikove, magarca, ovce, i devet prekrasnih konja). Miro Gvozdanović sa Prisjeke ima 13 grla krava a Miroslav Kovačević iz Bratelja ima preko 20 svinja (krmače, odojke i tovljenike). Svaka čast dragi i vrijedni ljudi što ste ostali na svojoj djedovini i održavate tj. brinete se za svoja sela da ne ostanu pusta.

Blagoslov uskrsnih jestvina kod križa u Siječevcu

Izbjeglice iz Ukrajine smještene u župni dvor

Pošto je župni dvor u Mrzlom polju prazan pružili smo privremeni smještaj izbjeglicama iz Ukrajine, tako da smo smjestili jednu peteročlanu obitelj iz Mariupolja koji su nažalost ostali bez svega što su si stvorili, postalo je u sekundi pepeo. Zato smo im koliko toliko pružili krov nad glavom dok se ne snađu za dalje.

Veliko hvala za prijevoz iz Zagreba do Mrzlog polja o. Vladimiru Simunoviću i s. Veroniki Galatan koja nam je bila od velike pomoći oko prijevoda i komunikacije sa izbjeglicama. Molimo Gospodina da dadne duhovnu i tjelesnu snagu našim izbjeglicama a i svim ostalim izbjeglim od rata.

Izbjeglička obitelj u mrzlopoljskom župnom dvoru

Proslava 50 godina zajedničkog života

Dne. 14. svibnja 2022. godine u našoj župi sv. Petra i Pavla bilo je svečano. Naši susjedi Anka i Nikola Latković proslavili su lijepih 50 godina zajedničkog života. Slavlje se održalo u uređenom potkrovlju župnog dvora. Naše „mladence" neka Gospod i dalje čuva i prati u životu. Čestitke u ime svih župljana župe sv. Petra i Pavla.

Čestitka našim župljanima Nikoli i Ani Latković na 50 godina braka

Proslava proštenja u Tomaševcima

U nedjelju 12. lipnja 2022. godine proslavili smo proštenje u kapeli Presvetog Trojstva u Tomaševcima. Sv. Liturgiju je predvodio o. Vladimir Simunović kancelar Križevačke eparhije koji je ujedno i uputio prigodnu propovijed okupljenom Božjem narodu. Nakon liturgije svi prisutni pozvani su u selo te počašćeni ručkom kod obitelji Rušnov. U ime svih im se i ovim putem zahvaljujem na iskazanoj dobroti.

Također smo uspjeli do proštenja postaviti novu stolariju. Izmijenili smo stare i dotrajale prozore i vrata te postavili novu pvc stolariju. Ovim putem se zahvaljujem u ime mještana sela Tomaševci Općini Žumberak gosp. Zdenku Šiljak koji nam je donirao financijska sredstva da se ta stolarija promjeni.

Petrovsko proštenje u župi

Dne. 3. srpnja 2022. godine proslavili smo godišnje proštenje sv. Petra i Pavla u Mrzlom polju. Arhijerejsku liturgiju predvodio je naš vladika Križevački mons. Milan Stipić. Uz njega su suslužili o. Mile Vranešić, o. Josip Knežević i o. Nenad Krajačić. Đakonirao je o. đakon Ivan Karlić. Liturgiju su pjevale vokalna skupina „Kantalice“ iz Zadra predvođene đakonom o.

Liviom Marijanom. Na liturgiju se prikupio lijepi broj hodočasnika među kojima su se nalazili i Ukrajinci smješteni u Križevcima i Galgovu. Za ugodnu atmosferu ispred crkve pobrinuli su se naši Žumberački branitelji.

Otac Vladimir Simunović sa vjernicima u Tomaševcima na blagdan Presvete Trojice

Crkva ispunjena narodom na Petrovo u Mrzlom Polju

Proslava Petrovske nedjelje na Budinjaku

Svake godine nedjelja nakon proštenja u Mrzlom polju tradicionalno se slavi i Petrovska nedjelja na Budinjaku. Svetu liturgiju je predvodio domaći župnik o. Nenad Krajačić. Pjevanje je predvodila gđa. Marica Kekić

na tome joj veliko hvala. Prije početka sv. Liturgije jako su me obradovale drage gospođe svima dobro znane po svojoj dobroti sestre Ankica i Nevenka koje su kapelu okitile cvijećem. Također se i ovim putem još jednom zahvaljujem gosp. Dušanu Vidoviću i suradnicima koji su se kao i svake godine pobrinuli da su se svi prisutni nakon liturgije mogli okrijepiti domaćim pečenjem, pićem uz pravu žumberačku muziku.

Petrovska nedjelja na Budinjaku 2022.

Godišnje okupljanje na Osunji

Tradicionalno kao i svake godine u rujnu se mještani zajedno sa svojim prijateljima okupe u selu Osunja kao možemo reći okupljanje mještana koji žive i koji su živjeli na Osunji. Okupili smo se kod križa te izmolili

Molitva kod osunjskog križa

moleben Kristu Čovjekoljupcu te nastavili druženje za koje su se pobrinuli braća Vidović da nikome od prisutnih nije ništa falilo, bilo je“ ića i pića“.

Druženje seljana nakon molitvenog dijela u Osunji

Okupljanje Kordićana u svom selu

Dne. 18. rujna 2022. godine mještani sela Dani- Kordići okupili su se kod križa u centru sela gdje smo izmolili molenben i panahidu za sve pokojne iz toga sela. Nakon molitve uputili smo se svi prisutni prema obiteljskoj kući našeg domaćina Janka Kordića i nastavili druženje do dugo u noć. Veliko hvala u ime mještana obitelji Kordić na prekrasnom gostoprimstvu.

Krštenje u Mrzlom polju

Da, vjerujem kad se pročita naslov prvo se pomisli ma nešto je pogriješio, kakvo krštenje u Mrzlom polju pa tamo nema mladih. Eto nema mladih koji žive al ih ima koji ne zaboravljaju otkuda su im roditelji i da su tu dio svog djetinjstva proveli sa bakom i djedom.

Jako sam sretan bio kad me Tamara Šobatović nazvala i izrazila želju da želi svoju kćerku krstiti u Mrzlom polju što se i ostvarilo 30. listopada smo krstili malenu Elenu, kćerku Tamare r. Šobatović i Tomislava Kavran. Neka našu Elenu, njene roditelje, kumove i ostalu rodbinu Gospod blagoslovi i čuva.

Krštenje malene Elene

Pokojni iz župe u 2022. godini

Nažalost ne može proći ni jedna godina da na posljednji ispraćaj nekoga ne ispratimo tako smo ove godine ispratili; Anu Latković r. Milaković, Dragicu Grdošić r. Heraković, Petra Kovačevića i Milana Milakovića. Neka im Gospod udjeli vječni pokoj.

Nenad Krajačić, župnik

ŽUPA BLAGOVIJESTI PRIBIĆ

Liturgija uoči Stepinčeva u Krašiću

Kao priprava za blagdan blaženog Alojzija Stepinca 3. veljače u župi Presvetoga Trojstva u Krašiću – na sv. Blaža – slavljen je križni put na otvorenom u 17 sati, a potom u 18 sati grkokatolička liturgija sv. Ivana Zlatoustog koju je predvodio vladika križevački mons. Milan Stipić. S vladikom su suslužili krašićki župnik Ivan Vučak, o. Ivan Grinišin, o. Danijel Hranilović, o. Gorazd Bastšić, o. Nenad Krajačić, o. Euzebije Knežević i o. Livio Marijan đakon a poslužitelj je bio bogoslov Vladimir Zastavni. Liturgiju su pjevali pjevači župe Preobraženja Gospodnjeg iz Jastrebarskog predvođeni župnikom o. Marijanom Jeftimovim.

Župno proštenje Blagovijesti

Svetkovina Blagovijesti - proštenje u našoj župi tradicionalno se održalo na sam dan. Sveta liturgija se služila u 18 sati. Liturgiju je predvodio o. Željko Pajić župnik župe Uzvišenja sv. Križa sa Dubovca, Karlovac, uz njega su suslužili, o. Marijan Jeftimov, o. Danijel Hranilović, o. Zoran Vladušić, o. Josip Knežević i o. Nenad Krajačić. Okupilo se mnoštvo vjernika iz Pribića, Okruga, Krašića, Jastrebarskog i Zagreba. Na kraju liturgije svećenici i narod su izmolili molitvu - čin posvete Bezgrješnom srcu Marijinu za blagoslov čovječanstva Ukrajine i Rusije.

Podjela sakramenta krštenja i prve pričesti

Ova godina je Bogu hvala bila plodonosna podjeljivanjem svetih sakramenata. Tako smo imali 30. travnja krštenje Alexa Mirkovića, sina Zvonka i Valentine Mirković. Dne 28. svibnja bila je posebna svečanost jer smo imali prvu pričest koju su

Naše provopričesnice Doris, Petra i Lea sa župnikom

primile Doris Obradović, Petra Krajačić i Lea Gorenc. Drugi dan na nedjelju smo krstili Adrijana Miljenovića. Dne 20. kolovoza krstili smo Niku (Petru) Stić, kćerku Matije i Manje Stić.

Krštenje Alexa Mirkovića

Krštenje Nike Stić

Krštenje Adriana Miljenovića

Proslava sv. Leopolda

Tradicionalno smo se okupili 15. svibnja u našem Marijanskom svetištu u Pribiću kako bismo proslavili sveca čije su relikvije izložene na čašćenje svim hodočasnicima u našoj crkvi. Svetu liturgiju je predvodio naš križevački vladika mons. Milan Stipić. Liturgiju su pjevale članice klape Kantalice iz Zadra vođene našim đakonom Livijom Marijanom.

Vjenčanje u župi

Dne 24. rujna 2022. godine svoje sudbonosno DA pred dragim Bogom u crkvi Blagovijesti izrekli su Renato Gvozdanović i Ivana r. Mlađenović. Dragi naši mladenci neka vas dragi Bog čuva i vodi u vašem zajedničkom životu.

Mladi bračni par Gvozdanović sa župnikom

Prva pričest ukrajinske djece

Dne 2. listopada smo imali radost podijeliti sakrament Svete pričesti sestri i bratu Anhelini i Ivanu Hrab iz Ukrajine. Želju su iskazali njihovi roditelji da to bude u našem Marijanskom svetištu u Pribiću. Čestitamo našim prvopričesnicima, njihovim roditeljima, baki i rodbini. Neka vas sve Gospod blagoslovi i čuva i da se što prije mognete sretno vratiti u svoju Ukrajinu koju ste morali zbog rata napustiti.

Prva pričest za Ivana i Anhelinu

Pokojni iz župe

Ove godine su nas napustili i ispratili smo na vječni počinak Petra Dragović, Danicu Reškovac i Mariju Drašković r, Bedić. Neka im Gospod udjeli vječni pokoj.

Nenad Krajačić, župnik

KROZ ŽUPU PEĆNO U 2022. GODINI

Uređenje oko mjesnog groblja i crkve u Pećnom

Uvijek se ponosim na svoje Pećance jer drže do svoje župne crkve, djedovine i vječnog počivališta gdje čekaju zoru uskrsnuća njihovi najmiliji. Većini je poznato tko je dolazio na pećansko groblje kako je okoliš

Uređenje okoliša mjesnog groblja u Pećnom

Nova ograda oko crkve

jadno izgledao. Kao i u svakom poslu tako i u ovom uvijek se mora netko prvi pokrenuti da bi se i ostali priključili. Tako najveću zaslugu da se je pokrenula akcija uređenja okoliša oko groblja pripada Mili i njegovom sinu Janku Posinku. Oni su prvi započeli sa čišćenjem šikare s desne strane groblja i postavili žicu, tu su se vrlo brzo uključili svi Pećanci iz okolnih mjesta i gradova sa novčanom i fizičkom pomoći. Puno truda i muke su uložili da bi konačno okoliš izgledao pristojno. Mogu reći prelijepo baš onako kako se pristoji pogotovo za njihove najmilije koji tamo počivaju jer su to za svog života zaslužili.

Nakon odrađenog posla oko groblja odmah je pao dogovor ajmo urediti i okoliš oko župne crkve. Tako su vrijedni i neumorni Pećanci vrlo brzo prionuli poslu, župa je osigurala sredstva a vrijedni ljudi svoj rad i znanje. Zato moram posebno zahvaliti tim vrijednim ljudima Zdravku Kordiću, Petru Romanoviću, Zdravku Čačilo, Mili Posinaku i Jozi Knežević na ovako lijepom i hvalevrijednom pothvatu kako bi okoliš oko crkve sada prekrasno izgledao. Neka vas sve pećanska Bogorodica, naša nebeska majka čuva i nagradi za vašu žrtvu, rad i ljubav koju ste iskazali prema svojoj župi, crkvi.

Drašći Vrh - sv. Ilija

Dne 24. srpnja 2022. godine proslavili smo sv. Iliju na Drašćem Vrhu. Lijepi broj vjernika se okupio kod liturgije koju je predvodio domaći župnik o. Nenad Krajačić a prigodnu propovijed o svecu koga smo slavili uputio je o. Josip Knežević, monah pavlin smješten u našoj župnoj kući u Pećnom. Nakon liturgije nastavili smo druženje ispred kapele.

Molimo se sv. Iliji – zaštitniku sela Drašći vrh i cijelog Žumberka

Nakon liturgije nastavljamo se družiti pokraj crkve

Velika Gospa - proštenje u Pećnom

Svima je dobro poznato da u Hrvatskoj ima jako puno marijanskih svetišta, pogotovo za ovako maleni kraj gdje se mi nalazimo. U krugu od nekoliko kilometara nalaze se 5 marijanskih svetišta gdje se svečano slavi

Svećenici na proslavi Velike Gospe u Pećnom 2022. godine

na Veliku Gospu. Međutim iz godine u godinu na pećansko proštenje dolazi sve više hodočasnika kako bi molili Marijin zagovor za sebe i svoju obitelj. Svetu liturgiju predvodio je vikar o. Daniel Vranešić uz njega su suslužili o. Mile Vranešić. o. Željko Pajić, o. Ivan Skalivski, o. Josip Knežević i o. Nenad Krajačić.

Vjerni narod na svetoj liturgiji

Pokojni iz župe

Ove godine su nas napustili i ispratili smo na vječni počinak iz župe Pećno: Milan Bastašić, Tomo Vučinić, Zvonko Romanović i Jela Dragović r. Hodanovac. Neka im Gospod udjeli vječni pokoj.

Nenad Krajačić, župnik

ZABILJEŽENO FOTO OBJEKTIVOM U NAŠIM ŽUPAMA

Proslava sv. Nikole u Križevcima okupila je veliki broj djece

Za dječji dom kojeg vodi eparhija jedan je darovatelj poklonio novi automobil

Grkokatolička eparhija Parma iz USA-a dostavila je Križevačkoj eparhiji ikonostas iz Clevelanda iz nekadašnje žumberačke župe sv. Nikole koja je u tom gradu postojala do prije dvije godine. Ikonostas se sada nalazi u kuriji u Križevcima.

Jedna od najstarijih Žumberčanki u Zagrebu gđa. Zora Vranešić Heršak (95) posjetila je sjemenišni muzej na Gornjem Gradu zajedno sa svojom kćerkom.

Svećenici o. Mladen Mikulić i vlč. Krunoslav Kolar na blagoslovu ikona na kraju ikonografskog tečaja u Sjemeništu

Križevački vladika Milan u zagrebačkoj konkatedrali na dan priziva Svetog Duha za početak akademske godine 2022./2023. Učenici i studenti sa klericima i redovnicama

Bogoslužje u novoj grkokatoličkoj župi sv. Mihaela Arkanđela u Ljubljani

Susret žumberačkog biskupskog vikara s gvardijanom i trsatskim franjevcima prilikom vizitacije riječkog područja 2022.

Pogled na obnovljenu grkokatoličku crkvu Pokrova presvete Bogorodice u Kričkama i Petrovo polje

Križni put od Samobora do Krašića vodio je preko Žumberka jedna postaja bila je kod križa u selu Raići (župa Grabar)

Liturgija za mir u Ukrajini u slovenskom svetištu Svete Gore kod Brežica

Lovci su u Kostanjevcu sv. Misom proslavili sv. Huberta svog zaštitnika

Grkokatolička liturgija u Goričanu

Podignut je novi križ u Duralijama

Novouređeni pristup prema crkvi u grkokatoličkoj župi Karlovac

Susret s grkokatoličkim vjernicima u Velikoj Gorici kod drvene crkve sv. Barbare (Velika Mlaka)

Na dan Grada Zagreba na svečanosti sudjeluju Žumberčani u narodnim nošnjama

Akademik Đuro Vidmarović na otvorenju izložbe u rezidenciji križevačkog vladike

KNJIŽEVNI PODLISTAK

Oj, vi žumberački svećenici

Oj vi gorski svećenici,
Neshvaćeni mučenici,
Nitko ne zna vašu tugu,
Nit vam jade ne poznaje, -
Vi možete drug tek drugu
Isplakati svoje vaje:
Sretnimi vas ljudi misle,
A vas teške bijede stisle.

Snijeg praminja, bura vije,
Nigdje puta, staza nije;
Na vrletnoj gorskoj kosi
Što l' to jecnu, što l' to sinu?
To svećenik starac nosi,
Umirućem popudbinu,
Po smetovih teško kroči
Da u bijedu nadu toči.

Sve je pusto, nigdje ništa,
Nigdje krova, nit ognjišta,
Vjetar cvili, kiša lije, groba.
Podaleko iza gora
Grom se ori, munja sije;
Tko do župnog stupa dvora
U to kasno noćno doba:
Valjda mrtvac iz svog groba?

Bijedan putnik, - služba zobe
Njega ove u visove;
A župnik ga rado prima, -
Ta i kud bi mog'o sade?
S njime dijeli sve što ima,
Tek mu svoje krije jade;
O puka mu zbori bijedi,
Da ga brani, da ga štedi.

Oj vi gorski svećenici,
Svog naroda prosvjetnici!
Vaše duše, srca trake,
Dal'ko siju, griju milo,
Praznovjerja goneć mrake,
Lomeći zloći krhko krilo,
Kroteć pučkoj strasti bijese
S njih da svijet se ne potrese.

Kad se digne teška ruka
Izmučenog, jadnog puka
Očajnički na gospodu,
Što mu sišu znoj sa čela,
Gaze pravdu i slobodu, -
Vaša riječca mudra, smjela
Rišuć Božjeg sina muke,
Sustavlja mu teške muke.

Oj vi gorski svećenici,
Božje pravde namjesnici!
Utješnici cvilnoj suzi
Prezrenoga, jadnog puka,
Jedni mu vjerni druzi
Posred sreće, posred muka,
Prezirom vam svijet to vraća,
Progon vam je svjetska plaća.

Kad vas s tuge srce svisne,
Kad vas ljuta boljet stisne,
Tko vas pita gdje vas boli?

Tko vam suzu da utomi?
Šuti, trpi; pjevaj, moli,
Makar da se srce lomi;
Tko još za vas da se brine,
Kukavice sred planine.

U pustoši, u samoći
Ostavljeni, bez pomoći,
Vašom maloj u sobici –
Bog će zadnji dah vam čuti, -
Ko cvjetići samonici
Tako ćete uvenuti;

Skroman grob sred vašeg stada,
To vam konac i nagrada.

Oj vi gorski svećenici,
Božjoj slavi žrtvenici,
Vaše suze, vaše jade
Kano cvijeće anđel kupi
Da vam krasan vijenac dade
Kad vam smrtnom logu stupi;
Jer je vaše sve trpljenje
Bilo drugim na spasenje.

Jovan Hranilović,
„Žumberačke elegije"

Ljubav sinova Božjih

Želim biti duhovna snaga samoga Boga (na zemlji)
želim biti desna ruka
želim biti oruđe u Njegovim rukama
želim biti sve za Boga – sve u Bogu
želim biti Njegovo svjetlo
podsjetnik na Njega
želim biti žena potpuna i savršena
želim biti ljubav čovjeka i duha.

Želim biti voda mirnih mora ribama
nebesko plavetnilo pticama
nepregledna širina vjetrovima
odsjaj sunca Nebesima
visoka kula stražarima
zelena stepa konjanicima
oaza umornima i žednima.

Želim biti zdravlje bolesnima
zaštita napadnutih
sloboda zatočenih
smjer zalutalih
pitka voda žednih
zdrava hrana gladnih i
ljubav sinova Božjih.

Nisi presušila meni

Ja ne plačem što si prestala teči,
Što korito je tvoje ostalo suho,
Što su snage tvoje svedene u cijevi
Pa da te nose, o SUŠICO moja
Izvorno studenu od sela do sela,
Od kuće do kuće! Ne! Ne! Ja ne plačem
Što te svuda toče, što te slatko piju,
Što je kamenje oblo još se samo bijeli
U koritu tvome od GERE do KUPE.

Sudba ti je takva, gle, morala biti!
Ali takvu ja te, o SUŠICO, neću!
Ti živi u meni iskonskom ljepotom,
Takva, kakvu naši oci tebe pamte
I djetinjstvo moje bogato uz tebe.
Vijugaj, svjetlucaj kao rosa čista,
Iskri se na suncu, zrcali i pjeni,
Šapući, žubori po zelenoj gori,
Klokoči i huči, šumi, grmi, buči,
SUŠICO naša, moja, žumberačka!
Hirovita budi u stranama tvojim
Obraslima grmljem nad kamenjem tvrdim!
Pružaj nam ljepote što se vječno pamte:
Hlada tvojeg, tvoje rose, tvojih šuma,
Tvog mirisa i cvrkuta drobnih ptica,
Šarenila cvijeća, straha otrovnica.
S tobom neka žive visibabe bijele,
Zelenkaste mace i jaglaci žuti,
Rascvjetale trešnje u proljeća rana
Raskošne jeseni pozlaćene suncem.

Nek u tebi žive i strahote brojne
Što si ih nosila u proljeća rana
Kad sav snijeg si znala sa prosranih strana
Svih visova brojnih progutati sama
I šumiti strašno ko oluje gorske
Sve odnoseć sobom što si dohvatila.
Stare bukve, brvna duga, hrpe granja,
Mlinski kamen teški, odslužen i bačen
Most pokoji. Katkad i zidani malin.

Nisi, o SUŠICO, presušila u meni!
Sakrivena, vječna, u dnu duše moje
Šapućeš mi toplo žuborom i šumom
O selima malima na krilima GERE,
O ljudima njenim, o Žumberku gordom,
O prošlosti slavnoj, o SUŠICO naša!

Dane Gurović

Dođi u bijelu noć Kriste

Bijelina noći biserima posuta
Bjelinu tamu pobijedila
ovaj dio zemlje
svečano te dočekuje
u raskošnoj haljini
satkanoj od pahulje.

Dođi Kriste
ne ostavlja nas same
tepih bijeli Tebi smo prostrli
u biserima posutoj noći.
Naše čežnje do Tebe plove
srce vibrira za postojanje
duše čekaju da zauvijek se spoje.
Taj trenutak se približava
noć u bijele pahulje sve obukla.

Dođi Kriste
haljine nam pospi sjajnim iskrama
duše reci da je spremna.

Dođi Kriste
ovaj dio zemlje svečano Te dočekuje
u raskošnoj haljini
satkanoj od pahulje.

Glas Isusa

Najprije vidjeh ruku
koja me blagoslivlja
onda začuh glas
glas Ljubavi, glas Neba
glas Isusa
u njemu bijahu spojeni glasovi
svih zvučnih ljepota ovoga svijeta
Mekan kao baršun
zvonak kao ptica pjev
snažan kao truba zov
žubori kao val
tajanstven kao sirena poj
moćan kao zvuk orgulja
nježan kao violina
zvonak kao mandolina
odobrava sve moje odluke
upozorava...
da imam pravo izbora
glas Isusa.
Samo sam pokušala dočarati
ono neizrecivo
neopisivu ljepotu glasa,
nemam tih riječi,
za nešto toliko posebno i čarobno

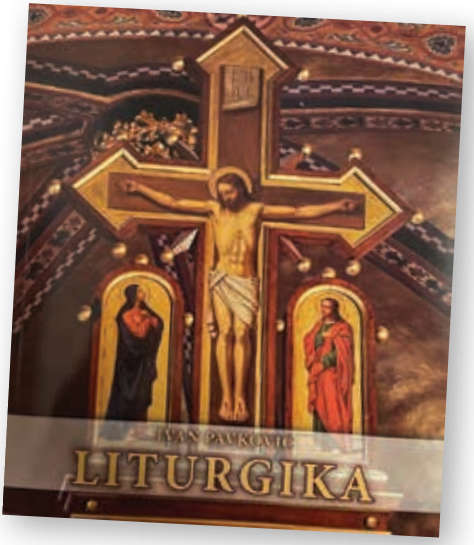
(13. 2. 2014.)

NOVA IZDANJA

LITURGIKA

Ivan Pavković

Iz tiska je izišla nova knjiga pod naslovom „Liturgika“ autora Ivana Pavkovića. Knjiga obrađuje obredne specifičnosti na području Žumberačkog vikarijata Križevačke eparhije. Uz tekstualni dio knjiga obiluje i veoma kvalitetnim fotografijama.

PAKAO SE ZOVE JAZOVKA

Mladen Kuka

Nova knjiga „Pakao se zove Jazovka“ djelo je poznatog karlovačkog speleologa Mladene Kuke. Autor u knjizi donosi niz podataka o tome kako je pronašao jamu u kojoj se nalazilo preko osamsto žrtava iz vremena II. Svjetskog rata i poraća. Knjiga predstavlja važan izvor informacija o teškom razdoblju hrvatske povijesti.

ŽUMBERAK

Specijalni prilog

Dnevne novine Večernji list tijekom 2022. godine izdali su jedinstveni specijalni prilog o Žumberku. U prilogu se na velikom broju stranica donosi povijesni pregled povijesti Žumberka i uskočkih ratnika. Posebna pažnja posvećena je i žumberačkim grkokatoličkim specifičnostima. Prilog se može nabaviti u prodavaonici Večernjeg lista u središtu Zagreba.

PJESMARICA

Ozrena Bogdanovića

IN MEMORIAM

Fra NIKOLA VUKOJA

(1948. - 2022.)

U Franjevačkom samostanu u Samoboru u četvrtak, 24. veljače iznenada je u 75. godini života, 57. redovništva i 49. svećeništva preminuo fra Nikola Vukoja, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Fra Nikola Vukoja rođen je 30. kolovoza 1948. u Kućanima (BiH), od oca Ante i majke Janje rođ. Vladić. Nakon djetinjstva i osnovne škole u rodnom mjestu, stupio je u Franjevačko sjemenište u Zagrebu. U novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda ušao je 15. kolovoza 1964. u Cerniku. Nakon godine novicijata, 16. kolovoza 1965. položio je prve redovničke zavjete. Studij teologije je započeo na Trsatu i završio u Zagrebu. Svečane redovničke zavjete položio je 9. siječnja 1973. u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 8. srpnja 1973. godine u Zagrebu.

Nakon ređenja, odlazi na poslijediplomski studij u Rim, od 1973. do 1979., gdje je doktorirao iz područja dogmatike. Po povratku u domovinu radio je kao profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U samostanu sv. Franje na Kaptolu obnašao je službu magistra juniora (bogoslova) od 1979. do 1990. Nakon toga odlazi u Samobor gdje je obnašao različite službe: službu vicemagistra postulanata od 1990. do 2020., gvardijana od 2014. do 2020. te ispovjednika od 2020. do danas. U svemu je rado surađivao sa svećenicima Žumberačkog vikarijata na samoborskom i žumberačkom području. Svima ostaje u najljepšem sjećanju.

Vječni mu spomen!

NIKOLA PAVKOVIĆ

(1935.-2022.)

Nikolu Pavkovića povjeravamo Božjem milosrđu. Za one koji nisu poznavali Nikolu Pavkovića donosimo biografske podatke da bi lakše shvatili posmrtni govor župnika Vranešića.

Nikola Pavković rođen je 3. siječnja 1935. u selu Pavkovići u Žumberku.Bilo ih je osmero djece - četiri brata i četiri sestre. Brak je sklopio 1981. sa Đurđom. U braku dobivaju jedno dijete koje su željno očekivali. Đurđa je od teške bolesti umrla 23. 2.2013. Nikola ostaje sam kod kuće dok je mogao, kad više nije mogao odlazi, u staračkidom u Pribić gdje je bio dvije i pol godine. Željkica 13.11.2013.odlazi u klauzurni samostan Bosonogih karmelićanki. Sada živi u novootvorenom karmelićanskom samostanu u Gospiću, u strogoj klauzuri. Ima redovničko ime s. Ivana.

Nikola Pavković blago je u Gospodinu preminuo u ponedjeljak 31. 10. 2022. u 88. godini života. Ispraćaj pokojnika bio je u četvrtak, 3.11.2022. u 12,30 sati na mjesnom groblju Sv. Ivana, Grabar. Prije ispraćaja sv. misu predvodio je župnik Milan Vranešić, uz četiri patra karmelićana, gospićkog dekana Herberta Berisha, Andriju Kekića, nekadašnjeg župnika u ovoj župi, župnika u Stojdragi i župnika koji je u Karlovcu. Sudjelovale su i tri redovnice Družbe Sestara Presv. Srca Isusova koje djeluju u Biskupskom domu u Gospiću: Amalija, Celestina i Robertina.

Oproštajni govor protojereja stavrofora Milana Vranešića, župnika, na grobu pokojnog Nikole Pavkovića

„Srca naša, Gospodine, očistio dolazak Duha Svetoga
i oplodio ih svojom nutarnjom rosom“

Bit ću toliko slobodan i oprostiti se ovdje od njega, kako smo ga znali, Mike.

Braćo svećenici, teško je danas govoriti na ovakvom ispraćaju rječnikom kojim bi morao govoriti, jer današnji svijet, naprosto, nije u stanju

razumjeti što se u životu tog čovjeka i njegove obitelji događalo. Toliko smo racionalizirani da zapravo, ne možemo našim racionalnim dometom uma to dokučiti. Prateći godinama i desetljećima, morao sam duboko posegnuti za biblijskim izričajem, što danas izreći kada se opraštamo sa zemaljskim ostacima pokojnoga Mike, a dušu dajemo u Božje milosrđe. I što drugo reći nego za prototip uzeti praoca naše vjere Abrahama. Mikin i Đurđin put bio je put Abrahama. Nisu vjerovali da Bog čudesa može učiniti, ali išli su tamo kamo ih je Bog zvao i stavio na kušnju, kao što je Bog stavio na kušnju praoca naše vjere, Abrahama, kada mu je rekao: Abrahame, i svoga sina jedinoga, svoga jedinca, žrtvuj da vidim vjeruješ li mi? Tako možemo danas, kada ispraćamo našega Miku reći: „Mika, toliko si se veselio sa svojom Đurđom svom djetetu i onda je Bog rekao: „Žrtvuj mi ga!“ Mi koji smo to pratili, znamo da nije bilo lako, ali kada Bog zove iz dubine, onda se ide, a još više kada se tom Bogu živome povjeruje, onda se ide radikalno. I zato danas govoriti današnjem svijetu gdje smo premreženi tolikim zemaljskim interesima, karijere, imetka, vladanja, govoriti o radikalnom potezu koji se dogodio u toj obitelji, gotovo je nemoguće. I zato, "Bože tebi je sve moguće.“ Pokazao si i Abrahamu, pokazao si Sari, pokazao si Izaku, pokazao si i Đurđi koja je to teško shvaćala, (Bog joj dao duši lako!), znam kako je to prošla, kako je sve to doživljavala.

„Mika, ni tebi nije bilo lako, koliko smo puta znali razgovarati i o onom tvome „zašto“, imala je sve, a prošla je. To je to. Kad Bog zove, onda mu se odaziva i kada Bogu vjeruješ, onda ideš radikalno. „Nema šušmarenja oš ovako, hoćeš onako.“ I zato, vjerujte, svećenik sam dugo godina, a i bioloških imam puno. Ovo mi je jedna od najtežih smrti. Ne zato što je Mika, nego zato jer je to ispit moje savjesti. Ovaj sprovod je ispit moje savjesti.

„Bože, dobri Oče, Bože Abrahamov, Izakov, ti znaš što činiš i zato danas, opraštajući se od Mike, znamo, ne želimo si lagati, nije bio anđeo nebeski, bio je grješan kao svi mi, ali jobovski je strpljivo podnašao i abrahamovski vjerovao da Bog zna što čini, a zašto je to mogao? Zato što je iznikao iz pobožne obitelji. Koliko puta je pokojna njegova majka Kekićka, znala reći: „Sinko daj se malo smiri, daj se malo pomoli!“ To su poticaji naših starih pobožnih žena koje su s molitvom stišavale nevolje ovih ljudi. Zato, dragi Mika, sad si sa svojom Đurđom, a napatili ste se ovdje onako junački. Mi, koji znamo kako ste se mučili, jer niste htjeli biti ovisni o niče-

mu nego da imate svega. Nije bilo teško pješačiti u tršće, (vinograd), ni kositi, ni voziti po najvećoj sparini. Sve su to bile kapi znoja i teški žuljevi na rukama i zato„„Bože, hvala ti što si nam ovim primjerom pokazao da se valja predati u Božje ruke, ići s Gospodinom, ne za Gospodinom nego s Gospodinom, ruku pod ruku, ma kako bilo teško, ma kako god te ljudi ne razumjeli, ali valja ići i radikalno svjedočiti!"

Evo, puno toga trebalo bi još reći, ali neka nam ovaj primjer pokaže da i u današnje vrijeme Bog Abrahamov zove mlade, zove one koje želi i s kojima želi hodati. Odazovimo se! Nemojmo se dati zavesti zamamnostima ovoga svijeta nego u skromnosti života hodajmo, poput praoca naše vjere Abrahama.

Gospodin neka ti nagradi svaku dobru riječ, (bilo je i onih drugih, nemojmo se zavaravati, ali Bog je naš Bog milosrđa i rado oprašta), neka ti nagradi i one tjeskobne noći kada si provodio u zimskim noćima ovdje sam, a veselio si se da dođe tvoja Željka, a Željka je bila s tobom u molitvi i mislima.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine i svjetlost vječna svjetlila mu. Amen!

MARE BOIĆ

(1930. - 2022.)

Nakon dugogodišnjeg putovanja po ovozemaljskoj suznoj dolini u Očev dom otišla je požrtvovna i svima draga tetka Marička. Život ju je vodio od rodnih Boića preko progonstva i izgnanstva Berkasova, Berka do Bregane. Nakon zla i nevolja 1991. godine u Berku, svoje prognaničke dane svojom radinošću i veselom naravi poklonila je domaćinskom radu u Grkokatoličkom sjemeništu u Zagrebu. Duh veselja i radišnost njenih tada već staračkih ruku ostati će svima u dragoj i trajnoj uspomeni. Draga teta Marička u ime Grkokatoličkog sjemeništa i cijelog Žumberačkog vikarijata iskrena hvala Vam.

Vječnaja pamjat!

BERISLAV SEVEROVIĆ – BERO

(1947. -2022.)

Reče pjesnik u pjesmi: "Nije bogat onaj koji puno ima, nego onaj kome malo treba". Tiho i samozatajno kao što je cijelog života živio s ovog svijeta otišao je u Očev dom naš dragi Bero. Svi koji smo poznavali Beru ostali smo zatečeni viješću da je iznenada teško obolio a još više kada smo čuli da je preminuo. Njegova dobročudnost, samozatajnost i skromnost bili su mu zaštitni znak prepoznatljivosti. Boemski skroman a evanđeoski širok pomoći drugome znalo se reći za našeg Beru ona žumberačka sintagma: „Bio je više tuđi nego svoj". Gospode nagradi mu svako dobro životom vječnim.

Vječni mu spomen!

MILAN RADIĆ – ILAS

(1939.-2022.)

Nakon kratke i teške bolesti u 84. god. preminuo je Milan Radic-Ilas. Preminuo je 12. svibnja 2022. godine u Vinogradskoj bolnici. Milan Radić rodio se 18. ožujka 1939. u Sošicama, od roditelja Jele rođ. Smičiklas i Nikice Radića- Ilasa. Milan je ima tri brata: Janka, Niku i Danijela (Daku). Osnovnu školu završio je u Sošicama, te zanat za mesarski ispit. Nakon škole ostao je živjeti na imanju svojih roditelja. 11. studenog 1962. oženio je Martu Smiljanić iz Žumberačkih Doljana. Vjenčao ih je u Sošicama don Živko Kustić. U braku sa suprugom Martom bio je 59 godina, te imao troje djece: Mariju, Milana i Nikicu. Imao je unuku Teu, unuke Ivana, Nikolu, Davida, Filipa i Gabrijela i praunuka Noela. Sa svojim ocem Nikicom imao je tamo 70 godina prošlog stoljeća mesnicu u rodnoj kući u Sošicama. Kasnije niz godina radio je kao kooperant i sabirač mlijeka od Dukata na dijelu Žumberka Sošice, Oštrc i Kostanjevac. Volio je svoje najbliže, te posebno svoje unuke i Žumberak. Bio je osoba koja je voljela pomagati bližnjima i njegova kuća uvijek je zračila gostoprimstvom. Član vatrogasnog društva Sošice bio je od 1960., te bio predsjednik i tajnik. Na posljednjem ispraćaju 15. svibnja u Sošicam ispratila ga je rodbina, susjedi, vatrogasci te mnoštvo poznanika. U ime vatrogasaca lijepim riječima se od pokojnog Milana oprostio presjednik DVD-a Sošice Zdravko Radić. Sahranjen je 15. svibnja u Sošicama, a obred sahrane imali su svećenici; Marjan Jeftimov, Željko Pajić, Zoran Vladušić, Danijel Hranilović i biskup u mirovini Kekić.

Ožalošćena supruga Marta, kćerka Marija s obitelji, sin Nikica sa obitelji te sin Milan s obitelji, braća Niko i Dako s obitelji.

ANA ŠIMRAK rođ. RAIĆ

(1941. – 2022.)

Ana (Ane) je rođena 27. kolovoza 1941. godine u Raićima od oca Marka i majke Mare rođ. Čučić. 1961. godine udaje se u Šimrake za Milana Šimraka s kojim podiže dva sina, Milana i Rajka. Od 1975. živi skladno s obitelji u obiteljskoj kući u Lugu Samoborskom. Nažalost, 2021. godine doživljava veliku tragediju od koje se nije oporavila. Iznenada je smrtno stradao stariji sin Rajko. U toj tuzi i boli nije imala snage boriti se za svoje ozdravljenje, te se prepustila u Božje ruke.

Dana 24. veljače 2022. godine nas je zauvijek napustila u 81. godini života.

Ožalošćeni suprugu Milan, sin Miljenko, snaha Kristina, unuke Marta i Petra, braća i sestre

ŽELJKO GUNČIĆ

(1953. - 2022.)

Vječni mu spomen

JANJA SEVEROVIĆ
rođ. FILIPOVIĆ

(1986. - 2022.)

Dok se budila prelijepa proljetna žumberačka priroda, rascvijetano cvijeće a cvrkut ptičica najavljivao buđenje novog života biološki život jedne mlade leptirice se ugasio.

Dijete velegrada našlo je ljubav u svom dragom suprugu i zavoljela je svoj novi zavičaj i žumberačku ljepotu. Svojim mladenačkim vedrim i vrlastim duhom donijela je jednu novu živahnost u Stojdragu. Mladenačkim zanosom prihvatila se svih seoskih poslova sa svojom svekrvom, a načinom života i govora bila je melem cijelog kraja. Životni put mlade i drage Janje prekinut je iznenadnim prelaskom iz razigranog ovog svijeta na nebeske poljane. Mjesto u župnoj crkvi sv. Jurja ostalo je prazno i njezin lijepi glas kao pratnja svojoj svekrvi utihnuo je. Draga Janja, ostavila si u malo godina svijetli trag koji će te pratiti kod svih onih koji smo te poznavali i voljeli.

Vječni joj spomen!

NIKOLA SALMIĆ

Vječni mu spomen

DRAGICA HRANILOVIĆ
rođ. HRNJAK

(1932. – 2022.)

Dne 6. travnja 2022. godine zauvijek je sklopila svoje oči naša draga mama, baka, prabaka. Dragica je rođena u Balićima od majke Mare rođ. Šajatović - Školske i oca Nikole. U desetoj godini ratni vihor uzima joj oca. Kasnije joj nesretnim slučajem stradava i brat Nikica. Udaje se u Sošice za Janka Hranilović - Lugarevog. U tom braku rađaju se Dragica i Nikica. Kao i većina Žumberčana 1963. odlazi s mužem na rad u Njemačku. Godine 1982. umire joj suprug. Ona svoj život nastavlja sa sinom. Voljela je svoj Žumberak. U Balićima obnavlja kapelicu svojih predaka, Pokrov Presvete Bogorodice. Kod kapelice se svake prve subote u listopadu okupljaju raseljeni mještani. Dragica je željela zadnje dane svog života provesti u rodnom Žumberku.

Sahranjena je na mjesnom groblju u Jastrebarskom uz supruga Janka. Ispratili su je obitelj, rodbina i prijatelji.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine

Ožalošćeni obitelj

DRAGO VLADIĆ

(1947. - 2022.)

Nakon duge i teške bolesti u 74. godini napustio nas je je Drago Vladić koji je rođen u Velikom Lešću. Osnovnu školu pohađao je u Radatovičima. Kao mladić zaposlio se poduzeću Žaga-Suhor. Nakon odsluženja vojnog roka završava osposobljavanje za šofera. Tim se poslom bavi sve do mirovine. U braku s Mirom Goleš dobio je dva sina, Slavena i Gorana. Veliko veselje su mu bili unuci Karlo, Nika i Iva. Bio je aktivni lovac LD Lisica Radatovići.

U borbi sa teškom bolesti nas je napustio 13. srpnja 2022. Nositi ćemo ga u lijepom sjećanju.

Neka mu je laka rodna žumberačka gruda

MARIJAN RAJIĆ

(2017. – 2022.)

Peta je godina odkada nas je napustio naš dragi i voljeni suprug, otac, djed i svekar. Uvijek si u našim srcima i ne zaboravljamo tvoju ljubav i pažnju koju si nam pružao.

Vječni mu spomen.

Tvoji najmiliji: supruga Marija, sin Tomislav, kćeri Elizabeta, Antonina i Anamarija, unuke Antonia, Patricia, Maša i Nora te snaha Sonja.

MARE MILAKOVIĆ
rođ. KOVAČEVIĆ

(1928.-2021.)

Dana 26. rujna 2021. u 94-toj godini u Vinogradskoj bolnici u zagrebu umrla je naša draga majka, baka, prabaka i svekrva boraveći samo jednu noć u toj zdravstvenoj ustanovi. Rođena je u Žumberku u selu Siječevac od oca Tome i Majke Ane r. Vidović. U velikom ratu ostaje bez četiri člana najuže obitelji, a dvadesetak godina kasnije od udara groma smrtno stradava petnaestogodišnji brat Milan. Godine 1946. sa ocem seli u Ilok. Nakon samo četiri godine vraća se ponovno u Žumberak, udaje se u selo Osredak. U kuću u koju dolazi rođeno je prije njezinog dolaska dvanaestero djece. Mare je bila praktični vjernik i znala bi ponekad kazati: „Imala sam težak život i zato me dragi Bog nagradio sa dugim životom". Dne 29. rujna 2022. godine na budinjačkom groblju pored crkve sv. Petke sa ponosom i zahvalnošću ispratili smo dragu pokojnicu na vječni počinak. Naš rođak Tomo Gvozdanović oprostio se u ime rodbine iskrenim i dirljivim riječima od svoje ujnice, a mi ostajemo sretni što smo dugo godina dijelili dobro i zlo sa pokojnicom.

Vječni joj spomen!

Zahvalni sinovi Dušan i Vladimir
s obiteljima.

JELA RUDMAN
rođ. SMIČIKLAS

(1936. - 2022.)

Blago u Gospodinu preminula 7. siječnja 2022. godine u 86. godini života. Sahranjena je na mjesnom groblju u Sošicama.

Počivala u miru Božjem!

Ožalošćeni: kćeri Marijana, Mira i Vesna, unučad Danijel, Velimir, Dalija, Nikola, Alen, Dora i Sara, praunuk Ivo, zetovi Ilija, Zdravko, Boris i Goran te ostala tugujuća rodbina i prijatelji.

ZVONKO ROMANOVIĆ

(1956. - 2022.)

Zahvala župniku, cijeloj obitelji Zvonka Romanovića i njegovoj Jasni, te prijateljima koji su sudjelovali u organizaciji ispraćaja našeg Zvonka. Zvonko je bio čovjek pun dobrote, osjećajan, susretljiv, uvijek spreman pomoći. Volio je svoj Goljak, naše Pećno. Školovao se i neko vrijeme radio van svog kraja, ali ljubav prema obitelji, ljudima i svom Žumberku vratila ga je u Goljak. Bio je čovjek velikog srca i takvog ćemo ga pamtiti. Nedostajat će obitelji, njegovoj Jasni i njegovom Žumberku. Još uvijek ne vjerujemo da ga nema više među nama.

Vječni mu spomen!

Ljubica i Snježana s obitelji

JERKO FABIJANIĆ

(1956. - 2022.)

Jerko se je rodio 14. 06. 1956. godine i cijeli je svoj život proživio u rodnoj Jaski. Bio je potomak prognane kozaračke majke i djece, čija je mater došla kao mala djevojčica sa svojom majkom i bila je među rijetkima koja je preživjela i započela život u tuđem kraju. Takav oskudan i mučan život od samog djetinjstva naučio je i Jerka skromnosti i poniznosti.

Neizmjerno je volio svoju Jasku i Dalmaciju, ponoseći se i svojim paškim korijenima, po ocu.

Iz ljubavi prema svojoj domovini proveo je u Domovinskomratu više od tisuću dana. Vrativši se zaposlio se je u hrvatskoj policiji.

U svojim umirovljeničkim danima upoznao je današnjeg križevačkog biskupa, vladiku Milana Stipića, kao tadašnjeg grkokatoličkog župnika jaskanskog i počeo je dolaziti u crkvu Preobraženja Gospodnjega. U župi je našao mir i lijek za svoju dušu, koja je nosila rane iz prošlosti. Svakodnevni dolazak u jaskansku grkokatoličku župu za njega je bio način života koji je preobražavao njegove slabosti i jade. Promjena njegova života potakla ga je pomagati svakome na koji god način je mogao, a također i brinuti se za crkvu, odnosno obavljati službu sakristana.

Tešku i kratku bolest teško je nosio. Na blagdan sv. Antuna Pustinjaka, 17. siječnja, okrijepljen svetim tajnama, u 66. godini života, blago se je preselio milosrdnom Gospodu.

Neka mu dragi Bog stostruko uzvrati za svaka dobra koja je učinio za jasknasku župu i neka mu udijeli Kraljevstvo nebesko!

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA

Grkokatoličke crkve i kapele

DRAGE	Rođenje presvete Bogorodice: 8. rujna
GRABAR	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 24. lipnja i 25. lipnja
	Grabarak: 29. svibnja
	Višoševići: 17. rujna (Rane sv. Franje)
JASTREBARSKO	Susret Gospoda Isusa Krista u hramu (Svijećnica): 2. veljače
	Preobraženje Gospodnje: 6. kolovoza
KARLOVAC	Uzvišenje Svetog Križa: 14. rujna
KAŠT	Sveti Antun Pustinjak: 17. siječnja
Balići	Pokrov: 1. listopada
Badovinci	Sveti Nikola: 22. svibnja i 6. prosinca
Brašljevica	Sveti Juraj: 23. travnja, Uzašaće Gospodnje 18. svibnja
Dančulovići	Sveti Duh: 28. svibnja i 15. kolovoza
KRIŽEVCI	Presveta Trojica: 4. lipnja
Samostan	Uzvišenje Svetoga Križa: 14. rujna
	Zaštita presvete Bogorodice: 1. listopada
METLIKA	Sveti Ćiril i Metod: 9. srpnja
MRZLO POLJE	Sveti Petar i Pavao: 2. srpnja
Budinjak	Petrovska nedjelja: 9. srpnja
	Sveta Petka: 29. listopada
Osunja	Sveti Nikola: 28. svibnja
Tomaševci	Presveta Trojica: 4. lipnja
Tisovac	Sveti Vid: 22. lipnja
PEĆNO	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 15. kolovoza
Drašći Vrh	Sveti Ilija: 23. srpnja
PRIBIĆ	Blagovijest: 25. ožujka
RADATOVIĆI	Sveto Uskrsnuće Gospodnje: Tomina nedelja 16. travnja
Dragoševci	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 28. kolovoza
Lješće	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 20. siječnja
Sveta Gera	Sveti Ilija: 29. siječnja, 1. svibnja i 23. srpnja
Šiljki	Sveti Mihael Arkanđeo: 21. studenoga
SAMOBOR	Muke presvete Bogorodice (Žumberačka Bogorodica): 17. lipnja
	Abrahamovo: 15. listopada
SOŠICE	Sveti Petar i Pavao: 2. srpnja
Jezernice	Sveti Ilija: 6. kolovoza

Samostan	Krist Čovjekoljubac (Srce Isusovo): 16. lipnja
Sopote	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 15. kolovoza
Stari Grad	Sveti Ćiril i Metod: 14. svibnja
Stari Grad (Gradina)	Uzvišenje Svetoga Križa Gospodnjega: 14. rujna
Visoče	Zbor sv. Ivana Krstitelja: 20. siječnja
	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 25. lipnja
STOJDRAGA	Sveti Juraj: 23. travnja
Grandovica	Posljednji sud: 28. svibnja
Kravljak	Presveta Trojica: 4. lipnja
ZAGREB	Sveti Ćiril i Metod: 11. svibnja
Samostan	Bezgrješno začeće: 8. prosinca
ZAGREB (Stenjevec)	Krist Kralj: 29. listopada

Rimokatoličke crkve i kapele

GORNJE PREKRIŽJE	Sveta Ana: 26. srpnja
	Sveti Mihael Arkanđeo: 29. rujna
Lović	Sveti Antun: 17. siječnja
KALJE	Sveti Mihael Arkanđeo: 29. rujna
Budinjak	Sveta Petka i sv. Rok: 1. svibnja i 18. kolovoza
Hartje	Sveti Nikola Tavelić: 17. studenoga
Kalje	Majka Božja: 8. rujna
Novo Selo	Sveti Leopold Bogdan Mandić: 12. svibnja
KRAŠIĆ	Presveto Trojstvo: 16. lipnja
	Blažena Djevica Marija od Krunice: 2. listopada
	Sveta Barbara: 4. prosinca
	Sveta tri Kralja: 6. siječnja
	Sveti Ivan Krstitelj: 24. lipnja
Brlenić	Srce Isusovo: 7. lipnja
Gornja Kupčina	Sveta Margareta: 17. lipnja
OŠTRC	Sveta Marija Magdalena: 22. srpnja
	Sveti Vid: 16. lipnja
	Sveti Rok: 18. kolovoza
Cernik	Sveta Jelena Križarica: 11. kolovoza
Kostanjevac	Sveti Antun: 17. siječnja
	Bl. Dj. Marija od sedam Žalosti: 15. rujna
Sošice	Uznesenje Marijino na nebo: 15. kolovoza
PRIBIĆ	Sveti Siksto: 7. kolovoza
Dol	Majka Božja: 15. kolovoza i 8. rujna
VIVODINA	Sveti Lovro: 10. kolovoza
ŽUMBERAK	Sveti Nikola: 6. prosinca
Kupčina	Sveti Rok: 16. kolovoza

ZADUŠNE SUBOTE U ŽUPAMA ŽUMBERAČKOGA VIKARIJATA

Prva zadušna subota: 11. veljače u Mrzlom Polju i Jastrebarskom

Druga zadušna subota: 4. ožujka u Zagrebu i Radatovićima

Treća zadušna subota: 11. ožujka u Stojdragi

Četvrta zadušna subota: 18. ožujka u Kaštu i Samoboru

Peta zadušna subota: 27. svibnja u Križevcima i Sošicama

ŽUMBERAČKE KRSNE SLAVE

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
BACAN	Sv. Nikola
BADOVINAC	Sv. Nikola
BALIĆ	Sv. Nikola
BASTAŠIĆ	Verige sv. Petra
BJELOPAVLOVIĆ	Verige sv. Petra
BLAGOVIĆ	Sv. Nikola
BOGDANOVIĆ	Sv. Nikola
BOIĆ	Sv. Nikola
BRAČIKA	Sv. Arhanđel Mihael
BRATELJ	Sv. Juraj
BRATIĆIĆ	Sv. Nikola
BRDAR	Sv. Nikola
BRNČIĆ	Sv. Nikola
BRZOVIĆ	Sv. Juraj
BUBANOVIĆ	Sv. Nikola
BULIĆ	Sv. Nikola
BUKVIĆ	Sv. Nikola
BURIĆ	Verige sv. Petra
CAR	Sv. Juraj
CRLJENICA	Sv. Ivan
CVJETIŠIĆ	Sv. Nikola
ČAČILO	Sv. Nikola
ĆEIĆ	Sv. Nikola
ČUČIĆ	Sv. Nikola
DAMJANOVIĆ	Verige sv. Petra

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
DANČULOVIĆ	Sv. Nikola
DEANOVIĆ	Sv. Ivan
DEJANOVIĆ	Sv. Nikola
DELIMARIĆ	Sv. Nikola
DELIVUK	Sv. Ivan
DEROV	Sv. Nikola
DOBRIČIĆ	Sv. Nikola
DRAGELJ	Sv. Juraj
DRAGIŠIĆ	Sv. Nikola
DRAGOVIĆ	Sv. Nikola
DRAKULIĆ	Sv. Nikola
DRKUŠIĆ	Sv. Nikola
DUČIĆ	Sv. Nikola
DUNISKVARIĆ	Sv. Juraj
DURALIJA	Sv. Nikola
ĐURAŠIN	Sv. Nikola
ĐURAŠEVIĆ	Sv. Nikola
GAJSKI	Sv. Nikola
GARAPIĆ	Sv. Nikola
GOJKO	Sv. Nikola
GOLEŠ	Sv. Nikola
GOLUBIĆ	Sv. Ivan
GRUBAČ	Sv. Nikola
GRUBAČEVIĆ	Sv. Nikola
GRUBEŠIĆ	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
GVOZDANOVIĆ	Sv. Nikola
GUDALJ	Sv. Nikola
GUROVIĆ	Sv.Nikola
HARALOVIĆ	Sv. Ivan
HERAK	Sv. Nikola
HERAKOVIĆ	Sv. Nikola
HODANOVAC	Sv. Ivan
HRANILOVIĆ	Sv. Stjepan
HRNJAK	Sv. Nikola
JELENIĆ	Sv. Toma
JURIĆ	Sv. Juraj
KARLOVIĆ	Sv. Nikola
KEGLJEVIĆ	Sv. Juraj
KEKIĆ	Sv. Nikola
KESERIĆ	Sv. Juraj
KLISURIĆ	Sv. Juraj
KORDIĆ	Sv. Vasilije
KOVAČEVIĆ	Sv. Nikola
KRAIĆ	Sv. Stjepan
KRAJAČIĆ	Sv. Nikola
KULJAJ	Sv. Nikola
LASIĆ	Sv. Juraj
LATINČIĆ	Sv. Nikola
LATKOVIĆ	Sv. Stjepan
LJUBANOVIĆ	Sv. Aranđel Mihael
MAGOVAC	Sv. Nikola
MAKAR	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
MALIĆ	Sv. Nikola
MARINKOVIĆ	Sv. Aranđel Mihael
MILAKOVIĆ	Sv. Nikola
MILČINOVIĆ	Sv. Juraj
MILKOVIĆ	Sv. Stjepan
MILJENOVIĆ	Sv. Nikola
MIRKOVIĆ	Sv. Nikola
MIROSAVAC	Sv. Ivan
NOSETIĆ	Sv. Nikola
OBRADOVIĆ	Sv. Nikola
OGNJANOVAC	Sv. Ivan
OSTRMAN	Sv. Nikola
PAVIĆ	Sv. Juraj
PAVKOVIĆ	Sv. Nikola
PAUNOVIĆ	Sv. Nikola
PERENČEVIĆ	Verige sv. Petra
PERIS	Sv. Ivan
PETKOVIĆ	Sv. Nikola
PLAVAC	Sv. Ivan
POLJAK	Verige sv. Petra
POPOVIĆ	Verige sv. Petra
POSINAK	Sv. Nikola
POTURIČIĆ	Sv. Nikola
POŽAR	Sv. Nikola
PREDOVIĆ	Sv. Nikola
PRUŠĆEVIĆ	Sv. Dimitrije
RADATOVIĆ	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
RADIĆ	Sv. Nikola
RADMANOVIĆ	Sv. Stjepan
RADOŠ	Sv. Juraj
RAĐENOVIĆ	Sv. Nikola
RAIĆ	Sv. Nikola
RAJAKOVIĆ	Sv. Nikola
RAJNOVIĆ	Sv. Ivan
RAPLJENOVIĆ	Sv. Juraj
RAŠIĆ	Sv. Lazar
RATKOVIĆ	Sv. Nikola
REBA	Verige sv. Petra
RELIĆ	Sv. Juraj
REŠKOVAC	Sv. Vasilije
ROMANOVIĆ	Sv. Vasilije
RUDMAN	Sv. Juraj
RUŠNOV	Sv. Ivan
SELAKOVIĆ	Verige sv. Petra
SEKULIĆ	Sv. Nikola
SEVEROVIĆ	Sv. Juraj
SILIĆ	Sv. Nikola
SIROČIĆ	Sv. Nikola
SMIČIKLAS	Sv. Aranđel Mihael
SMILJANIĆ	Sv. Juraj
STAKIĆ	Sv. Nikola
STANIĆ	Sv. Juraj
STANIČIĆ	Sv. Aranđel Mihael
STIĆ	Sv. Aranđel Mihael

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
STIPANOVIĆ	Sv. Ivan
STRAHINIĆ	Sv. Nikola
SUMINA	Sv. Nikola
ŠAJATOVIĆ	Sv. Nikola
ŠANDOR	Sv. Aranđel Mihael
ŠIMRAK	Sv. Nikola
ŠOBATOVIĆ	Sv. Nikola
ŠTRBAC	Sv. Juraj
TUPAC	Sv. Juraj
VIDOVIĆ	Sv. Nikola
VIŠOŠEVIĆ	Sv. Nikola
VLADIĆ	Sv. Nikola
VRANEŠIĆ	Sv. Juraj
VRAPČEVIĆ	Sv. Aranđel Mihael
VRBIĆ	Sv. Nikola
VUČINIĆ	Sv. Vasilije
VUJČIĆ	Verige sav. Petra
VUKČEVIĆ	Sv. Nikola
VUKIĆ	Sv. Nikola
VUKOBRAT	Sv. Ivan
VUKOVIĆ	Sv. Nikola
VUKŠIĆ	Sv. Nikola
VUKASOVIĆ	Sv. Juraj
ZUBOVIĆ	Sv. Nikola
ŽIVKOVIĆ	Sv. Juraj
ŽERAVICA	Sv. Nikola
ŽUĆAK	Sv. Nikola

KATASTARSKA KARTA ŽUMBERKA

ADRESAR

ADRESAR

ŽUMBERAČKI NARODNI SABOR
Stojdraga 16, 10432 Bregana
Tel. i Fax.: (01) 33 87 600
portal: www.zns.com.hr

Centralne ustanove

Ordinarijat Križevačke eparhije
Franje Račkog 32, 48260 Križevci
Tel.: (048) 211 029, Mob.: 095 – 515 60 19
e-mail: ordinarijat@krizevacka-eparhija.hr

Katedrala i biskupska rezidencija
48260 Križevci, F. Račkoga 12
Tel.: (048) 712 153

Grkokatoličko sjemenište
10000 Zagreb, Ćirilometodska 1
Tel.: (01) 48 51 773, Fax.: (01) 48 73 950
Mob.: 098 – 97 96 427

Grkokatolički župni uredi

Župni ured Glavosijeka sv. Ivana Krstitelja, B e r a k
Orolička 13, 32238 Čakovci
Stan župnika: Mikluševci, Rusinska 1
32238 Čakovci, Tel.: (032) 514 104

Župni ured Rođenja presvete Bogorodice, D r a g e
Drage 10, SLO - 8331 Suhor
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580, 095 - 55 10 924

Župni ured sv. Ivana Krstitelja, G r a b a r
10432 Bregana, Stan župnika: Stojdraga
Tel. i Fax.: (01) 33 87 600
Mob.: 091 - 50 42 062
e-mail: zumberacki-uskok@zg.t-com.hr

Župni ured, K a r l o v a c
47000 Karlovac, Dubovac 7
Tel.: (047) 415 946, Mob.: 099 – 697 59 70
e-mail: pajic.zeljko@inet.hr

Župni ured Preobraženja Gospodnjeg, J a s t r e b a r s k o
Radnička cesta 21, 10450 Jastrebarsko
Tel.: (01) 628 34 74; Mob.: 098 - 17 83 876
e-mail: marjanjeftimov@gmail.com
preobrazenje.jaska@gmail.com

Župni ured sv. Antuna Pustinjaka, K a š t
47284 Kašt, Kašt 16
Tel.: (047) 755 031, Mob.: 098 – 17 64 131
e-mail: vkizonja@gmail.com

Župni ured Presvete Trojice, K r i ž e v c i
48260 Križevci, F. Račkoga 19
Tel.: (048) 681 121, Mob.: 098 - 93 98 505
e-mail: mihajlosi@gmail.com

Župa sv. Arkanđela Mihaela, L j u b l j a n a
Tel.: 00386 - 031 - 773 156

Župni ured sv. Ćirila i Metoda, M e t l i k a
SLO - 8330 Metlika, Cesta XV. brigade 25
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580, 095 - 55 10 924

Župni ured sv. Petra i Pavla, M r z l o P o l j e
10456 Kalje, Mrzlo Polje
Tel.: (01) 62 77 027, Mob.: 098 - 95 33 413
e-mail: nkrajacic1979@gmail.com

Župni ured Uznesenja presvete Bogorodice, P e ć n o
10454 Krašić, Stan župnika: Pribić
Tel.: (01) 62 70 524, Mob.: 098 - 95 33 413
e-mail: nkrajacic1979@gmail.com

Župni ured Blagovijesti, P r i b i ć
Pribić 2, 10454 Krašić
Tel.: (01) 62 70 524, Mob.: 098 - 95 33 413

Župni ured Uskrsnuća Gospodnjega, R a d a t o v i ć i
47285 Radatovići, Radatovići 9
Tel.: (047) 754 026, Mob.: 095 – 55 10 924
e-mail: ivan.net.face@gmail.com

Grkokatolički pastoralni centar, S a m o b o r
10430 Samobor, Uskočka 7
Tel.: (01) 33 27 453
e-mail: zumberacki-uskok@zg.t-com.hr

Župni ured sv. Petra i Pavla, S o š i c e
10457 Sošice, Sošice 12
Tel.: (01) 62 97 516, Mob.: 098 – 17 64 131
e-mail: vkizonja@gmail.com

Župni ured sv. Jurja, S t o j d r a g a
10432 Bregana, Stojdraga 16
Tel. i Fax.: (01) 33 87 600
Mob.: 091 - 50 42 062
e-mail: zumberacki-uskok@zg.t-com.hr

Župni ured sv. Ćirila i Metoda, Z a g r e b
10000 Zagreb, Ćirilometodska 1
Tel.: (01) 48 51 773, Fax.: (01) 48 73 950
Mob.: 098 – 97 96 427
e-mail: daniel.vranesic.gkt@gmail.com

Župni ured Krista Kralja, Z a g r e b - S t e n j e v e c
10090 Zagreb-Susedgrad, Okrugljačka 9
Tel.: (01) 34 52 989, Mob.: 091 - 55 29 866
e-mail: grinisin.@net.hr

Rimokatolički župni uredi

Župni ured sv. Mihaela i sv. Ane, G o r n j e P r e k r i ž j e
10454 Krašić, Gornje Prekrižje 2
Tel.: (01) 62 70 259
Stan župnika: Vrhovac, Vrhovac 26
Tel.: (047) 731 873

Župni ured sv. Mihaela Arkanđela, K a l j e
10456 Kalje, Kalje
Tel.: (01) 62 77 012
Stan župnika: 10000 Zagreb, Kaptol 7
Tel.: (01) 48 90 639, Mob.: 098 - 262 669
e-mail: juraj.jerneić@inet.hr

Župni ured Presvetog Trojstva, K r a š i ć
10454 Krašić, Krašić 118
Tel.: (01) 62 70 703

Župni ured sv. Siksta, P r i b i ć
10456 Krašić, Pribić Crkveni 27
Tel.: (01) 62 70 080
Mob.: 099 - 62 70 080

Župni ured sv. Marije Magdalene, O š t r c
10455 Kostanjevac, Tupčina 4
Stan župnika: Krašić, Krašić 118
Tel.: (01) 62 70 703

Župni ured sv. Lovre, V i v o d i n a
47283 Vivodina, Vivodina 8
Tel. i Fax.: (047) 753 017

Župni ured sv. Nikole, Ž u m b e r a k
10455 Kostanjevac
Stan župnika: Pribić, Pribić Crkveni 27
Tel.: (01) 62 70 080
Mob.: 099 - 62 70 080

Samostani časnih sestara

Sestre Bazilijanke, K r i ž e v c i
48260 Križevci, F. Račkoga 36/38
Tel.: (048) 712 171, Fax.: (048) 271 526

Sestre Bazilijanke, Z a g r e b
10000 Zagreb, Jurjevska 53a
Tel.: (01) 46 77 466

Sestre Bazilijanke, S o š i c e
10457 Sošice, Sošice 11
Tel.: (01) 62 97 559

Služavke Malog Isusa, K r a š i ć
10454 Krašić
Tel.: (01) 62 70 003

Adrese ostalih svećenika

Andrija Kekić
Sinjac 336, 53220 Otočac
Tel: 098/ 991-73-79

Mihajlo Hardi
Zabukovje pri Reki 33
Tel: 00 386/ 031 773 156

ADRESE ŽUMBERAČKIH DRUŠTAVA

Udruga Žumberčana branitelja Domovinskog rata
Uskočka 7, 10430 Samobor
Tel.: (01) 33 27 453
Predsjednik: Zdenko Petretić

Društvo Žumberčana „Tadija Smičiklas"
Đorđićeva 24/I., 10000 Zagreb
Predsjednik Milan Radić, dipl. oec.
Mob.: 098/98 41 660
e-mail:milan.radic@inet.hr

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberčani"
Đorđićeva 24/I, 10000 Zagreb
Predsjednica Biserka Kablar
Tel.: 01/37 68 028
e-mail: bkablar@net.amis.hr

Kulturno-umjetničko društvo „Marko Vukasović"
Uskočka 7, 10430 Samobor
Tel.: (01) 33 27 453
Predsjednik: Janko Jelenić

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberak"
Koštijalova 42, 8000 Novo Mesto
Slovenija
Predsjednik: Milan Car

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberak"
Bratstva in enotnosti 52
8330 Metlika, Slovenija
Predsjednica: Mladen Brdar

Udruga „Žumberački uskoci"
Sošice 15, 10457 Sošice
Tel.: (098) 95 58 124
Predsjednik: Milan Radić
e-mail: radic.uskok@gmail.com

Udruga „Žumberačke vile-Sošice"
Sošice bb, Predsjednica: Ličko Zorica
Mob.: 099/ 216 46 47
e-mail: licko@zg.t-com.hr

Ekološko društvo „Žumberak"
Baradin prilaz 9, 10010 Zagreb,
Tel.: 01/66 37 622
Ekološko društvo Žumberak.

Kulturno-umjetnička udruga „Stojdraga"
Stojdraga 27, 10432 Bregana
Predsjednica: Marija Šimunić

Kulturno-umjetnička udruga „Mrzlo Polje Žumberačko"
Mrzlo Polje Žumberačko 29, 10456 Kalje
Predsjednica: Kristina Latković-Husta

ŽUMBERAČKA LOVAČKA DRUŠTVA

Lovačko društvo LISICA – Radatovići
Predsjednik: Nikica Milčinović

Lovačko društvo JASTREB – Kostanjevac
Predsjednik: Branko Popović

Lovačko društvo KUNA – Kalje
Predsjednik: Janko Bastašić

Lovačko društvo VEPAR ŽUMBERAČKI – Budinjak
Predsjednik: Ivica Gvozdanović

Lovačko društvo ŽUMBERAČKA GORA – Stojdraga
Predsjednik: Goran Roso

IZABRANI PREDSTAVNICI LOKALNE VLASTI U ŽUMBERKU 2017. - 2021.

Načelnik općine Žumberak:
Zdenko Šiljak

Zamjenik načelnika općine Žumberak:
Marko Vlahović

Članovi općinskog vijeća Općine Žumberak:
Josip Mahovlić,
Milan Morduš,
Ivica Mrazović,
Petar Kovačević,
Ankica Štojs,
Ivica Bogović,
Juraj Juratovac,
Nikica Radić

Predsjednik M.O. Budinjak:
Miro Kovačević

Predsjednik M.O. Stojdraga:
Mario Horvat

Predsjednik M.O. Brašljevica:
Zvonimir Herak

Predsjednik M.O. Dojutrovica:
Andrija Šoštarić

Predsjednik M.O. Kašt:
Petar Obradović

Predsjednik M.O. Radatovići:
Bojan Smiljanić

Predsjednik M.O. Pećno:
nepopunjeno

ŽUMBERAČKA VATROGASNA DRUŠTVA

DVD Novo Selo Žumberačko
Novo Selo Žumberačko bb
10342 Bregana

DVD Gornja Vas
Gornja Vas bb
10456 Kalje

DVD Petričko Selo
Petričko selo bb
10456 Kalje

DVD Sošice
Sošice bb
10457 Sošice

DVD Kostanjevac
Kostanjevac bb
10455 Kostanjevac

DVD Kašt
Kašt bb
47284 Kašt

DVD Radatovići
Radatovići bb
47285 Radatovići

DVD Oštrc
Oštrc bb
10455 Kostanjevac

DVD Dojutrovica
Dojutrovica bb
47283 Vivodina

DVD Kupčina Žumberačka
Kupčina Žumberačka bb
10455 Kostanjevac

DVD Višći vrh
Višći vrh bb
10456 Kalje

ŽUMBERAČKI WEB PORTALI

Atletski klub „Žumberak" - / www.akzumberak.hr
Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje / www.pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr
Uzor Žumberak - / www.uzor-zumberak.hr
Braniteljska zadruga Žumberačko gorje - / www.bz-zumberak.hr
Turistički klaster po Sutli i Žumberku - / www.sutla-zumberak.hr
Seoski turizam Lijepo brdo Žumberak" - / www.zumberak.com
Udruga za održivi razvoj „Žumberak" - / www.zumberak.org
Eko - selo Žumberak - / www.eko-selo.hr
Portal „Moj Žumberak" - / www.mojzumberak.com
http://uskok-sosice.hr/
http://www.facebook.com/groups/17240392943/
http://www.facebook.com/zumberacke.vile.1?ref=ts&fref=ts

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ 5

KALENDAR 2021. 9

DRŽAVNI PRAZNICI U REPUBLICI HRVATSKOJ 2023. GODINE 34

IZ ŽIVOTA SVEOPĆE CRKVE 35

2023. - GODINA SVEĆENIČKOG REDA 36

Biblijsko-teološki vid sakramenta sv. reda 36

Liturgijsko-pastoralni vid sakramenta sv. reda 38

Gubitak kleričkog staleža 39

ARHIVSKA DOKUMENTACIJA O DR. IVANU ŠIMRAKU (2) 40

Arhiv Križevačke eparhije u Križevcima 40

NOVI BISKUPI 42

Mons. Milan Zgrablić, novi zadarski biskup 42

Mons. Roko Glasnović, novi dubrovački biskup 44

IKONE 45

Kako je nastala prva sveobuhvatna hrvatska studija o ikonama 45

Desetljećima stvarano, desetljećima nepoznato 45

Revolucija iz Zagreba? 46

Kulturni kompas od drva i kamena 46

Izrezbarena ispovijest pravoslavlja 48

Sudac osloboditelj i prazno prijestolje 50

Što Bogorodičine ikone otkrivaju o najvećoj marijanskoj svetkovini 51

Marijanski poučak bizantskoga podrijetla 51

Dvije zagonetke i dva tumačenja 53

Ikona naviješta gdje teologija ne dopire 54

Ikone – nedovršene i nerukotvorene 55

Kako je i zašto „iskrsnulo" Krštenje 56

Dvije pobjede Bogojavljenja 57

Središnju ikonu kršćanstva ispisao je sam Krist 58

Mnoštvo križeva, a jedan Križ 59

Našašće križa, otkriće raspela 59
Križ Gospodnji – „znak osporavan" 60

ŽUMBERAK JUČER, DANAS, SUTRA 61
PREZENTACIJA 44. BROJA ŽUMBERAČKOG KRIJESA U SJEMENIŠTU 63
ŽUMBERAČKE UTRKE OKUPLJAJU SVE GENERACIJE 66
Žumberačka utrka za sve generacije 66
Žumberak trail 69
ŽUMBERČANI U DOMOVINSKOM RATU 71
Žumberčani iz Radatovića i Kašta borci 129. brigade Hrvatske vojske 71
VIJESTI IZ PARKA PRIRODE 72
Godišnji pregled rada Javne ustanove 72
POVIJEST ŽUMBERAČKIH USKOKA U ZAGREBAČKIM NOVINAMA 20. STOLJEĆA USKOCI - VOJSKA GRADA ZAGREBA 79
Dnevnik „Hrvatska straža" 79
Narodna politika 79
GOSPODARSKA KRONIKA ŽUMBERKA 2021./2022. 81
Asfaltiranje žumberačkih prometnica u općini Žumberak i u Radatoviću 81
U samoborskom, jaskanskom i kraišćkom dijelu Žumberka sve stoji 84
Vatrogasci uvijek u akciji 84
I lovci doprinose 86
Briga za okoliš – pojedinci i udruge 87
Planovi za obnovu Starog grada Žumberka 88
Druga uskočka utvrda – Tušćak kod Kravljaka čeka obnovu 88
Sve više kuća za iznajmljivanje u Žumberku 90
Park prirode doprinosi promociji uskočkog Žumberka - nove ploče 90
Mjerač posjetitelja i zašita jama 92
Žumberački reli 94
Profiliranje Žumberka kroz gastro ponudu 94

ŽUMBERČANI U ZAGREBU IMAJU SE KIME PONOSITI 96
Naš ponos - zapovjednik zagrebačkog oružničkog puka pukovnik Josip Boić 96
SNIMLJEN DOKUMENTARNO-IGRANI FILM O ŽUMBERAČKIM USKOCIMA 98
BROJ STANOVNIKA U ŽUMBERKU 2022. 101
S TOPLIM DANIMA STIGLE I OPASNOSTI 102
Što kad nas zmija ugrize? 102
S mišjom groznicom se nije za žaliti 103
Komarci su sve opasniji, a krpelja ima sve više 104
STARE FOTOGRAFIJE IZ ŽUMBERAČKOG ARHIVA U STOJDRAGI 106
Miloš Raić - jedan od prvih Žumberčana na radu u Njemačkoj 119

OD KRIJESA DO KRIJESA PO NAŠIM ŽUPAMA 121
ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA U 2022. GODINI 122
Novi načini komunikacije u župi 122
Sakramentalni i pastoralni život župe 123
Prva pričest 127
Župno proštenje 127
Liturgijski život 129
Rimokatolička misa u našoj konkatedrali nakon čak 140 godina 129
Nova izdanja za župu 130
Relikvije sv. Bazilija Velikog u konkatedrali od 2022. godine 131
Konkatedrala otvorena za koncerte 132
Stare matice kopirane 133
Radovi u župi – suradnja sa sjemeništem 133
Stare slike iz župe 135
KATEDRALNA ŽUPA PRESVETE TROJICE, KRIŽEVCI
Svečano proslavljen Uskrs - Pasha Gospodnja u katedrali 139
Proslava naslovnog blagdana katedrale Presvete Trojice u Križevcima 143
O. Ivan Karlić zaređen za svećenika 143
Koncert „Ave Maria" mješovitog zbora katedrale u Križevcima 145

ŽUPA SAMOBOR 150
Četvrta zadušna subota u Samoboru 150
Muke Presvete Bogorodice u Samoboru 150
Hodočašće u Kričke i na Visovac 151
Abrahamovo u Samoboru 152
Molitveni i biblijski susreti u Samoboru 153
Nova krštenja 154
Zahvalna nedjelja 155
Dogradnja tornja 156
ŽUPA SV. JURJA U STOJDRAGI 157
Treća zadušna subota - spomen naših dragih pokojnika 157
Jurjevo na Stojdragi i Markovski blagoslov 157
Presveto Trojstvo na Kravljaku 159
Vjenčanje na Stojdragi 160
Lovstvo, lov i lovci 161
ŽUPA GRABAR 162
24. žumberačka likovna kolonija u Grabru 162
Godišnjica mature i okrugli rođendan u Jelenićima 163
Ivanje u Grabru 164
ŽUPA KARLOVAC 2023. 166
NOVI UPRAVITELJ ŽUPE DRAGE 175
VIJESTI IZ ŽUPE BERAK 177
SJEMENIŠTE U 2022. GODINI 179
Novi kandidati u Sjemeništu 179
Važnost sakralnog muzeja 180
Planovi za ponovno otvaranje malog sjemeništa 183
Spomen salon kao spomen na zaslužnog rektora Pavkovića 184
Obnovljena sjemenišne kapele sv. Križa – današnja sakristija 184
Škole ikonopisanja i izložba Mirjane Nikolić 186
Svi rado dolaze u sjemenište 187
Zgradu sjemeništa valja redovito održavati 191
Neka i staro ostane kao uspomena 191
Dva rektora primjer sklada 193
SVETA GERA OKUPLJA KROZ GODINU 194
Hodočašće na Svetu Geru 194
Ilinjsko proštenje 194

Proslava dana osamostaljenja i samoosvobitve (slovenski) 196
Nešto o zločinu na cesti 197
VIJESTI IZ DALMATINSKOG VIKARIJATA 199
Kričke, Vrlika, Baljci, Zadar i Split 199
KRIČKE - važni događaji u ovoj godini 199
Dalmatinski injati imaju svijetlu budućnost 201
Mnogi navraćaju u Kričke 203
Imanje treba održavati 204
Župno proštenje 205
Plan za uređenje pastoralne dvorane 208
VRLIKA – molitva i liturgija 208
ZADAR – živi Duhovni centar 209
SPLIT – župa Krista Spasitelja 210
BALJCI - čekaju obnovu 211
RAD ĆIRILOMETODOVA KORA U ZAGREBU 212
DOGAĐAJI U ŽUPI PREOBRAŽENJA GOSPODNJEGA U JASTREBARSKOM 216
Naša hodočašća 217
Proslava blagdana Svijećnice 219
Deset godina posvete crkve 220
Prva pričest u župi 222
Župno proštenje 223
Sv. Nikola 225
ŽUPA METLIKA KROZ 2022. GODINU 226
Župno proštenje - Ćirilovo 229
Susreti nas oplemenjuju 230
Uređujemo župni dvor 232
ŽUPA SOŠICE U 2022. GODINI 233
Izgrađen i otvoren posjetiteljski centar u Sošicama 233
Život u župi 233
Premijera filma o uskocima 235
Župno proštenje 238
VIJESTI IZ ŽUPE KAŠT 242
ŽUPA RADATOVIĆI U 2022. 247
Život u našim kapelama 249
Nove aktivnosti lovaca i vatrogasaca 250

NOVOSTI U ŽUPI MRZLO POLJE ... 252
Sela Bratelji i Priseka ... 252
Izbjeglice iz Ukrajine smještene u župni dvor ... 253
Proslava 50 godina zajedničkog života ... 253
Proslava proštenja u Tomaševcima ... 254
Petrovsko proštenje u župi ... 254
Proslava Petrovske nedjelje na Budinjaku ... 255
Godišnje okupljanje na Osunji ... 256
Okupljanje Kordićana u svom selu ... 257
Krštenje u Mrzlom polju ... 257
Pokojni iz župe u 2022. godini ... 258
ŽUPA BLAGOVIJESTI PRIBIĆ ... 259
Liturgija uoči Stepinčeva u Krašiću ... 259
Župno proštenje Blagovijesti ... 259
Podjela sakramenta krštenja i prve pričesti ... 259
Proslava sv. Leopolda ... 261
Vjenčanje u župi ... 261
Prva pričest ukrajinske djece ... 261
Pokojni iz župe ... 261
KROZ ŽUPU PEĆNO U 2022. GODINI ... 262
Uređenje oko mjesnog groblja i crkve u Pećnom ... 262
Drašći Vrh - sv. Ilija ... 263
Velika gospa - proštenje u Pećnom ... 264
Pokojni iz župe ... 265
ZABILJEŽENO FOTO OBJEKTIVOM U NAŠIM ŽUPAMA ... 266

KNJIŽEVNI PODLISTAK ... 275
Oj, vi žumberački svećenici ... 276
Ljubav sinova Božjih ... 277
Nisi presušila meni ... 278
Dođi u bijelu noć Kriste ... 280
Glas Isusa ... 280
NOVA IZDANJA ... 281
LITURGIKA ... 281
PAKAO SE ZOVE JAZOVKA ... 281
ŽUMBERAK ... 282
PJESMARICA ... 282

IN MEMORIAM 283
Fra NIKOLA VUKOJA (1948. - 2022.) 284
NIKOLA PAVKOVIĆ (1935.-2022.) 285
MARE BOIĆ (1930. - 2022.) 288
BERISLAV SEVEROVIĆ – BERO (1947. -2022.) 288
MILAN RADIĆ – ILAS (1939.-2022.) 289
ANA ŠIMRAK rođ. RAIĆ (1941. – 2022.) 290
ŽELJKO GUNČIĆ (1953. - 2022.) 290
JANJA SEVEROVIĆ rođ. FILIPOVIĆ (1986. - 2022) 291
NIKOLA SALMIĆ 291
DRAGICA HRANILOVIĆ rođ. HRNJAK (1932 – 2022.) 292
DRAGO VLADIĆ (1947. - 2022.) 293
MARIJAN RAJIĆ (2017. – 2022.) 293
MARE MILAKOVIĆ rođ. KOVAČEVIĆ (1928.-2021.) 294
JELA RUDMAN rođ. SMIČIKLAS (1936. - 2022.) 295
ZVONKO ROMANOVIĆ (1956. - 2022.) 295
JERKO FABIJANIĆ (1956. - 2022.) 296

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA 297
PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA 298
ZADUŠNE SUBOTE U ŽUPAMA ŽUMBERAČKOGA VIKARIJATA 300
ŽUMBERAČKE KRSNE SLAVE 301
KATASTARSKA KARTA ŽUMBERKA 304

ADRESAR 305
ADRESAR 306
ADRESE ŽUMBERAČKIH DRUŠTAVA 308
ŽUMBERAČKA LOVAČKA DRUŠTVA 308
IZABRANI PREDSTAVNICI LOKALNE VLASTI U ŽUMBERKU 2017. - 2021. 309
ŽUMBERAČKA VATROGASNA DRUŠTVA 309
ŽUMBERAČKI WEB PORTALI 310
SADRŽAJ 311